

na iPadu, ko je časopis še v tisku

Available on the App Store

ITALIJA - Na 3. strani
»Omara sramote«
 sedaj tudi na spletu
 Pobuda poslanske zbornice

TRST - Na 5. strani
Priprave na primarne volitve
 Renzo Tondo medtem podprl Dipiazza

GORICA - Na 16. strani
Usoda Pokrajinskih muzejev zapečaten?
 Gherghetta in Romoli napovedala vsak svoj boj

FOTOGRAFIJA
Tina Modotti, med vrtnicami in človečnostjo

PREBEŽNIKI - Zaradi napovedanega avstrijskega omejevanja prihodov

Slovenija v skrbeh

TURČIJA - Na desetine mrtvih v Ankari
Razneslo je vojaški konvoj

ANKARA - V eksploziji avtomobila bombe v središču turške prestolnice Ankara je umrlo najmanj 28 ljudi, 61 je bilo ranjenih. Tarča silovitega atentata je bil vojaški konvoj, ko je stal pred semaforjem, a so med žrtvami tudi civilisti.

Eksplozija je odjeknila nedaleč od generalštaba turške vojske in parlamenta. Na televizijskih posnetkih je bilo videti steber dima, ki se dviga nad mestom, visoke ognjene zublje in avtobus v ognju, a so turške oblasti medijem, kot vedno, prepovedale dostop do kraja atentata.

Do zaključka redakcije ni bilo znano, kdo je izvedel napad, so pa turške oblasti krivdo za vrsto napadov od sredine lanskega leta pripisale skrajni skupini Islamska država. Najhujši se je zgodil prav v Ankari, kjer sta se oktobra v množici mirovnih aktivistov razstrelila dva samomorilska napadala in ubila 103 ljudi.

Turški premier Ahmet Davutoglu je po današnjem napadu odpovedal obisk v Bruslju, kjer naj bi se danes udeležil mini vrha enajstih članic unije s Turčijo, ki ga bo gostila Avstrija.

LJUBLJANA - »Vse države se strinjamo, da je pot v EU treba omogočiti samo tistim, ki so upravičeni do zaščite,« je včeraj dejala slovenska notranja ministrica Vesna Györkös Znidar. Dodala je, da bo Slovenija sprejemala prebežnike v okviru kvot, ki jih je postavila Avstrija. Ta država bo od jutri dalje naprej na svoji južni meji s Slovenijo sprejemala le še do 80 prošenj za azil dnevno. Obenem bo preko meje dnevno spuščala do 3.200 oseb, ki bodo izrazile namero, da za azil zaprosijo v kateri od sosednjih držav, je sporočila avstrijska notranja ministrica Johanna Mikl-Leitner.

Očitno so se na Dunaju odločili za dvojno omejitev - tako proslavec za azil v Avstriji kot števila tistih, ki bodo Avstrijo le prečkali na poti v drugo ciljno državo. Glede na, to da je Mikl-Leitnerjeva glede slednjih izrecno omenila katero od sosednjih držav Avstrije, je jasno, da bodo preko meje - tako kot že sedaj - spuščali le tiste, ki želijo za azil zaprositi v Nemčiji.

Na 2. strani

SCHENGEN
Brandolin proti širjenju lažnih novic

RIM - »Na meji med Italijo in Avstrijo se ne bo spremenilo ničesar.« To je včeraj v parlamentarnem odboru za nadzor nad izvajanjem schengenskih sporazumov izjavil avstrijski veleposlanik v Italiji Renè Pollitzer. Diplomati je demantiral pisanje nekaterih dnevnikov, ki že nekaj dni opozarjajo na nevarnost zaprtja italijansko-avstrijskih mejnih prehodov. »To niso časnikarske novice, to so laži. Temu se pravi dezinformacija,« meni goriški poslanec DS Giorgio Brandolin.

Na 2. strani

DOLINA - »Srečanje« z dvoživkami
Žabje migracije pod Dolgo krono

Kras v Unescu!

Na 3. strani

Renzo Mattelig: »Še se izseljujejo«

Na 4. strani

Goriški policisti prijeli trojico torbičarjev

Na 14. strani

Števerjan spreminja prostorski načrt

Na 14. strani

Rim 2024: predstavili kandidature za Ol

Na 20. strani

NOVA GORICA - Četrta in zadnji člen zgodovinske učne poti

Jeseni muzej tihotapstva

Po več let trajajočih birokratskih postopkih bo umeščen v nekdanjo carinarnico na Pristavi (Rafutu)

NOVA GORICA - Mreža štirih mini muzejev na slovensko-italijanski meji bo, kot kaže, končno zaokrožena še to jesen. Zgodovinsko učno pot, ki bo osvetljevala zgodovino nekdanjega režima na meji med Goricama, bo po muzeju ob novogoriški železniški postaji, muzeju v stražarskem stolpu na Vrtojbenem polju in muzeju na mirenskem pokopališču dopolnil še muzej v nekdanji carinarnici na Pristavi (Rafutu), ki bo posvečen tihotapstvu. Po več let trajajočih birokratskih postopkih, ki jih je začel že nekdanji direktor Goriškega muzeja Andrej Malnič - objekt (*na fotografiji*) je od ministrstva za javno upravo bilo treba najprej prenesti na novogoriško občino, z nje pa na Goriški muzej -, se končno obeta srečen konec.

Na 15. strani

PEČI • KAMINI • DRVA ZA OGREVANJE • PELETI • KAMINI NA BIOETANOL • NAPRAVE ZA OGREVANJE • PRILAGODITEV DIMNIKOV V SKLADU Z ZAKONSKIMI PREDPISI IN VARNOSTJO • TOPLOTNA IZOLACIJA
POSEBNI POPUSTI od 20% do 60%

Izložba in skladišče: Gradišče (GO) • Ul. Udine 41
 tel. 0481 969663 • fax 0481 969404 • mob. 335 54 91 812 • 393 23 58 403

info@casageosystem.it

www.casageosystem.it

ZAKON CIRINNÀ

Aleksander Koren

aleksander.koren@primorski.eu

Blamaže ne sme biti

21. julija lani je Evropsko sodišče za človekove pravice obsodilo Italijo zaradi nespoštovanja pravic istospolnih parov. Zapisalo je, da je italijanska zakonodaja nezanesljiva, da ne zavaruje ključnih potreb dveh oseb istega spola, ki ju veže stabilno razmerje.

Civilna zveza ali registrirano partnerstvo sta najboljši rešitvi za pravno priznanje istospolnih parov, so tedaj zapisali. Ministrica Maria Elena Boschi je obljubila, da bodo problem rešili do konca leta, včeraj v senatu pa je odobritev ustreznega zakona zašla na mrtvi tir. Formalno je bila obravnavana preložena na prihodnji torek, vendar je jasno, da predlagatelji zakona nimajo dovolj moči, da bi ga spravili pod streho. Najprej se je »razbila« vladna večina. Nato se je uprl del katoliške komponente Demokratske stranke. Naposled pa je dokončno zmanjkala podpora Gibanja petih zvezd, ki je še do včeraj priseglo, da bo zakon podprlo v njegovi celoti. Vendar je nato povsem očitno prevladala zgolj politična računica: po eni strani želja, da postavi Renzi v kot (vlada ni predlagatelj zakona, ga pa odkrito podpira), po drugi pa strah pred anketami, po katerih večina Italijanov nasprotuje posvojitvi biološkega otroka partnerja. Kar je tudi sicer člen, ki povzroča največ trenj. Ker je tudi laikov iz vrst desnice premalo in so premalo zanesljivi, da bi se lahko z njihovo pomočjo izognili pastem tajnega glasovanja, ni vodji senatne skupine Demokratske stranke včeraj preostalo drugega, kot da zaprosi za »minuto odmora«.

Ker pa je skoraj vsem jasno, da si Italija pred drugimi evropskimi partnerji ne more privoščiti nove blamaže, je še vedno možno, da bi zakon nadaljeval svojo parlamentarno pot na podlagi kompromisa. Vendar ta ne more biti tak, da bi iz zakona preprosto izločili člen o posvojitvah. Ker zaradi tega ne bi bilo na italijanskih domovih nič manj otrok z mamo in njeno partnerico ali očetom in njegovim partnerjem. Le da bi lahko kot noji še naprej tiščali glavo v pesku, kot da jih ni. A so. In potrebujejo zaščito. Takšno ali drugačno.

ZDA - Republikance opozarja, da je svet zaradi njih zaskrbljen

Obama je prepričan, da Trump nikoli ne bo predsednik

LOS ANGELES - Ameriški predsednik Barack Obama je v Kaliforniji komentiral kampanjo pred predsedniškimi volitvami in opozoril republikance, da je svet zaskrbljen zaradi njihovih izjav o muslimanih, imigraciji in podnebnih spremembah. Republikance je oštel tudi zaradi napovedi blokade imenovanja novega vrhovnega sodnika ZDA.

»Ni le Trump tisti, ki daje zaskrbljujoče izjave glede muslimanov, imigracije in podnebnih sprememb. To ni vodenje resničnosti oddaje. Tuji opazovalci so zaskrbljeni nad retoriko republikanskih kandidatov. Svet pričakuje, da se bodo ZDA postavile na stran zdrave pameti in znanosti,« je dejal Obama.

Newyorški milijarder in vodilni predsedniški kandidat republikancev Donald Trump mu ni ostal dolžan in je sporočil, da je lahko Obama vesel, da je imel leta 2012 za nasprotnika Mitta Romneyja in ne njega, sicer bi bil predsednik le z enim mandatom. Obama sicer meni, da Trump ne bo nikoli predsednik ZDA in je prepričan, da bodo volivci na koncu izbrali razumno.

Glede imenovanja naslednika ali naslednice nedavno preminulega konservativnega vrhovnega sodnika Antonina Scalia pa je Obama opozoril republikance, naj »poslušajo sami sebe«, še posebej tisti, ki se sklicujejo na ustavo. Nikjer v ustavi namreč ne piše, da se predsednikovo delo konča leto dni

LJUBLJANA - Slovenska vlada se pripravlja na ukrepanje

Avstrija bo omejila sprejem prebežnikov Slovenija v skrbeh

LJUBLJANA - »Vse države se strinjamo, da je pot v EU treba omogočiti samo tistim, ki so upravičeni do zaščite,« je včeraj dejala slovenska notranja ministrica Vesna Györköš Žnidar. Dodala je, da bo Slovenija sprejemala prebežnike v okviru kvot, ki jih je postavila Avstrija. Ta država bo od jutri dalje naprej na svoji južni meji s Slovenijo sprejemala le še do 80 prošenj za azil dnevno. Obenem bo preko meje dnevno spuščala do 3.200 oseb, ki bodo izrazile namero, da za azil zaprosijo v kateri od sosednjih držav, je sporočila avstrijska notranja ministrica Johanna Mikl-Leitner.

Ministrica je tako končno razkrila, kakšne dnevne kontingente za sprejem beguncev na meji s Slovenijo bo uvedla Avstrija. Očitno so se na Dunaju odločili za dvojno omejitev - tako prošilcev za azil v Avstriji kot števila tistih, ki bodo Avstrijo le prečkali na poti v dru-

Avstrija bo od jutri naprej sprejemala največ 3.200 prebežnikov na dan, le 80 jih bo lahko zaprosilo za azil

go ciljno državo. Glede na, to da je Mikl-Leitnerjeva glede slednjih izrecno omenila katero od sosednjih držav Avstrije, je jasno, da bodo preko meje - tako kot že sedaj - spuščali le tiste, ki želijo za azil zaprositi v Nemčiji.

Glede prošanj za azil je ministrica dejala, da jih v Avstriji trenutno beležijo nekeje 200 dnevno, zato nova dnevna meja predstavlja precejšnje zmanjšanje. Ta dvojna omejitev sicer vstopa in veljavo jutri in bo veljala do nadaljnjega. Na osnovi dnevnik bodo uvedli urne kvote za lažje izvajanje omejitev v praksi. Ko bo ena od obeh določenih omejitev presežena, bodo prehajanje meje začasno ustavili. Kot je priznala še avstrijska ministrica, morebitnih zastojev in pritiska na meji s Slovenijo ni mogoče izključiti. Obenem je zatrdila, da je sodelovanje s Slovenijo zgledno. Ponovila je, da je Avstrija med z begunci najbolj obremenje-

nimi državami EU in da je dosegla meje svojih zmožnosti.

Včerašnji ukrepi slovenske vlade se delijo na tri sklope. Prvi je intenziviranje nadzora schengenske meje, tako da bo dovoljen le vstop prebežnikom, ki imajo formalne možnosti za vstop v Slovenijo. Policija bo zavračala vse ljudi, ki ne izpolnjujejo pogojev za vstop in ne bodo zaposlili za mednarodno zaščito v Sloveniji. Slovenska policija je že radikalno zaostriala nadzor in od sobote natančneje preverja dokumente, baze podatkov, državljanstva, jezikovne posebnosti pri prebežnikih. Drug ukrep bo aktivacija vojske. Vlada bo Državnemu zboru predlagala, da bi vojska lahko izvajala posebna pooblastila od 22. februarja naprej. Vojaki bodo pomagali pri nadzoru meje skupaj s policisti, po načrtu, ki ga bosta skupaj pripravili vojska in policija.

Slovenska ministrica za notranje zadeve je opozorila, da je treba vse tiste prebežnike, ki samo izkoriščajo prebežniški tok, a do zaščite v EU-ju niso upravičeni, čim prej izločiti. Ob tem je poudarila, da je Avstrija zato že v preteklih dneh napovedala zaostritev meril za vstop prebežnikov, o katerih je bila po besedah notranje ministric Slovenija pravočasno obveščena.

Hrvaška je medtem preteklo noč v Srbijo vrnila 217 migrantov, ki jih je pred tem Hrvaški vrnila Slovenija. Po navedbah Visokega komisariata Združenih narodov za begunce (UNHCR) gre večina za družine z otroki iz Afganistana in Iraka, nekaj pa je tudi Sircev, poročajo tuje tiskovne agencije. Zakaj so migrante vrnili v Srbijo, ni znano. UNHCR si, kot je za srbske medije povedala tiskovna predstavnica Mirjana Milenković, prizadeva pridobiti podatke o razlogih za vrnitev migrantov.

Kot je poročala beogradska televizija N1 je vrnitev beguncev v Srbijo potekala ob glasnem protestu migrantov, a brez izgredov. Tiskovna predstavnica srbskega notranjega ministrstva Biljana Popović Ivković je napovedala, da bo Srbija v skladu z veljavnimi sporazumi in postopki migrante vrnila v države, od koder so prišli. Kot je pojasnila, gre za ekonomske migrante in ne begunce z območij, kjer divja vojna. (sta)

Arhivski posnetek s slovensko-avstrijske meje na Šentlenu

RIM - Poslanec Brandolin o avstrijski politiki »Na meji se za nas ne bo nič spremenilo«

RIM - »Na meji med Italijo in Avstrijo se ne bo ničesar spremenilo.« To je včeraj v parlamentarnem odboru za nadzor nad izvajanjem schengenskih sporazumov izjavil avstrijski veleposlanik v Italiji Renè Pollitzer. Diplomati je demantiral pisanje nekaterih italijanskih in zlasti deželnih dnevnikov, ki že nekaj dni opozarjajo na nevarnost zaprtja italijansko-avstrijskih mejnih prehodov. »To so laži. Temu se pravi dezinformacija javnega mnenja,« nam je povedal član omenjenega parlamentarnega odbora, goriški poslanec Demokratske stranke Giorgio Brandolin.

Veleposlanik Pollitzer je pojasnil kar piše v schengenskih dogovorih, »kar je čisto nasprotno od tega, kar poročajo nekateri dnevniki.« Brandolin navaja 26. člen, ki dopušča možnost izrednih ukrepov oziroma nadzora v primeru izrednih razmer, kar je nedvomno migrantska kriza. »Nadzor ne pomeni vračanja na nekdanje mejne kontrole, saj bi to pomenilo ne samo konec schengna, ampak tudi konec Evropske unije.« Če bi se ena od članic Evropske unije odpovedala schengenskemu dogovoru, bi za to morala dobiti soglasje vseh držav članic,« je pojasnil še goriški parlamentarec.

Schengen, kot je poudaril tudi avstrijski ambasador, po Brandolinovem prepričanju nikakor ni v nevarnosti in posledično ni v nevarnosti pretok ljudi in blaga na meji med Italijo in Slovenijo. Italijanske sile javnega reda že nekaj tednov nadzorujejo mejo z Italijo in Slovenijo. »V teh okoliščinah je to povsem normalno, zato me zelo motijo alarmistične novice, ki jih glede mej širijo nekatera občila in nekateri politični sile,« nam je še povedal Brandolin.

Na isti valovni dolžini je goriška senatorka Demokratske stranke Laura Fasiolo, ki je tudi posegla na včerašnji poslanski avdiciji avstrijskega veleposlanika Pollitzerja. »Ambasador je pojasnil stališča in načrte avstrijske vlade, ki temeljijo na spoštovanju schengna in ne na njegovem zanikanju,« je poudarila senatorka. Skrbijo jo vsekakor poskusi za ošibitev schengenskih dogovorov, ki pomenijo ošibitev

Poslanec Giorgio Brandolin ARHIV

prostega pretoka ljudi, tovarov in idej v Evropski uniji. Slednja bi morala tudi glede migrantske krize delovati enotno, države bi se morale zato izogibati soliranju in nedogovorjenih pobud, ki vodijo le v kaos in v razkasanje evropske ideje.

Namere avstrijske vlade še bolj kot v Furlaniji-Juljski krajini odmevajo na Južnem Tirolskem. Predsednik bocijske pokrajine Arno Kompatscher je večkrat izrazil zaskrbljenost ne toliko nad ukrepi, ki jih še ni, kot nad napovedmi in govoricami. V Bocnu so mnenja o tem vprašanju precej deljena. Na eni strani je Severna liga, ki se zavzema za nadzor na mejah, na drugi Demokratska stranka, sindikati in organizacije civilne družbe.

Severna liga bo danes na Brennerju izvedla demonstracijo, na kateri bo izrazila solidarnost Avstriji in »njenemu legitimnemu boju za dobrobit avstrijskega naroda.« Ligaši na Južnem Tirolskem zagovarjajo podobna stališča kot v Furlaniji-Juljski krajini, saj zahtevajo vzpostavitev strogega nadzora na mejah s Slovenijo. To zahtevo je med nedavnim obiskom podprl tudi državni vodja stranke Matteo Salvini.

Svetniška skupina DS v bocijskem pokrajinskem svetu bo jutri na mejah z Avstrijo priredila čezmejno človeško verigo. Slednja ni naperjena proti Dunaju, ki se sooča z vse večjim številom migrantov, pravijo organizatorji, temveč bo izzvenela kot opozorilo Evropi, da pomenijo ovire, zidovi in nadzori znak šibkosti evropskih načel. (st)

ZGODOVINA - Hvalevredna pobuda poslanske zbornice

Na spletu tudi Rižarna in pokoli v nekdanji Jugoslaviji

»Omaro sramote« so odkrili leta 1994 v rimski palači, kjer domujejo vojaške ustanove

V kraju S. Anna di Stazzema so nemški vojaki v začetku avgusta 1944 pobili 560 civilistov (v glavnem otrok in starcev)

RIM - V kletnih prostorih rimske palače Cesi-Gaddi, kjer domujejo nekatere vojaške ustanove, so leta 1994 čisto po naključju odkrili veliko omaro. V njej so našli na tisoče dokumentov, zapisnikov, obtožnic in pričevanj o italijanskih in nemških pokolih v drugi vojni. Gre za pokole, ki so jih pristojni italijanski organi (tajne službe, tožilstva in ministrstva) kratko malo skrili in zakrili. Z namenom, da bi pred javnostjo prikrili tako italijanske kot nemške odgovornosti pri pokolih ter s tem preprečili številne procese proti vojnim zločincem. Omaro so nato preimenovali v »omaro sramote« po istoimenski knjigi pokojnega novinarja Franca Giustolisija.

Ugotovili so, da so v »omaro sramote« leta 1960 shranili dokumente s pečatom »začasno arhivirano« po nalogu vojaškega tožilca Giorgia Santacroceja. 695 poročil o preiskavah in 2274 bremenilnih zapisnikov o vojnih hudodelstvih nemške in italijanske vojske (vsega skupaj okoli 13 tisoč strani) so namerno skrili z namenom, da bi onemogočili procese proti vojnim zločincem. Italija ni imela nobenega interesa, da bi sodila svojim zločincem, opustila je tudi sodne pregone do nemških vojnih kriminalcev, ker se ni hotela zameriti Nemčiji. To so bili časi hladne vojne, v katerih je takratna Zahodna Nemčija bila branik pred komunizmom.

Leta 1999 je rimsko vojaško sodišče označilo pobudo prikritja dokumentov kot nezakonito dejanje, kar je dve leti kasneje potrdil tudi italijanski parlament. Leta 1993 so v poslanski zbornici ustanovili preiskovalno komisijo o »omari sramote«, vojaški tožilci pa so medtem začeli sodno preganjati tudi nekatere še živeče vojne zločince. Ne v Italiji, temveč v Nemčiji, kjer so bili nekateri zločinci tudi obsojeni, a v glavnem niso obsedeli niti enega dneva v zaporu.

Poslanska zbornica je sedaj vse dokumente, ki so jih odkrili v kleti rimske palače, objavila na svoji spletni strani (naslov: <https://archivio.camera.it/descrizione-atti/commissione-parlamentare-inchiesta-sui-criminanzifascisti-leg-XIV/list>). Postopek za pridobitev dokumentov je sicer nekoliko zapleten, a tisti, ki ga stvar zanima, bo gotovo našel marsikaj zanimivega. Kot poročajo italijanski časopisi so na spletu dostopni tudi dokumenti o tržaški Rižarni in o pokolih, ki jih je italijanska vojska zagrešila v Sloveniji in v drugih državah nekdanje Jugoslavije.

»Povezava Trst - Koper alternativa do izgradnje drugega tira«

KOPER - Ob vse pogostejših zastojih vlakov, namenjenih v in iz koprškega pristanišča (olja na ogenj je prilila odločitev nemškega Daimlerja, ki je nedavno večjo pošiljko avtomobilov preusmeril v nemško pristanišče), so v Luki Koper komentirali tudi namige o umestnosti preusmeritve tovora proti Trstu. Glede možnosti vzpostavitve železniške povezave Koper-Trst so v Luki spomnili, da je ta zamisel »zaradi pasivnosti države pri izgradnji drugega tira« najprej prišla prav z njihove strani. Hkrati pa poudarjajo, da zanje ostaja prioriteta drugi tir, »povezava Koper - Trst pa bi lahko služila kot alternativa do izgradnje drugega tira«. Ob tem se po njihovem sicer postavlja vprašanje o potrebnem času za izgradnjo, saj umeščanje v okolje ter vsa ostala dokumentacija in dovoljenja običajno zahtevajo nekaj let.

Stanje v železniškem prometu se sicer še ni umirilo, v Luki pa intenzivno komunicirajo z vsemi vpletenimi in dnevno iščejo konkretne operativne rešitve. Kot so pojasnili v Luki, se je odločitev Daimlerja o začasni preusmeritvi pošiljke avtomobilov v Nemčijo nanašala na avtomobile, proizvedene v tovarni na Madžarskem. »Od železniških prevoznikov smo sedaj dobili zagotovila, da bodo v bodoče zagotovili nemoten dovoz tovora v Luko Koper in potrebne kapacitete za izpeljavo posla,« so poudarili.

SLOVENIJA - Slovenski paviljon na Expu bo najbrž odkupila občina Murska Sobota

Iz Milana v Prekmurje

Postavili naj bi ga ob avtocesti in v njem uredili rekreacijsko-turistični center in arheološki muzej

MURSKA SOBOTA - Vse kaže, da bo paviljon Slovenije na svetovni razstavi Expo v Milanu krasil Mursko Soboto. Čeprav imajo le ustno zagotovilo z gospodarskega ministrstva, da bodo k njim preselili paviljon, v glavnem mestu Prekmurja pripravljajo vse potrebno za njegovo umestitev v prostor. Zanj so že rezervirali tudi denar v občinskem proračunu.

Projekt je sredi januarja prvič predstavil župan mestne občine Murska Sobota Aleksander Jevšek in ob tem dejal, da so se za paviljon zanimali že v prvi polovici lanskega leta, z vsebinami, ki naj bi bile umeščene v njem, pa bi Pomurje nagovarjalo 12 milijonov potencialnih obiskovalcev v krogu 300 kilometrov.

Ob njem bi zraslo turistično, kulturno in športno središče in kot pomurska zgodba predstavljalo vrata v Pomurje. Vključeno bi bilo tudi Porabje, morda celo čezmejna območja Hrvaške in Avstrije, s čimer bi se, tako Jevšek, iztrgali iz povprečnosti in ustaljenih modelov funkcioniranja.

Kot je še povedal soboški župan, je za paviljon nazadnje kandidiralo 12 občin in nekaj drugih organizacij. Po neuradnih informacijah naj bi agencija Spirit sicer v kratkem objavila javni poziv za oddajo zavezujočih ponudb za paviljon.

V Murski Soboti so paviljon umestili v projekt Soboško jezero ob avtocesti in gramoznici, kjer je občina lastnica 11-hektarskega zemljišča. Paviljon ob avtocesti bi po njihovem prepričanju pritegnil turiste, ki bi se sicer odpeljali mimo, v njem bi predstavljali pomurski turizem, v lokalu ponujali kulinarčne posebnosti, del paviljona pa bi bil namenjen za že pred leti načrtovan arheološki muzej, kjer bi bile razstavljene bogate najdbe z

Slovenski paviljon v Milanu

FOTODAMU@N

arheoloških izkopavanj ob gradnji pomurske avtoceste. Če bo vse po načrtih, bo objekt postavljen do poletja, v drugi polovici leta in na začetku prihodnjega bodo vanj umeščali vsebine, v okolici uredili parkirišča in še kaj. Za postavitev paviljona načrtujejo letos milijon evrov iz občinskega proračuna.

Na tem območju, ki naj bi bilo nekaj podobnega,

Predlog za čezmejni Kras v Unescov seznam

TRST - Slovenija in Furlanija-Juljska krajina bi lahko skupaj kandidirali Kras za Unescov seznam svetovne kulturne dediščine. Ta želja je izstopala na večrajšnji seji delovne skupine za prevoze, okolje in energijo v sklopu mešanega odbora FJK-Slovenija. Deželo je zastopala odbornica Sara Vito, medtem ko je slovensko delegacijo vodil Klemen Potišek, državni sekretar na ministrstvu za infrastrukturo. Na sestanku so potrdili tudi podporo čezmejni železnici Trst-Divača in izrazili potrebo po boljših železniških povezavah med sosednjima državama. Beseda je tekla tudi o morskih povezavah med Trstom in Istro. To bi zelo koristilo razvoju turizma v širšem okolju, je bilo slišati na zasedanju. Slovenska delegacija ni skrivala zadovoljstva, ko je odbornica Vito potrdila nasprotovanje deželne vlade plinskemu terminalu pri Žavljah. Na sestanku so pozitivno ocenili tudi projekt FJK za čezmejni kraški geopark. Slovenija potrjuje obveze, ki so izstopale na nedavnem strokovnem posvetu o prometnih povezavah z evropsko komisarko Violeto Bulc. Na njem sta sodelovala tudi predsednica tudi predsednica Dežele in slovenski državni sekretar Klemen Grebenšek.

Trg dela in »doping«

TRŽIČ - Veliko povečanje zaposlovanja za nedoločen čas, ki so ga v letu 2015 zabeležili v Furlaniji Juljski krajini, je prav gotovo spodbuden signal. Vendar je rast tako velika, da je najbrž jasno, da jo je treba povezati predvsem z davčnimi olajšavami za delodajalce, ki jih je določil zakon o stabilizaciji javnih financ za leto 2015, kot pa stabilni okrepitvi števila delovnih mest,« je povedala deželna predstavnica sindikata CGIL za delo in socialo Orietta Olivo. Po njenem mnenju je trg dela »dopingiran« in bo končno oceno o učinkih ukrepov mogoče podati šele, ko bodo po treh letih zapadla davčne olajšave.

POKOLI Giustolisi bi bil zelo zadovoljen

RIM -

»Omaro sramote« (*L'armadio della vergogna*) je dobila ime po knjigi, ki jo je leta 1994 napisal novinar *Espresso*

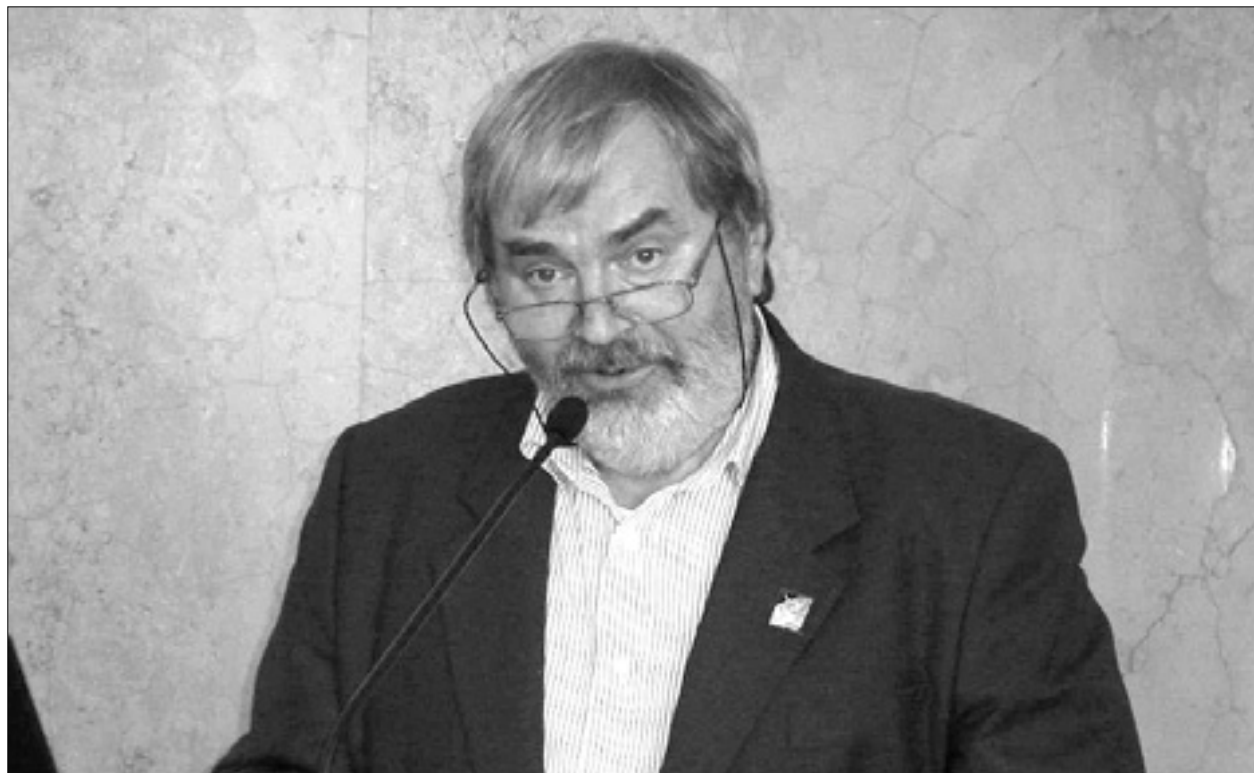
Franco Giustolisi. Umrl je lani, ne da bi dočkal javne objave dokumentov o italijanskih in nemških zločinih nad civilnim prebivalstvom med drugo svetovno vojno. Giustolisi je o teh sramotah in prikrivanjih napisal vrsto reportaž, znamenito je tudi delo *Italiani brava gente?* (*Italijani dobri ljudje?*) novinarja in zgodovinarja Angela Del Boce. Marsikaj o teh zamolčanih pokolih so seveda razkrili tudi italijanski, slovenski in nemški zgodovinarji.

Del Boca je napisal spremno besedo h knjigi *Gas in Etiopia* (*Plin v Etiopiji*), v kateri italijanski zgodovinar Simone Belladonna piše o italijanskih pokolih v Afriki, omenja pa tudi zločine na tleh nekdanje Jugoslavije. *Povojna Italija je skrbno ščitila svoje vojne zločince, Jugoslavija pa jih ni dovolj učinkovito preganjala. Zlasti ne po resoluciji Informbiroja leta 1948, ko je Beograd tako ali drugače »prestopil Rubikon« in ni imel več interesa za procese proti nemškim in italijanskim vojnim zločincem.* (st)

NAŠ POGOVOR - Renzo Mattelig, ravnatelj zveze Slovenci po svetu

Izseljenci: premoženje, ki ga ne smemo odpisati

Renzo Mattelig

Zveza Slovenci po svetu s sedežem v Čedadu ima pred seboj intenzivne mesece aktivnosti. Njen program za leto 2016 predvideva več pobud, med drugim občni zbor, ki se po pravilih sklicuje vsake štiri leta. Pravi generator zveze in vseh njenih aktivnosti je njen ravnatelj Renzo Mattelig, ki je iz svojega čedajskega urada stalno povezan z več celinami in državami, kjer tradicionalno delujejo posebno društva beneških izseljencev. Mattelig je tudi tisti, ki slovenske organizacije in našo javnost nasploh, pa tudi pristojne deželne oblasti opozarja na problematiko, ki je (pre)pogosto odrinjena na rob interesov politike in družbe. Ne zamudi priložnosti, da ne bi opozoril, kako je veliko Benečanov razseljenih že po Furlaniji in Vidmu, a zanje norme zaščitnega zakona ne veljajo.

»O tem vprašanju najbolj zgovorno pričajo številke. Kakih sto milijonov ljudi je po svetu tako ali drugače vezanih na Italijo. Od teh je približno tri milijone vezanih na našo deželo, kar zadeva Slovence videmske pokrajine in druge slovenske izseljence naše dežele pa grede številke v nekaj deset tisoč. Govorimo o zgodovinskih izseljencih in njihovih potomcih. To pa je neko pomembno premoženje, ki ga ne gre odpisati in zanemariti.«

Matteligu se kar pogosto dogaja, da ga iz evropskih in prekooceanskih držav obiščejo mlajši ljudje, ki slovenskega morada le še kaj malega razumejo, a vseeno iščejo stike s svojo pradamovino. »Hočejo vedeti, od kod so prišli njihovi predniki, želijo si ogledati Staro Goro, ki je za Benečane nekakšen simbol. Kot vemo, je identiteta ljudi večplastna in tudi za mlajše, ki so rojeni v tujini, slovenski izvor nekaj pomeni. Govorimo že o drugi in tretji generaciji, s katero ohranjamo in razvijamo stike. Na našo zvezo se ljudje obračajo za najrazličnejše informacije, želijo povezave. Kaj več tudi ne moremo nuditi, za to bi potrebovali veliko več sredstev in želeli bi, da bi bilo pri pristojnih oblasteh za tovrstno problematiko več zanimanja.«

Na posvetu, ki ga je deželna uprava sklicala lanskega oktobra, je bil govor o tem, da izseljevanje doživlja generacijske spremembe in prelomen trenutek. Pojavljajo se nove potrebe, poleg tega pa se je treba soočiti s posledicami gospodarske krize, ki v Italiji in naši deželi spodbuja mlade generacije, da za zaposlitev in življenje iščejo priložnosti v tujini.

»Pojav dobiva množične razsežnosti,« pove ravnatelj zveze, »samo v zadnjem letu se je za iskanje dela v tujini iz naše dežele izselilo pet tisoč mladih. To velja še zlasti za gospodarsko nerazvita gorata območja, v katera sodijo tudi obmejni kraji videmske pokrajine. Tu ne govorimo o študentih, ki bi se po izkušnji na tujem vra-

čali, gre za izseljence v pravem pomenu besede. Seveda bi radi videli, da bi se mladi s pridobljenimi izkušnjami prej ali slej vrnili domov, toda realnost tega ne dopušča,« ugotavlja Mattelig.

V tekočem letu je najzahtevnejša naloga zveze Slovenci po svetu sklic občnega zbora, ki se ga bodo, tako kot narekuje statut, udeležili predstavniki društev iz evropskih držav in drugih celin. To bo velik zalogaj organizacijske in finančne narave. »Ob občnem zboru pa bo posvet, na katerem bodo predstavljene skupnosti Slovencev po svetu, a teh je danes veliko več, kot je Slovencev v Beneški Sloveniji. Ob tej priložnosti pa bodo predstavljeni tudi rezultati raziskave, ki jo vodi zveza s fi-

»Samo v zadnjem letu se je za iskanje dela v tujini iz naše dežele izselilo pet tisoč mladih. To velja še zlasti za gospodarsko nerazvita gorata območja.«

nančnim prispevkom Dežele FJK in katere namen je zbrati in ohraniti zgodovinsko in kulturno dediščino izseljenstva iz Benečije,« napoveduje Renzo Mattelig.

Kot poudarja ravnatelj, bo zveza poleg tega tudi v letošnjem letu nadaljevala z rednim delom informiranja in pomoči izseljencem v okviru svojih možnosti. Redno bo izhajalo glasilo Emigrant, vzdrževali pa bodo tudi spletni portal, za katerega je v načrtu obogatitev. Kar zadeva društva v tujini bo posebna skrb namenjena mladim generacijam, ki marsikje zavzeto nadaljujejo z delom svojih staršev in dedov. Obenem bo zveza v deželnem okviru, tako kot sicer vsa leta doslej, vzdrževala stike in sodelovanje z drugimi sorodnimi ustanovami, ostala bo tudi aktivna pri vsedravnih pobudah, ki zadevajo problematiko izseljenstva.

»Tako kot doslej bomo še naprej stali ob strani vsem, ki bodo zaprosili za našo pomoč, pa naj gre za reševanje birokratskih postopkov, vračanja v domače kraje ali nudenja informacij tistim, ki se danes, žal, v sicer drugačnih zgodovinskih okoliščinah, še vedno izseljujejo. To je neskončna zgodba, ki sodi v našo tradicijo, je sestavni del življenja naših ljudi. Izseljenci ostajajo sestavni del naše družbene stvarnosti, ne moremo se spomniti nanje samo ob Dnevu emigranta. Upam, da bodo ne le na našo, temveč tudi na pozornost pristojnih oblasti lahko računali tudi v prihodnje,« je prepričan ravnatelj zveze Slovenci po svetu.

Dušan Udovič

Naročnike, ki so izgubili ali niso prejeli kupona prosimo, naj se oglasijo v naših uradih v Trstu ali v Gorici.

Vsi naročniki Primorskega dnevnika lahko s kuponom, ki so ga prejeli po pošti, dvignejo darilo, zbornik: Primorski dnevnik »Okno v svet Slovencev v Italiji« na sedežu Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici ali v Tržaškem knjižnem središču TS 360, Trg Oberdan 7; v Katoliški knjigarni v Gorici, Travnik 25; v knjigarni Terčon v Nabrežini, Nabrežina 103

Pospešeno zamenjujejo žarnice luči na avtocestnem omrežju

PALMANOVA - Avtovie Venete je svoje avtocestno omrežje opremila s 4791 lučmi, ki so v povprečju prižgane enajst ur na dan, zato pa so v letu 20125 porabile kar 4.900 megavatov. Družba je že od leta 2012 začela zamenjati žarnice z energetsko varčnejšimi v skupni investiciji 1,7 milijona evra. Doslej so zamenjali že 970 žarnic, kar je prispevalo k zmanjšanju za 182 ton škodljivih emisij, stroški so se zmanjšali za 70.000 evrov glede porabe elektrike in za 65.000 glede vzdrževanja. Predsednik družbe Maurizio Castagna je tudi poudaril, da sodobnejše žarnice boljše osvetljujejo cesto, kar je pomembno tudi z vidika varne vožnje.

Pozor na plazove!

VIDEM - Stopnja nevarnosti plazov se je v hribih naše dežele zmanjšala (od 4. do 3. stopnje), ostaja pa visoka. Na nadmorski višini nad 1.500 metrov je v zadnjih dveh dneh zapadlo od 50 do 80 centimetrov snega, zaradi vetra pa je prišlo do akumulacije nekonsolidiranega snega, ki lahko predstavlja grožnjo tako kar zadeva kolovoze kot gozdne poti in ceste.

Tržaška

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRST - V pričakovanju volitev za izbiro županskega kandidata v levosredinski koaliciji

V SSK priprave na primarne, stranka SEL je s Cosolinijem

Po potezi senatorja Demokratske stranke Francesca Russa, ki je zahteval primarne volitve, češ da Roberto Cosolini ni primeren županski kandidat, so se že začele priprave tako v DS kot v drugih strankah leve sredine. V začetku marca bodo vsekakor najbrž potekale primarne volitve levosredinske koalicije, ki se je predstavila pred nedavnim v kavarni San Marco, izbira pa bo zaenkrat med Russom in Cosolinijem.

Stranka Slovenske skupnosti je na primarne volitve načelno že pripravljena, kot je to včeraj dejal pokrajinski tajnik Marko Pisani. Ta je povedal, da je v teku dogovarjanje glede tehničnih pravil in da bosta o dokončni odločitvi »glede nastopanja stranke SSK na primarnih volitvah« odločili deželno oziroma pokrajinsko tajništvo, ki sta zasedala sinoči. Nekaj več o tem bo torej mogoče izvedeti danes. Pisani je še razložil, da je v SSK razprava okvirno o treh opcijah, na primarnih volitvah pa bo treba po logiki izbirati med Cosolinijem in Russom. Koga bo podprla stranka SSK? Stranka načelno podpira koalicijo, ki so jo predstavili v omenjeni kavarni, čeprav so pomisleki glede tega, kako se je zadeva razvila, je dodal Pisani.

»Te primarne volitve so nesmiselne,« je po drugi strani ocenila pokrajinska koordinatorka stranke Svobode, eko-

Marko Pisani

logije in levice Sabrina Morena in podarila, da če so res potrebne, morajo zadevati vso levo sredino. Sicer stranka SEL ne namerava predstaviti svojega županskega kandidata, kajti že junija lani je odločila, da bo ob strani oziroma bo podprla zdajšnjega župana Cosolinija. SEL je ne nazadnje dobro sodeloval s Cosolinijevo občinsko upravo v zadnjih petih letih in je torej normalno, da dosledno podpira njegovo ponovno kandidaturo, je menila Sabrina Morena. Primarne volitve morajo zadevati vsekakor vso koalicijo, je ocenila in izrazila upanje, da se jih bo ude-

Sabrina Morena

ležilo veliko število ljudi. O tem in o pravih za primarne volitve bo vsekakor znano kaj več v soboto na temu namenjeni skupščini. Kaj pa Russo? Za to se je odločil prepozno, njegova poteza pa je neprijetna, ker ruši namesto graditi, pravi koordinatorka SEL. »Dosej smo gradili in nakazali pot: naenkrat se je vsilila spremljivka, ki sloni samo na nekaterih javnomnenjskih raziskavah. Skratka, Russova pobuda ločuje in ne združuje,« je še ugotovila Sabrina Morena, »to pa velja tako za stranko kot za ozemlje.«

Aljoša Gašperlin

TRST - Ob 16.30 Skupščina o železarni bo 3. marca

Tržaški župan Roberto Cosolini je sprejel poziv Odbora 5. decembra, da se javno skupščino o škedenjski železarni priredi pred primarnimi volitvami in torej pred 6. marcem. Srečanje bo v četrtek, 3. marca, ob 16.30 v mali dvorani nekdanje ribarnice, ki jo bo dala na razpolago občinska uprava.

Cosolini je v ponedeljek sprejel predstavnike odbora, ki je 31. januarja priredil odmevno demonstracijo proti onesnaževanju železarne. Na srečanju so razpravljali o organizaciji javne skupščine, na kateri bosta Cosolini in občinski odbornik za okolje Umberto Laurenzi odgovarjala na vprašanja občanov, zataknilo pa se je pri datumu. Vest, da bo skupščina 3. marca, je odbor ocenil zelo pozitivno, saj je to »velika zmaga vseh ljudi, ki so skupaj protestirali na trgu.«

TRST - Zagotovilo Russo: Prva točka programa je železarna

Senator Francesco Russo je že naznanil, da bo njegov volilni program slonel na škedenjski železarni. Sicer ni povedal, kaj namerava storiti, zagotovil pa je, da si bo prizadeval za rešitev težav, ki jih povzročata tovarna pod Škednjem.

Russo je včeraj v tiskovni noti poudaril, da je prva točka njegovega volilnega programa železarna in napovedal, da bo izbral (v primeru izvolitve) ime tržaškega občinskega odbornika za okolje v sodelovanju z občani. Russo je posredoval vsebino elektronskega sporočila, ki ga je naslovil na Odbor 5. december. V njem poudarja, da začenja volilno kampanjo »konkretnih dejanj« z enim izmed »velikih problemov, o katerih politika navadno govori malo in proti volji«. Russo vsekakor ne namerava »obljubiti nič, če obljube ne bom mogel držati«, pač pa je odboru posredoval tri predloge, in sicer srečanje z odborom pred 6. marcem, organizacijo srečanja med delegacijo odbora in lastnikom železarne (ne glede na izid primarnih volitev) ter že omenjeno skupno izbiro občinskega odbornika za okolje v primeru izvolitve.

Skratka, škedenjska železarna bo tudi tokrat ena izmed glavnih tem volilne kampanje za občinske volitve in vse kaže, da bo odločilna tudi za izid primarnih volitev.

Občanska lista No Ferriera!

Na sedežu krožka Miani bo v soboto, 20. februarja, ob 11. uri prva javna skupščina občanske liste No Ferriera! Si Trieste e Si Muggia!

TRST - Vodja Demokratske stranke v mestni skupščini

Toncelli: »Poglavitno predstaviti mestu najboljšega kandidata«

Marco Toncelli je vodja Demokratske stranke v tržaškem občinskem svetu. Pred nekaj dnevi je »zagrozil« z odstopom, če ne bi stranka vzela v poštev zahteve senatorja Francesca Russa po primarnih volitvah.

Kaj se te dni dogaja v Demokratski stranki?

Nahajamo se pred nekaterimi elementi, o katerih so do pred nekaj dnevi vsi govorili in razpravljali, nihče pa ni imel korajže, da bi jih obelodanil.

Kateri so tisti elementi, o katerih govorite?

Podatki o vsečnosti sedanje občinske uprave so dokaj žalostni.

Ali se nanašate na podatke ankete javnega mnenja družbe Ipsos, ki jih je »razkril« tržaški senator Francesco Russo?

Tista je bila zadnja anketa. Obstajajo pa tudi druge ankete, katerih rezultati, žal, niso bili javno objavljeni. Kar je, po mojem mnenju, zelo hudo.

Kaj je izhajalo iz tistih anket?

Opozarjale so na velikansko zamudo leve sredine v primeru, ko bi desna sredina kandidirala za župana Roberta Dipiazza in obenem na nizko stopnjo priljubljenosti župana Cosolinija.

Kdaj so bile opravljene tiste ankete?

Kaže septembra lani. Konec polletja in v začetku jeseni.

Torej po srečanju v tržaškem kopaljšču Ausonia, na katerem je bil župan Cosolini dejansko potrjen za kandidata leve sredine na letošnjih občinskih volitvah ...

Gotovo pozneje. A to ni sedaj poglavitno.

Marco Toncelli

FOTODAMJ@N

Kaj pa je poglavitno?

Predstaviti mestu najboljšega možnega kandidata. Ne glede na to, kdo bo zmagal na primarnih volitvah, tisti bo gotovo najboljši kandidat.

Ali obstaja možnost, da pride, prav zaradi primarnih volitev, sklicanih na tak način, do razkola v Demokratski stranki?

Ta nevarnost obstaja. Stranke, kot tudi vse druge organizacije in združenja, sestavljajo ljudje. Med ljudmi pa občutki mnogokrat prevladajo nad razumom. Ampak: stranka ne sme biti sama sebi namen, temveč mora biti v službi občanov. Volivci morajo povedati svoje, zato je prav, da to povedo na primarnih volitvah.

Na ta način pa je bilo pokrajinsko vodstvo stranke delegitimirano.

Eeh ... Recimo, da je bil župan, z akto, ki mu ga je treba priznati ... Jaz, kot vodja skupine, nisem nikoli postavil v dvom njegovih sposobnosti in sem ga vedno podprl pri njegovem delu. A ni dovolj, da si mi pravimo, kar si pravimo v

naših sobah; ni dovolj, da se na strankarskih sestankih spominjamo, kako smo bili pridni. Mi moramo poiskati stik z tistimi, ki bodo šli 5. junija na volitve.

Teden prej se je leva sredina na javnem srečanju strnila ob kandidaturi župana Cosolinija. Ali ste vzeli v poštev morebitne pomisleke koalicijskih partnerjev?

V prihodnjih dneh se bo vse razjasnilo. Zelo hudo bi bilo, ko bi Demokratska stranka podcenjevala izid primarnih volitev v Miljah in ko bi podcenjevala 4 tisoč ljudi, ki so protestirali zaradi železarne. Demokratska stranka mora vse to upoštevati in mora prejeti županski mandat od ljudi.

Ali se vam ne zdi čudno, da zahteva primarne volitve senator Russo, ki je postal senator, ne da bi sodeloval na primarnih volitvah?

Takrat je šlo za politične volitve. Njegovo kandidaturo sta podprla tako vsedrjavno kot deželno vodstvo stranke. Russo je bil pripravljen sodelovati na primarnih volitvah, a odločeno je bilo drugače.

Dejstvo pa je, da takrat ni sodeloval na primarnih volitvah, ki pa jih sedaj zahteva. Zakaj je takrat lahko odločala stranka, sedaj pa morajo o kandidatu odločati volivci?

Za Russa ni bilo lahko, odločiti se za ta korak. Prepričan sem, da se bodo 5. junija vsi zahvalili senatorju Russu za to, kar je sedaj storil za mesto.

Vaša napoved?

Bolj kot napoved, izražam upanje: da bi se čim več ljudi udeležilo primarnih volitev.

Marjan Kemperle

TRST - Podpora kandidaturi bivšega župana

Dipiazza-Roberti

Renzo Tondo na strani prvega, Severna liga za tandem

»Roberto Dipiazza je najboljši županski kandidat, na katerega lahko računamo na Trstu. Dipiazza je član naše skupine in ga torej podpiramo, obenem pa pričakujemo, da bo prejel čim širšo podporo.« To je izjavil včeraj vodja liste Autonomia responsabile (Odgovorna avtonomija) in nekdanji predsednik Dežele Furlanije-Juljske krajine Renzo Tondo, ki je spomnil na dolgoletno Dipiazovo politično izkušnjo. Dipiazza je prej v Miljah in nato v Trstu v 20 letih dokazal svojo sposobnost, je povedal Tondo. Dipiazza je človek, ki ljubi svoje mesto, zato je potrebno delati na tem, da postane župan, je dejal Tondo in napovedal, da bo njegova lista AR sodelovala z občansko listo, ki bo podpirala Dipiazza, medtem ko se bo v Pordenonu, kjer bo desnosredinski kandidat najbrž bivši predsednik pokrajine Alessandro Ciriani, predstavila samostojno.

Pokrajinski podtajnik Severne lige Radames Raza pa je prepričan, da je najboljša izbira za Trst politični tandem Roberto Dipiazza - Pierpaolo Roberti. To bo odločilen korak za Trst, ki bo na junijskih občinskih volitvah po njegovem mnenju ponovno prešel pod desnosredinsko upravo in bo tako konec »najslabše občinske uprave v tržaški zgodovini«. Severna liga bi lahko egoistično nadaljevala po svoji poti in vztrajala s svojim kandidatom Robertijem, je nadaljeval Raza, a iz čuta odgovornosti do Tržčanov in mesta se je odločila za sodelovanje v desnosredinski koaliciji s skupnim programom, ki bo nudil odgovore potrebam občanov. Izbira para Dipiazza-Roberti (župan in podžupan) bi bila torej najboljša odločitev za prihodnost Trsta, je prepričan Raza.

Roberto Dipiazza

Renzo Tondo

Pierpaolo Roberti

TRST - Trojica znanstvenikov zmagala na natečajih Evropskega raziskovalnega sveta

Šola Sissa - katalizator briljantnih umov

Kaže, da niso čisto vsi odlični znanstveniki zbežali v tujino. Med tistimi, ki vztrajajo na italijanskih tleh, je tudi trinajsterica, ki je pred tednom dni skupaj z drugimi 289 evropskimi raziskovalci zmagala na natečaju Consolidator Grant 2015, ki ga vsako leto razpisuje Evropski raziskovalni svet (ERC). In če se še nekoliko poglobimo v to znanstveno trinajsterico, lahko zabeležimo, da sta dva (oziroma kar trije) zaposlena na mednarodni visoki šoli Sissa v Trstu. To sta profesorja Gianluigi Rozza in Domenica Bueti, katerima velja dodati še Davideja Crepaldija, ki je novembra lani zmagal na natečaju Starting Grant ERC.

V okviru evropskega programa za raziskave in inovacije Obzorje 2020 so namreč v Bruslju odličnim znanstvenikom sredi poklicne poti dodelili skupaj 585 milijonov evrov. Posamezni zmagovalci bodo prejeli dotacije v vrednosti do največ 2 milijona evrov, s katerimi bodo lahko utrdili svoje raziskovalne skupine in razvijali inovativne ideje. Profesor Gianluigi Rozza bo s svojo ekipo raziskovalcev z dobrodošlim evropskim finančnim prispevkom razvijal metode za poenostavljanje in prilagajanje superračunalnikov prenosnim napravam – se pravi tabličnim računalnikom in pametnim telefonom; raziskoval-

Od leta 2008 so si raziskovalci Mednarodne visoke šole Sissa zagotovili kar 15 nagrad ERC

ka Domenica Bueti pa se bo posvetila nevrofiziološkemu mehanizmu percepcije časa. Rozza poučuje na šoli Sissa poldruugo leto že, pred tem pa je deset let delal v tujini (v Švici in Ameriki), medtem ko je Buetijeva, ki ima prav tako izkušnje v tujini (v Angliji in Švici), šele pred nekaj tedni zmagala na razpisu in bo s poučevanjem kot pridružena profesorica na tržaški mednarodni šoli začela v kratkem.

Ob njunemu uspehu velja opozoriti še na tistega, ki ga je dosegel pridružen profesor mednarodne šole Davide Crepaldi novembra lani. S finančno podporo se bo lahko posvetil temu, kako delujejo kognitivni procesi pri branju.

Mednarodna visoka šola Sissa dokazuje iz leta v leto, da je vse bolj konkurenčna in da se lahko primerja z najznamenitejšimi mednarodnimi evropskimi

ustanovami. Od leta 2008 so si njeni raziskovalci zagotovili kar 15 nagrad ERC – pet s področja kognitivnih nevroznanosti, pet s področja matematike in pet s fizike. Skratka, lahko se ponaša z najvišjim številom nagrad ERC v primerjavi s številom svojih raziskovalcev. Ker se vse več študentov in raziskovalcev odloča zanjo, lahko zapišemo, da gre za pravi katalizator briljantnih umov. (sas)

Častno meščanstvo Simoneju Cristicchiju

Tržaški občinski svet se bo **jutri ob 12. uri v svoji sejni dvorani** sestel na izredni seji, na kateri bodo podelili častno meščanstvo Simoneju Cristicchiju, avtorju predstave Magazzino 18, ki govori o istrskem eksodusu. Po uvodnem pozdravu predsednika občinskega sveta Iztoka Furlaniča bo prisotne nagovoril župan Roberto Cosolini, ki bo prebral utemeljitev ter izročil pergament in medaljo častnega meščanstva Cristicchiju, ki bo tudi imel priložnostni govor. Pred tem se bo novi častni meščan ob 11.45 v modrem salonu predhodno sestel z županom Cosolinijem in se bo vpisal v zlato knjigo uglednih gostov. Ob tej priložnosti bo Cristicchiju v čast zapel zbor I Giocosi di Trieste.

Pavšič in Bandelj se bosta srečala z Giacominijem

Šolska vprašanja bodo v središču pozornosti na jutrišnjem srečanju predsednikov SKGZ in SSO Rudija Pavšiča in Walterja Bandlja z vodjo Urada za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu FJK Igorjem Giacominijem. Sestanek bo **jutri ob 9.30 na tržaškem sedežu Sveta slovenskih organizacij (Ul. Coroneo 19)**.

V torek »Student Day« na visoki šoli Sissa

V **torek** bo na visoki šoli za napredne študije Sissa pod Obeliskom potekal t.i. »Student Day«, ko bodo že tretje leto gostili več kot petsto dijakov četrtega in petega letnika višjih srednjih šol iz Furlanije Julijske krajine in drugih krajev Italije. Slednji se bodo lahko prosto gibali po prostorih šole ter sledili seminarjem in predavanjem na področju fizike, matematike in nevroznanosti, udeležili se bodo lahko interaktivnih delavnic in se srečali z raziskovalci.

Laser za očesno kliniko

V **prostorih očesne klinike v glavni bolnišnici na Trgu Ospedale 1** bodo **danes ob 11. uri** predstavniki Fundacije CRTrieste izročili očesni kliniki novi »femtolaser« oz. femtosekundni laser, ki predstavlja novo tehnološko pridobitev na področju kirurških posegov za odpravo sive mrene. Tržaška očesna klinika bo razpolagala z edino tovrstno napravo v Furlaniji Julijski krajini, ob priložnosti izročitve pa si bo mogoče neposredno ogledati kirurški poseg z novim laserjem.

Voden ogled razstave o prehrani v srednjem veku

V **Petrarkovem in Piccolominijevem muzeju v Ul. Madonna del mare 13** bo **danes ob 17. uri in v soboto ob 11. uri** voden ogled po razstavi, ki je posvečena prehrani in zdravju v srednjem in modernem veku.

Dela za izboljšanje signalizacije v Rojanu

Občina Trst obvešča, da se bodo **danes v Rojanu** začela dela za začrtanje novih parkirnih mest, prehodov za pešce ter za izboljšanje signalizacije. Nova parkirna mesta za motorna kolesa bodo začrtali v ulicah Saltuari, Sant'Ermacora in Tor San Piero ter pred predorom-zakloniščem na začetku Ul. Sara Davis. Prehode za pešce bodo uredili na odseku Ul. Tor San Piero med Ul. Santa Teresa in stopniščem za Reber za Greto, signalizacijo pa bodo izboljšali na območju, kjer se Ul. Tor San Piero priključuje na Ul. Udine. Če bo vreme dopuščalo, bodo dela potekala tudi v prihodnjem tednu do zaključka.

ROJAN, GRLJAN - Burja in dež razsajala tudi v noči na sredo

Večja in manjša škoda

Po torkovem popoldnevu je gasilce čakala še pestra noč, saj sta se burja in dež samo še okrepila. Sami so sicer pojasnili, da je šlo v glavnem za običajne posege – teh je bilo kakih dvajset: odstranjevali so zlasti vejevje, ki je tu pa tam po mestu oviralo promet, nepogrešljive prevrnjene zabojnike za odpadke in skuterje, obenem pa poskrbeli za zavarovanje številnih mestnih zgradb, s katerih so visele naoknice oz. je padal omet. Včeraj so v zgodnjih jutranjih urah napeli rdeče-beli trak okrog rojanske cerkve sv. Mohorja in Fortunata, saj sta burja in dež že v nočnih urah poškodovala zvonik: na pločniku so namreč ležali večji kosi ometa. Mestni redarji so poskrbeli začasno zaprtje prometa na Trgu Tra i Rivi.

Precejšnje padavine so povzročile tudi usad na cesti, ki povezuje Grljan s Križem (v Ulici del Pucino). Slednja je namreč že nekaj dni zaprta zaradi del na vodovodni mreži; usad (kakih 100 metrov od Obalne ceste) so zjutraj opazili delavci in opozorili mestne redarje. Pod pritiskom vode je namreč kamniti zidek popustil in na cesto se je zvrnilo več kamenja in zemlje. Redarji so pojasnili, da gre za zaseben teren, tako da so opozorili lastnika na dogodek – sam bo moral poskrbeti za čimprejšnjo odstranitev usada s cestišča. Medtem so cesto (v obe smeri) zaprli.

Med čakanjem na začetek nogometne tekme v Križu (ki so jo naposled zaradi dežja odpovedali), pa je naš fotograf dočkal le točo. (sas)

Poškodovani zvonik cerkve sv. Mohorja in Fortunata v Rojanu in omet na pločniku

FOTODAMI@N

Zgoraj usad na Ulici del Pucino, spodaj pa toča v Križu

FOTODAMI@N

MAČKOLJE - Prostovoljci pomagajo dvoživkam čez cesto

Žabje migracije pod Dolgo krono

Na območju med Dolgo krono, Mačkoljami in Dolino se v tem času seli na tisoče dvoživk. Žabe, krastače in pupki, ki so se pravkar prebudili iz zimskega spanja (ali točneje hibernacije), se po svojih poteh pomikajo proti vodi, kjer morajo odložiti mrest z jajčeci. Ko so svojo nalogo opravili, se po istih poteh vračajo nazaj v svoj habitat, v gozd in na polja. Med zimskim preseljevanjem pa so te živali močno izpostavljene nevarnosti avtomobilov, saj morajo obvezno prečkati tamkajšnje pokrajinske ceste. En sam avtomobil lahko po sončnem zatonu, ko so dvoživke na pohodu, povozi tudi po petdeset takih živalic, ne da bi se voznik tega zavedal, pravijo izvedenci. To lahko med drugim ogroža tudi same voznike, saj postane cesta spolzka.

V torek zvečer smo se v burji in dežju mudili ob križišču med cestama za Mačkolje in Dolgo krono, ob ograjah družbe za čezalpski naftovod Siot. Dvoživke se množično selijo predvsem med 18. in 22. uro, ob vlažnih večerih pa še bolj. Obiskali smo predstavnike in prostovoljce deželnega združenja za zaščito mlak in mokrišč Tutori stagni, ki v tem obdobju vsak večer pomagajo žabam in krastačam varno prečkati cesto. »Te živali se pomikajo proti kalom in umetnim vodnim rezervoarjem onstran Siotove ograje, kjer so naftni rezervoarji. Tam odložijo jajčeca. Problem je, da zaradi ograje dolgo iščejo prehod skozi mrežo, zaradi česar so dalj časa izpostavljeni vozilom,« je povedala naravoslovka Gaia Fior, ki na teh cestah preživlja vse večere v tem obdobju. S predsednikom omenjenega združenja Carlom Fondom (sicer raziskovalcem centra za teoretsko fiziko ICTP) in prostovoljko Leilo so se v torek s svetilkami sprehajali po cesti za Dolgo krono, medtem ko je bila druga skupina na delu na cesti, ki povezuje Mačkolje z Dolino. Ko zagledajo žabo ob cesti, jo vzamejo in spravijo v vrečo, nakar jo varno prenesejo do najbližjega prehoda v Siotovi ograji. Konec tedna se je nabralo 20 ljudi, med njimi so tudi domačini in otroci, ki se ob spoznavanju žab seveda veselijo (za informacije je na voljo spletna stran www.tutoristagni.it).

Dvoživke se lahko selijo nekaj dni ali pa tednov, odvisno je predvsem od vremenskih razmer. »V teh dneh ene živali odhajajo, druge pa se že vračajo. Ko bomo ugotovili, da se samo še vračajo, bo migracije v bistvu konec,« je razložila Gaia Fior. Ob začetku poletja se bodo izlegli paglavci in ko jim bodo zrasli kraki, se bodo te živalce nagonsko odpravile po »žabji poti« k svojemu rodu. Zdaj so na pohodu predvsem rosnice (lat. *Rana dalmatina*), vitkejšje žabe s tanko kožo, ki odlično skačejo: zaščititi te žabe je posebno pomembno, ker so se iz Istre razširile do tržaške pokrajine (tudi na Kras), v Laškem pa jih že ni več. Potem imamo krastače (*Bufo bufo*), ki so večje, debelejšje, bradavičaste in počasnejše. »Za krastače je značilno, da imamo za vsakih deset samcev le eno samico, tako da se včasih množično potegujejo zanj. ...« je povedala naravoslovka. Po dotiku krastače pa si moramo umiti roke, ker nas lahko opeče. Tu pa tam je opaziti še kakega pupka, v prihodnjih tednih bodo na vrsti še zelene rege.

Pred dnevi si je večerno dejavnost ogledal dolinski občinski odbornik za okolje Franco Crevatin, Občina Dolina je medijem poslala sporočilo, v katerem poziva voznike, naj se zvečer čim manj vozijo po omenjenih cestah. Carlo Fonda pravi, da bi bila optimalna rešitev začasno večerno zaprtje obeh »rizičnih« cest, ki pa sta pokrajinski. »Z Občino Dolina in vodstvom Sio- ta se vsekakor pogovarjamo, da bi izboljšali položaj. V ograji bi lahko bilo več majhnih, 10-centimetrskih prehodov za žabe, ki ne bi ogrozili varnosti naftnih rezervoarjev, je še povedal.

Aljoša Fonda

Cesta in ograja ovirata množično preseljevanje žab, ki se pomikajo po svojih starodavnih poteh; levo Carlo Fonda spušča žabo k luknji v Siotovi ograji

FOTODAMI@N

DOLINA - Informativno srečanje karabinjerjev o zakonitosti

Pazimo na neznance

Z občani se je v Obrtni coni Dolina srečal poveljnik krajevne postaje Denis Burolo - Prihodnji torek novo srečanje

Tudi v Občini Dolina je vprašanje varnosti precej občuteno. O tem priča informativno srečanje, ki je v torek popoldne potekalo v lokalni L'Isola nella valle v Obrtni coni Dolina, kjer je poveljnik karabinjerske postaje v Dolini, marešal Denis Burolo, prisotne občane seznanil s prispevkom karabinjerjev k ozaveščenju o kulturi zakonitosti. Ob tej priložnosti je prisotnim nudil tudi koristne nasvete za preprečevanje pojavov goljufij in drugih kaznivih dejanj, ki jih izvajajo lažni karabinjerji ali lažni predstavniki kakega javnega podjetja, kot sta npr. Acegas ali Enel.

Prvi nasvet, ki ga sile javnega reda dajejo občanom, je ta, naj vedno zahtevajo službeno izkaznico oz. preverijo identiteto osebe, s katero imajo opravka oz. opozorijo sile javnega reda ali dotična podjetja oz. službe (v slučaju, da se nekdo predstavi npr. kot uslužbenec podjetja Enel, je treba to preveriti s telefonskim klicem na zeleno številko). Vsekakor karabinjerji svetujejo, naj ljudje v sumljivih primerih

Občanom je vprašanje varstva zakonitosti in varnosti zelo pri srcu

FOTODAMI@N

ne odprejo vrat in ne spustijo neznancev v stanovanje, temeljnega pomena pa je biti zelo pozorni do prisotnosti neznanih oseb, prav tako je zelo pomembno, da občani sodelujejo s silami javnega reda.

Torkovo ni bilo prvo tovrstno srečanje na temo varstva zakonitosti, pa tudi ne zadnje. Prihodnje srečanje bo namreč v torek, 23. februarja, med 17.30 in 18.30 vedno v Dolini, tokrat pri cerkvi sv. Urha.

TRST - Včeraj Kava s knjigo v Tržaškem knjižnem središču

Študija »Prehodi« o geomorfološki pestrosti območja Občine Dolina

Na srečanju so sodelovali predstavniki Občine Dolina in izvedenci

FOTODAMI@N

Včerajšnje srečanje Na kavi s knjigo v Tržaškem knjižnem središču je potekalo v znamenju evropskega projekta »RoofofRock« (»Kamnita streha«), katerega cilj je bil vzpostaviti skupno osnovo za rabo, zaščito in promocijo uporabe ploščastih apnencev ter oblikovanje smernic za njihovo upravljanje. Rezultat projekta, ki ga je vodil Geološki zavod Slovenije, sodelovala pa je tudi Občina Dolina, je strokovna publikacija »Prehodi«, ki so jo predstavili na včerajšnji Kavi s knjigo. Ob dolinskem županu Sandyju Klunu, podžupanu Goranu Čuku in odgovornem za evropske projekte Mitji Lovrihi so govorili še arhitektke Aleksandra Torbica, Nataša Kolenc in Katja Kosič ter geolog Igor Rižnar, ki so poudarili predvsem geomorfološko pestrost območja Občine Dolina s prisotnostjo različnih vrst kamnin, kar je vplivalo tudi na krajevno arhitekturo.

DOLINA - Občina Avdicija novega generalnega direktorja Sio- ta

Danes se bo ob 10.30 na dolinskem županstvu sestal na izredni seji dolinski občinski svet, ki bo ob tej priložnosti opravil avdicijo z novim generalnim direktorjem družbe Siot Alessiom Lillijem in nadzornikom posegov Maurrom Szalayem. V nadaljevanju bodo svetniki prisluhnili tudi poročilu župana Sandyja Kluna in obravnavali še druge točke dnevnega reda. Na sporedu bodo namreč med drugim odobritev enotnega programskega dokumenta za obdobje 2016-2018, odobritev variante za tretji poseg za izpopolnjevalna namakalna dela v kraju Mont, razpustitev in ponovno imenovanje druge stalne svetniške komisije ter sprejetje na znanje sporazuma med Deželno Furlanijo Julijsko krajino, občinami Trst, Milje in Dolina ter tržaško Pristaniško oblastjo.

PROSEK Srečanje o velikem pajesnu

Po Vzhodnem bo tudi na Zahodnem Krasu govor o velikem pajesnu, znanim tudi z latinskim imenom *Ailanthus altissima*. Novembra so o njegovi vse večji in zadržujoči prisotnosti na Krasu razpravljali na javnem srečanju na Opčinah, danes ob 18. uri pa bo v središču pozornosti srečanja v Kulturnem domu na Proseku.

Pobudo zanj je dal zahodnokraški rajonski svet. Njegov predsednik Roberto Cattaruzza je sporočil, da se bodo javnega srečanja udeležili predstavnik Dezele Valter De Monte, slovenska deželna svetnika Igor Gabrovec in Stefano Ukmar, docenta in raziskovalca tržaške univerze prof. Lucia Muggia in prof. Giovanni Bacaro ter predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Marko Milkovič.

REPEN - Praznovali jubilej Restavracije Križman

110 let v središču vaškega življenja

Desno trojica slavljencev – Tiziana in Elvis Guštin z mamo Danilo Žagar; levo zdravica moškega pevskega zbora Kraški dom pod vodstvom Vesne Guštin

FOTODAMJ@N

16. februarja 1906 je Anton Križman odprl v Repnu živilsko prodajalno – »b'tego«. Družine se je pozneje oprijel vzdevek »pr Jepakne«, ker je bila njegova soproga Marija Benko Vipavka. 16. februarja 2016, predvčerajšnjim zvečer, sta Antonova potomca Tiziana in Elvis Guštin, predstavnika pete generacije gostincev, z mamo Danilo Žagar in s kakimi 150 gosti praznovali 110-letnico obrata, ki se je z leti razširil in razvil. Danes je to cenjena kraška restavracija s hotelom, eden stebrov kulinarčne pobude Okusi Krasa. »Stoletnica je šla mimo, ne da bi jo primerno obeležili, zato smo hoteli to nadoknaditi,« nam je povedal Elvis Guštin.

Gostilna je že 110 let pravo vaško središče, dober del vaškega življenja se je dogajal v senci dreves »pr Jepakne«. Zgodovino gostilne je ob pevskih vložkih moškega pevskega zbora Kraški dom obnovila Maruška Guštin: Antona in Marijo sta nasledila sin Anton in Amalija Milič s Poklona, v letih 1946-1979 pa Dolfo in Olga (leta 1951 sta kupila prvi televizor v Repnu: vaščani so tam strmeli v sanremski festival in druga čudesa). Olga je po moževi smrti vodila gostilno s sinom Brankom in hčerko Ljubico, leta 1987 pa je krmilo prevzel Branko z ženo Danilo: ponudbo je obogatil in posodobil, leta 2000 pa se je žal prezgodaj poslovil. Takrat sta prišla na vrsto Tiziana in Elvis, ki restavracijo uspešno vodita še danes, ko se med mizami že potikajo mali predstavniki šeste generacije.

Župnik Anton Bedenčič je blagoslovil restavracijo, župan Marko Pisani je Guštinovim izročil spominsko plaketo, zahvalili so se jim predstavniki SDGZ, športnih in drugih društev. Ob bogato obloženih mizah so jim vsi skupaj voščili: »Še na mnoga leta!« (af)

TRST - Skupina Oblivion od jutri v gledališču La Contrada

Človeški jukebox

Petčlanska skupina bo ponudila celo vrsto melodij v nenavadni in nepričakovani izvedbi

Priljubljena skupina Oblivion, ki se duhovito in mojstrsko poigrava s pevkami, a tudi z neštetimi zgodbami naloženimi v italijanskem kolektivnem spominu, bo od jutri do srede, 24. februarja, spet gostovala v Trstu, in sicer v gledališču La Contrada v Ghirlandaiovi ulici. Tokrat bo peterica nastopila z novo predstavo The Human Jukebox (na sliki), v kateri se dejansko njenih pet članov spremeni v človeško glasbeno skrinjo, ki na prošnjo gledalcev iz svoje notranjosti potegne zahtevane melodije v nenavadni nepričakovani izvedbi. Ker njihov bogati repertoar vsebuje nešteto žanrov, od popa do rapa, rocka in gospela, in ker so zmogni kakršnekoli kombinacije, njihova predstava kot valjar zdrobi vse, od sanremskega festivala do talent showov

MILJE - Jutri v gledališču Verdi

Solcejeve Srečne kosti

Nastop priznanega slovenskega glasbenika, režiserja, igralca in lutkarja

Priznani slovenski glasbenik, režiser, igralec in zlasti lutkar Matija Solce bo jutri nastopil v Verdijevi dvorani v Miljah s svojo predstavo iz kovčka Srečne Kostiče – Happy Bones.

Matija Solce velja za enega najbolj inovativnih slovenskih lutkarjev, za svoje predstave je tudi prejel veliko nagrad, naj omenimo le predstavo za mladino in odrasle Proces ali Žalostna zgodba Josefa K., ki jo je po motivih Franza Kafke postavil za Lutkovno gledališče Maribor, za katero je leta 2013 na 7. bienalu lutkovnih ustvarjalcev Slovenije ULU prejel nagrado za najboljšo uprizoritev, lani na 8. bienalu pa nagrado za najboljšo režijo predstave Časoskop, ki jo je Lutkovno gledališče Maribor postavilo v sodelovanju z Mednarodnim centrom lutkovne umetnosti MCLU Koper in s Pokrajinskim muzejem Maribor. Vsekakor je Matija Solce svet lutk spoznal doma, saj sta mama in oče ustanovitelja priljubljene skupine Papilu, ki ima dom na Hrvaščini. Poleg tega je Matija Solce zaljubljen v glasbo, zlasti etno glasbo, s katero se je udeleževal festivalov po vsem svetu in nato tudi sam ustanovil festival EtnoHist(eria).

Kakorkoli že, s svojimi predstavami iz kovčka in harmoniko je Mati-

Matija Solce v predstavi Srečne kosti

ja Solce prepotoval svet. Predstava Srečne kosti – Happy Bones pripoveduje o smrti, ki gre vsak dan mimo nas in reče: »Lep dan, kajne?«, mi pa nikoli ne odgovorimo in gremo dalje svojo pot ter se delamo, da nismo slišali. Sicer predstava ne sloni ga zgodbi, temveč na glasbi, na kateri Matija Solce gradi vse elemente.

Začetek ob 20.30. (bov)

MAČKOLJE Obzorja ustvarjanja

Februar je v slovenskem prostoru mesec kulture. Njenim različnim oblikam in ustvarjalnemu zanosu je posvečena prireditev, ki jo Slovensko prosvetno društvo Mačkolje prireja v soboto, 20. februarja, ob 20 uri, v dvorani vaške Srenjske hiše. Gost večera bo slikar Deziderij Švara. Spregovoril bo ob svojih likovnih stvaritvah (nekaj jih bo priložnostno razstavljenih ter o svoji bogati slikarski poti, ki se vije že skoraj šest desetletij.

Program prireditve bodo sooblikovale pevke Ženske vokalne skupine Jezero iz Doberdoba, ki jo vodi Dario Bertinazzi. Lepota slovenske besede bo izzvenela v recitalu po izboru Lučke Peterlin in v izvedbi mladih članov gledališke skupine Slovenskega kulturnega kluba Jasmine Gruden in Nejca Kravosa. Utrinki literarnih ustvarjalcev, ki jim je skupna ljubezen do lastnega kraja, predstavljajo povsem prenovljeno podobo in bogato vsebino prve številke 60. letnika revije Mladika. Uvodni pevski pozdrav pa bo podal še društveni zbor pod vodstvom Mateja Lazarja. (nt)

in X-factorjev ter opernih romanc. Ker spored sloni na namigih občinstva, je predstava vsak večer drugačna.

Avtorja besedil sta Davide Calabrese in Lorenzo Scuda, Scuda je tu-

di skladatelj glasbe. Pri režiji je sodeloval Giorgio Gallione. Poleg Calabreseja in Scude nastopajo še Graziana Borciani, Francesca Folloni, in Fabio Vagnarelli.

Več fotografij na naši facebook strani
primorskiD

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 18. februarja 2016

SIMEON

Sonce vzide ob 7.03 in zatone ob 17.35
- Dolžina dneva 10.32 - Luna vzide ob 13.35 in zatone ob 4.41.

Jutri, PETEK, 19. februarja 2016

JULIJAN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 7,2 stopinje C, zračni tlak 1017,5 mb ustaljen, vlaga 75-odstotna, veter 25/110 km na uro jugovzhodnik, nebo oblačno s padavinami, morje razgibano, temperatura morja 10,1 stopinje C.

Kino

AMBASCIATORI - 16.40, 18.50, 21.00 »Zootropolis«.

ARISTON - Dvorana je rezervirana.
CINEMA DEI FABBRI - 21.00 »1981: Indagine a New York«.

FELLINI - 15.50, 20.30 »L'ultima parola«; 18.00 »Revenant - Redivivo«; 22.30 »Il sentiero della felicità«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.00, 18.50, 21.15 »Il caso Spotlight«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.00, 18.15, 21.15 »The hateful eight«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Fuocoammare«.

KOPER - PLANET TUŠ - 14.00, 16.00, 17.00 »Alvin in veverički: Velika Adventura«; 18.15, 20.30, 21.15 »Deadpool«; 19.10, 21.00 »Dedek uide z vajeti«; 17.30, 20.40 »Palme v snegu«; 19.00 »Petdeset odtentov črne«; 18.30, 20.50 »Razgibano življenje samskih«; 14.30, 16.20 »Robinson Crusoe«; 13.30, 15.30, 17.20 »Robinson Crusoe 3D«; 14.55, 18.00, 20.10 »Zoolander 2«; 13.45, 15.45 »Čas za sneg«; 14.45, 16.30 »Čas za sneg 3D«.

NAZIONALE - 16.30, 18.45, 21.00, 22.00 »Deadpool«; 21.30 »50 sbavature di nero«; 16.15, 18.10, 20.00, 22.10 »Perfetti sconosciuti«; 16.00, 20.00 »Single ma non troppo«; 17.50, 22.00 »Zoolander n. 2«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »The Danish Girl«; 16.45, 18.30, 20.20 »Il sentiero della felicità«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 16.40, 19.00, 21.20 »Zootropolis«; 18.10, 22.10 »50 sbavature di nero«; 16.45, 19.10, 21.35 »Deadpool«; 16.30, 19.05, 21.40 »Il caso Spotlight«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Perfetti sconosciuti«; 16.00, 20.00 »Single ma non troppo«; 16.40, 21.00 »The hateful eight«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Zoolander n. 2«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 18.00, 20.10, 22.15 »Deadpool«; Dvorana 2: 17.00, 19.30 »Zootropolis«; 21.30 »The hateful eight«; Dvorana 3: 17.50, 20.20, 22.15 »Perfetti sconosciuti«; Dvorana 4: 16.45, 20.30 »Onda su onda«; 18.40 »Zoolander n. 2«; 22.20 »Zootropolis«; Dvorana 5: 17.30, 19.50, 22.10 »The Danish Girl«.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA
Salež 46, je odprt vsak dan do 21. februarja.
Tel. 040-229439.

Osmice

ALMA IN STANKO GRUDEN sta odprla osmice v Samatorci. Toplo vabljeni! Tel. 040-229349.

DRUŽINA MERLAK je odprla osmice v Ul. San Sabba 6, v bližini Rižarne. Toči belo in črno vino z domačim prigrizkom. Tel.: 329-8006516.

IVAN PERNARČIČ ima v Vižovljah odprto osmice. Tel. 040-291498.

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medjevasi 14. Tel. 040-208632.

ROJAN - Glasbena matica in glasbeniki ob dnevu slovenske kulture

Zgodba Janka Bana in skladbe mladih

Glasbeniki ob dnevu slovenske kulture je pobuda, ki jo je letos Glasbena matica razdelila na tri sklope in drugo srečanje je v Gallusovi dvorani združilo nastope gojencev z gostom, ki je pred kratkim dobil srebrno priznanje JSKD. Janko Ban, ki je svojo glasbeno izobrazbo začel na GM kot učenc harmonike pri prof. Milanu Perrotu, je v sproščnem pogovoru z Rossano Paliago orisal okoliščine, ki so začrtale ne ravno premočrtno, zato pa še bolj zanimivo pot. Po treh letih harmonike je začel študirati violino pri prof. Oskarju Kjudru, ni pa dokončal študija, ker se je zaposlil na RAI kot glasbeni urednik, zato je v prostem času izbral nekoliko manj zahtevno specializacijo ter diplomiral iz tolkal, nato iz solopetja. Povedal je, da je v skupnem muziciranju - takrat v orkestru GM - našel več zadoščenja kot pa v samotnih vajah, in užitek ob harmonijah ga je kmalu pripeljal na področje zborovskega petja, ki ga je sicer spoznal že kot otrok, ko sta starša pela v zboru pri Sv. Jakobu. Med mentorji, ki so igrali pomembno vlogo v njegovem razvoju, je poleg Kjudra omenil Ubalda Vrabca, ki mu je začel razkrivati večšine zborovodstva, in Pavleta Merkušja, ki mu je odprl vpogled v intelektualno razmišljanje o glasbi. Na univerzi v Parmu je študiral glasbeno zgodovino, vedno bolj jasno pa je čutil, da bo njegovo življenje tesno povezano z zborovskim petjem in na tem področju je dosegel vrsto uspehov, ki so se z leti nakopičili v bogat curriculum in mu zdaj prislужili priznanje, ki se ga veseli tem bolj, ker pomeni tudi splošno priznanje kulturnemu delu zamejskih Slovencev, ki je v matični domovini vse premalo poznano in cenjeno.

Pogovor med Banom in Paliago so povezovale glasbene točke, ki so jih prispevali mladi učenci iz klavirskih razredov profesorice Hanne Nazarenka (iz goriške podružnice), Nede Sancin, Verenke Terčelj in Beatrice Zonta. Kot je že ustaljena navada, so ob Prešernovem prazniku učenci igrali izključno skladbe slovenskih avtorjev:

Levo nastop mlade pianistke; desno Janko Ban in Rossana Paliago

FOTODAMJ@N

Lucijana Marije Škerjanca, Pavla Mihečiča, Igorja Dekleve, Majde Bonsack Kalan, Tomaža Štruklja in Gojmirja Kreka so dale malim pianistom lepe možnosti, da preverijo svoje dosežke,

kot so jih po vrsti prikazali Lara Veronese, Giacomo Turturiello, Matilde Bertolini, Agatha Možina, Letizia Turturiello, Julija Cante, Elisa Zotter, Tia Jurinčič in Kristina Vizintin, zadnji

sklop pa sta oblikovala klarinetist Anton Jazbec (prof. Marko Štoka), ki je ob spremljavi Beatrice Zonta zaigral Adamičevo Tinkarin rojstni dan ter violonistka Alida Shahrazad Igbaria

(prof. Jagoda Kjuder), ki je ob spremljavi Claudie Sedmach pokazala svoj talent v Srebotnjakovem Rezijanskem plesu.

Katja Kralj

SV. IVAN - V Marijinem domu predzadnja predstava sezone Gledališkega vrtiljaka

Kako je mali tiger premagal strah

Predstavo »Veliki strah malega tigra« je odigralo gledališče Ku-Kuc iz Lendave - Zadnje srečanje bo 13. marca z gostovanjem Lutkovnega gledališča Rado Mužan z Bleda

Pri poteku predstave so aktivno sodelovali tudi nekateri mali gledalci

FOTODAMJ@N

Strah je od znotraj votel, okoli pa ga nič ni: s to preprosto ugotovitvijo so se mali obiskovalci Gledališkega vrtiljaka že nekajkrat seznanili v teku preteklih sezon, a očitno ne škodi, da se od časa do časa osveži spomin nanjo. V nedeljo popoldne je za to dvakrat poskrbelo gledališče Ku-Kuc iz Lendave, ki je v dvorani Marijinega doma uprizorilo pristrčno in zabavno predstavo z naslovom »Veliki strah malega tigra« avtorja Luke Slavica.

Kot že sam naslov pove, je protagonist zgodbe mali tiger, ki ima, čeprav pripada rodu strašnih zveri, veliko težavo: neizmerno ga je namreč strah, predvsem zdravniškega pregleda, zato zelo nezaupljivo zapusti dvorano, v kateri sedi skupaj z občinstvom, in se napoti do ordinacije, v katero pa si ne upa vstopiti. Strah je namreč prevelik, pri čemer zdravnica skupaj s pomočniki, ki jih dobi kar med malimi in odraslimi gledalkami in gledalci v dvorani, skuša ugotoviti, kje se skriva strah: morda v kolenih, ki se tresejo kot šibe, ali v grlu, zobeh, ali pa v želodcu, ki ga zvijajo krčvi? Vsakokratni zdravniški pregled pokaže, da strahu ni nikjer, k njegovi dokončni odpravi pa zdravnica pripomore s čudežnim zdravilom: potem ko se tigrček pomiri in zaspi ob poslušanju utripa srca, mu s pomočjo dežurne asistentke nariše črne črte, tako značilne za tigra, s katerimi se do pred kratkim zelo plašni tigrček otepe strahu in počuti tako pogumnega, kot je njegov tata. Za prijetno vzdušje v dvorani, kjer je mala publika zavzeto in aktivno sledila dogajanju na odru ter se izjemno zabavala ob smešnih pripetljajih, sta poskrbeli igralki gledališča Ku-Kuc Urška Raščan in Miša Gerič v ličnih kostumih Urške Polanc in Anje Sanabor.

Nedeljska predstava je tudi naznaila, da se 18. sezona Gledališkega vrtiljaka, ki jo prireja Radijski oder v sodelovanju s Slovensko prosveto, bliža koncu. Na sporedu je namreč ostala samo še ena predstava, ki bo prihodnjega 13. marca, kot vedno v Marijinem domu pri Sv. Ivanu, kjer bo v gosteh Lutkovno gledališče Rado Mužan z Bleda z delom »Kača na očarka«. Ob tisti priložnosti bo tudi na ogled razstava likovnih del malih abonentov v okviru natečaja »Moj najljubši gledališki junak«. (iž)

TRST - Projekt ob slovenskem kulturnem prazniku

Dijaki Stefana pri SDGZ

Predstavniki združenja in podjetja Servis so prikazali mladim svoje storitve

V okviru projekta, vezanega na obeležbo slovenskega kulturnega praznika, so pred dnevi dijaki DIZ Jožef Stefan obiskali sedež Slovenskega deželnega gospodarskega združenja.

Predstavniki Slovenskega deželnega gospodarskega

združenja in storitvenega podjetja Servis so mladim prikazali celostne storitve, ki jih podjetjem nudi SDGZ s povezanimi strukturami ter jim posredovali še številne druge informacije o delovanju ustanove na gospodarskem področju.

glasbena matica
slovensko stalno gledališče
teatro stabile sloveno

Slavko Grum
**DOGODEK
V MESTU GOGI**
režiser Igor Pison

DANES, 18. februarja, ob 20.30
v petek, 19. februarja, ob 20.30
v nedeljo, 21. februarja,
ob 16.00

v Veliki dvorani SSG
z italijanskimi nadnapisi
**ponovitve se nadaljujejo do
28. februarja**
Cenjene abonente prosimo,
da obvestijo blagajno v primeru
odsotnosti!

Blagajna SSG: +39 040 2452616
(od pon. do pet. 10.00-15.00)
www.teaterssg.com

Na koncu pevske sezone 2014-2015 se je od MePZ Jacobus Gallus poslovila Mara Žerjal, ki je bila skoraj 25 let steber zbora in ključna opora v altovski skupini. Mara Žerjal je bila še zadnja pevka iz Gallusovega pevskega sestava, ki je še pela pod taktirko Ubaldom Vrabcem.

Izhaja iz pevske družine, ki je zborovski dejavnosti na Tržaškem dala ogromen doprinos. Mara si je s svojo večdesetletno glasbeno in pevsko dejavnostjo nabrala veliko notranje bogastvo in neprecenljive izkušnje. Pričujoči razgovor želi biti skromna zahvala in obvezna oddolžitev pevki in zborovski kolegici, ki je s svojo osebnostjo zgledno zaznamovala Gallusovo pevsko družino in pustila v zborovskih vrstah dragoceno dediščino.

Kdaj si se začela ukvarjati z glasbo?

Odkar pomnim. Zrasla sem v taki družini, v kateri so bili vsi pevci ali glasbeniki. Z mamine strani so vsi peli pri Komornem zboru in potem pri Gallusu z Ubaldom Vrabcem. Prav tako oče, ki je bil najprej član Komornega zbora, nato Gallusa. Teta Nada (Žerjal Zaghet, op. p.) je pri Sv. Ivanu vodila več zborov, nazadnje MePZ Marij Kogoj.

K MePZ Jacobus Gallus sem pristopila leta 1974 kot osemnajstletno dekle, ki pa je imelo za sabo že bogato pevsko dejavnost od otroškega do mladinskega zbora. Takrat je zbor Gallus še vodil skladatelj Ubald Vrabec. Žal se je zbor na koncu sezone razšel, tako da sem pela samo pol leta, a me je tisto kratko obdobje z Vrabcem močno pevsko in človeško zaznamovalo.

Kakšni spomini te vežejo na Maeštrotta? Kakšna je bila Vrabčeva šola? Kakšen pristop je imel do pevske dejavnosti? Kako je oblikoval vajo, kakšna je bila priprava na koncert? S kakšnimi prijemi se je lotil interpretacije neke skladbe? Kakšen odnos je imel do pevcev? Morda kakšna anekdota.

Vrabec je bil zelo markantna osebnost. Bil je živahen in duhovit, kot dirigent zelo natančen. Zame je bil prava »institucija«. Veliko sem slišala govoriti o njem, ko sem bila še zelo mlada, pravzaprav od otroštva naprej. S svojimi starši-pevci sem ga tudi kdaj srečala, tudi izven pevskega okolja. Bil je izredno glasbeno razgledan. Na vaji je od pevcev zahteval najvišjo koncentracijo in brezpogojno podrejanje njegovim pevskim navodilom. Ni prenesel vtikanja v svoje delo, kakor tudi ni prenesel zamujanja na vajo, klepetanja med vajo ali nezbranosti.

Če je bil pri kakšni skladbi kakšen prehod posebno zahteven, je vztrajal, a samo do neke mere; nikoli ni kazal nejevolje ali da bi se ujezil, če pevci niso takoj osvojili partiture. Se je pa razkazil, če pevci niso bili z glavo pri stvari in so k vaji pristopali površno ali brez prave zavzetosti. Takrat je znal biti zelo energičen; večkrat je udaril po klavirju, tudi razbil »leggio« (leseni podstavek za partituro) in meseno zakle! Ja, prav tako!

Ko smo jemali novo skladbo, nam je najprej objasniti čim več o skladatelju, nato je uokviril skladbo v njegovo opus in v obdobje, v katerem je nastala. Za tem smo začeli skladbo študirati glas po glasu po koščkih, samo par taktov; na tak način smo še posebno obdelovali pesmi, ki so bile dolge po več strani.

Kar pa je zanimivo in za pevca sploh presenetljivo – z Vrabcem nismo pred vajo opravljali nobenih tehničnih vaj, nismo se ukvarjali z vokalno tehniko, ni bilo upevanja, ampak smo šli naravnost na študij partiture. Menim, da zato, ker je imel že odlično formirane pevce, ki so imeli dobro nastavljen glas. Tudi nikoli nobenih intenzivnih vaj nismo imeli. Samo sistematično ponavljanje.

Kar pa je zanimivo in za pevca sploh presenetljivo – z Vrabcem nismo pred vajo opravljali nobenih tehničnih vaj, nismo se ukvarjali z vokalno tehniko, ni bilo upevanja, ampak smo šli naravnost na študij partiture. Menim, da zato, ker je imel že odlično formirane pevce, ki so imeli dobro nastavljen glas. Tudi nikoli nobenih intenzivnih vaj nismo imeli. Samo sistematično ponavljanje.

INTERVJU - Mara Žerjal

Petje je moje življenje in pri Gallusu je bilo najlepše

Altistka izhaja iz izjemne pevske družine in je pela še z Ubaldom Vrabcem

Mara Žerjal ob prejemu Gallusove značke leta 2002 v luteranski cerkvi v Trstu

Kar pa zadeva interpretacijo skladb, je Vrabec zelo upošteval besedilo, pri partituri pa agogiko (spreminjanje tempa skladbe pri izvajanju, SSKJ, op. p), tako kot je bila napisana; redkokdaj je kaj spremenil po svojem občutku. Kar pa me je pri Vrabcu presenečalo, je bilo to, da je včasih prikrojil kakšno noto tuje partiture po svoje, ampak to vedno v dobro partiture. Spominjam se, da je nekaj takega naredil pri skladbi Poljska pesem Janka Ravnika.

»Kot alt sem imela precej širok razpon, od spodnjega fa do zgornjega mi. V dobrih letih mi je širok razpon dovolil celo mezzosopranske višine do zgornjega si b. To mi je dajalo občutek gotovosti in sem na lastni koži ugotovila, do kod lahko prideš z vajo. Če se potruđiš in vztrajaš, prideš lahko zelo daleč.«

Sicer pa je Vrabec kot dirigent izbiral skladatelje, ki so ustrezali njegovemu čustvenemu naboju: Vilko Ukmar, Janko Ravnik, Anton Lajovic in podobni.

Pa še to je bilo značilno za Vrabca: vse pevce je vikal, sistematično. Držal je vedno malo distance. Sicer je imel do pevcev vedno spoštljiv odnos, je pa tudi povedal po resnici, če je bilo potrebno. Šel je naravnost do pevca, pokazal proti njemu s prstom in rekel: »Vi faliste!«

Anekdot o Vrabcu pa je še in še, znotraj in izven zbora. N. pr.: ko je zbor pel njegovo skladbo Prihod, na Gradnikovo besedilo, je zapihal skozi nos in siknil: »Tu pesem je treba zapet z nuschčen med zobmi!« Med učenjem njegove pesmi Kraška gmajna na besedilo Alberta Miklavca je pevce hotel motivirati s slikovito prispodobno: »Kraška gmajna je bila ustvarjena za nas, ne za Lista per Trieste (sočna kletvica)!«

Najbolj poznana pa je severa njegova klasična prispodoba: »Moraste pet mehko kome merda fušiti!«

Nepozabno obdobje, nepozaben človek in umetnik.

V zboru si pela alt. Do kod so segle tvoje pevske zmogljivosti? S katerimi dirigenti si se bolj ujela, kateri načini vadenja in vodenja zbora so te manj pritegovali? Kaj si najbolj cenila pri dirigentih in kaj te je najbolj odbijalo?

Pri moji pevski dejavnosti mi je zelo pomagalo, da sem nekaj let študirala solo petje pri prof. Majdi Hercog, in obžalujem, da študija nisem nadaljevala. Kot alt sem imela precej širok razpon, od spodnjega fa do zgornjega mi. V dobrih letih mi je širok razpon dovolil celo mezzosopranske višine do zgornjega si b. To mi je dajalo občutek gotovosti in sem na lastni koži ugotovila, do kod lahko prideš z vajo. Če se potruđiš in vztrajaš, prideš lahko zelo daleč, ali bolje rečeno visoko. Ob tem pa moram tudi povedati, da, pri katerem koli zboru ali pevskega projektu sem sodelovala, sem vedno dajala vse od sebe. Nikoli nisem pela ohlapno, površno ali samo, da je. Vsak nastop, na koncertnem odru ali v najbolj preprostem okolju, sem jemala s polno resnostjo in predanostjo. Zato sem vedno stremela po tem, da kar pride glasovnega iz mene, je »poslušabile«. (Opomba: izraz je skoval eden od Gallusovih zborovodij, Matjaž Šček, Mara Žerjal ga je povzela in je zelo prisrčen in zelo nazoren.)

Na drugi strani pulta pa so mi bili vseh temperamentni dirigenti, ki so istočasno znali upoštevati zmogljivosti ljudi, ki jih imajo pred sabo, da se ne zahteva od njih več od tistega, kolikor so zmogni dati, in da so do njih spoštljivi. No in če se dotaknem nekaterih imen, bom rekla, da je bil Matjaž Šček najbližji mojemu pojmovanju glasbe. Z njim sem se dobro »ujela« in me ni motilo, če je kdaj kaj zafrknil. Zelo všeč mi je bil tudi Janko Ban – je velik gospod in je zelo predan zborovstvu in zborovodstvu, in tako je tudi delal. Stojan Kuret je izredno delaven, pravi garač. Ima velik

smisel za izbiro programa; pri delu je pikolovski. A za moj okus preveč oster ... Tudi Marko Sancin mi je kot zborovodja ustrezal. Marko se zelo potruđi, zelo dobro zna interpretirati skladbe in tudi tehnično glasovno zna ustrezno pokazati, kaj želi od posameznih pevske skupin in od zbora v celoti. Mislim pa, da bi moral biti bolj zahteven. Ni dobro biti predober ...

Z zadoščenjem pa lahko rečem, da so bili vsi dirigenti, s katerimi sem pela, pravi profesionalci, odlično pripravljani in predani svojemu delu. Po moji uvidevnosti mora biti dirigent vodja, v nobenem primeru ne more biti prijatelj. Takrat je konec.

O čem si se največkrat pogovarjala s svojimi sopevkami in sopevci v času tvoje zborovske dejavnosti?

Najbolj dražljivo se mi zdi, da so bili moji nekdanji dijaki potem tudi moji sopevci. Sicer je veliko skupnih pevske spominov, v taki pisani družbi kot je zbor pa se več ali manj pogovarjaš o vsem, o aktualnosti, o »puhlih« argumentih, kdo je s kom, o otrocih, o krajih skupnega obiskovanja in običajni »babeci« ...

»Vse skupaj je danes preveč razdrobljeno. Je že prav, da ima vsak kraj svoj zbor, ker se na tak način kalijo novi pevci, člani zborov se pevsko izobražujejo. Vendar opažam, da iz te pretirane razdrobljenosti ni konkretnih rezultatov, ni učinka.«

Ko se spominjaš svojih pevskega začetkov, kakšne razlike opažaš z današnjim časom?

V letih mojih pevskega začetkov so bili ljudje bolj vestni; če so sprejeli obveznost, so se ji potem tudi posvetili; bili so skoraj vedno prisotni na vajah in so se potruđili, da so od vaje odnesli kar največ. Posebno pri Gallusu smo imeli pevci navado, da smo se skušali naučiti vse glasove. Med vajo na primer ni so obstajali telefončki.

Zdaj so razmere drugačne, vse je bolj razpuščeno v smislu: če bom imel čas, bom prišel na vajo, če ne pa nič. Je že res, da je danes več priložnosti za različne dejavnosti, vendar se ljudje niso več pripravljali žrtvovati ali predati z dušo in srcem neki dejavnosti.

Kako vidiš zborovsko dejavnost pri nas na Tržaškem?

Vse skupaj je preveč razdrobljeno. Je že prav, da ima vsak kraj svoj zbor, ker se na tak način kalijo novi pevci, člani zborov se pevsko izobražujejo. Vendar opažam, da iz te pretirane razdrobljenosti ni konkretnih rezultatov, ni učinka. Mislim, da bi moral v naši sredini obstajati en zbor na visoki ravni, ki bi omogočil pevcem, da dosegajo boljše rezultate. Cilj vsakega pevca bi moral biti sodelovanje v izbranih vrstah takšnega zbora; to bi bila potrditev, da je pevec dober in vreden reprezentativnega zbora, s katerim potrjuje kakovost zborovskega ustvarjanja, ki utrjuje ugled celotni naši skupnosti.

Dobri pevci bi morali biti v dobrem zboru, ki ga vodi dober dirigent.

Katere so odlike in katere pomanjkljivosti današnjega Gallusa? Tvoja zapažanja dolgoletne pevke bodo zelo dragocena.

Pozna se, da večina pevcev nima izdelanih glasov in mnogi nimajo pevske priprave, niso na višini, ne znajo peti. To je posledica razmer, ker se v sodobni družbi ne poje več, mladi pa se do tridesetega leta udeležujejo v športu, potem se morda pridružijo vaškemu zboru. Gallus iz teh razmer ni izvzel. Kar me je malo motilo, pa je bilo dejstvo, da so mnoge pevce vključili v zbor preveč na lahko, potem pa so pustili zbor na cedilu in izginili. Tudi na račun prisotnosti na vajah bi imela kakšno pripombo. Da člani ne zahajajo na vaje, je velika napaka in je do sopevcev nespoštljivo.

Sicer pa se moramo sprijazniti s tem, kar imamo in iz tega skušati nekaj narediti. Poglavitno je, da pevci vaje obiskujejo, kar je seveda pozitivno, in da na vajah delajo zbrano, da se ne motijo z drugimi stvarmi, beri telefončki, i podi in sličnimi motečijami. Pač, tudi Gallus je izraz današnjega življenja. Občutek imam, da je tam preveč ljudi zaradi drugih razlogov in ne zaradi petja. Edini razlog, da sodeluješ v zboru, pa je petje in nič drugega.

Pri zboru si bila steber in pojem; zakaj si se odločila, da obesiš note na cvek?

Opazila sem, da so se medsebojni odnosi v zboru poslabšali. Določeni načinov reševanja problemov tudi nisem odobraval. V prvi vrsti pa sem opazila, da moje osebne zmogljivosti pešajo: krhanje glasu, manjša zdržljivost prepone, krajši dih, povrh pa tudi družinske težave. Najbolj me je motilo, da nisem bila več miselno dovolj prisotna in fizično zmožna za zdrževanje nivoja, za katerega sama menim, da je dober.

Kaj boš počela sedaj med časom, ki si ga posvečala vaju, nastopom, koncertom in gostovanjem?

Zbor in vso to dejavnost zelo pogrešam, ker je bilo vse to del mojega življenja. Zdaj sem v glavnem doma, obenem pa lahko bolj razpolagam s svojim časom: gledališče, kakšna knjiga več, kakšen boljši film po televiziji – priložnostno pa tudi še kaj zapojem.

Sklepno misel prepustim kar tebi.

Petje je moje življenje. Od vedno je bilo tako in tako bo tudi ostalo za zmeraj. Najlepše obdobje je bilo prav obdobje, ki sem ga preživela pri MePZ Jacobus Gallus – tam sem dosegla še več kot sem sploh kdaj pričakovala, da bom lahko dosegla.

Boris Pangerc

NOVA GORICA - Izvrsten večer tango glasbe

Bolj strast kot ljubezen

Uspešno sodelovanje srbskega violinista Stefana Milenkovića in idrijskega harmonikarja Marka Hatlaka

Vrhunski glasbeniki so na novogoriškem odru izvedli strasten koncert

MATEJ VIDMAR

NOVA GORICA - Tango izraža bolj strast kot ljubezen: glasba, ki se je rodila v zakajenih plesnih dvoranah Buenos Airesa, je dolgo let veljala za drugorazredno, če ne naravnost pohujšljivo, postopoma pa je zrasla v žanr, ki so ga obogatili, oplemenitili in tako rekoč prečistili izvrstni skladatelji in interpreti, med katerimi nedvomno izstopa Astor Piazzolla.

Strast ali ljubezen, pa tudi mešanica obojega, je bilo darilo, ki ga je Kulturni dom iz Nove Gorice podaril svojim zvestim obiskovalcem za Valentinovo: nad vse dragoceno darilo, ki so ga na odru oblikovali vrhunski mojstri, med katerimi svetovno znani srbski violinist Stefan Milenković. Šarmantni umetnik se že nekaj let rad občasno umika s klasičnega področja, da bi svoj talent preizkusil tudi v drugačnih žanrih in srečanje s harmonikarjem Markom Hatlakom je bilo res srečno naključje, ki je pomenilo začetek izredno plodnega in uspešnega sodelovanja: vrsta koncertov, pa tudi CD

z naslovom Tango Compas, so navdušili občinstvo in kritiko, zato nič čudnega, da se je dvorana novogoriškega Kulturnega doma do kraja napolnila.

Idrijski harmonikar Marko Hatlak je čistokrvni umetnik, ki uživa veliko ugleda širom po Evropi, in takoj je bilo zaslutiti visoko napetost, ki je harmonikarja in violinista povezovala v predanem muziciranju. Ansambel sta odlično dopolnjevala pianist Marko Črnčec, ki se je tudi solistično izkazal v improvizacijah, ter kontrabasist Luka Herman Gaiser, izvrstna harmonska in ritmična opora. Ne samo dopolnilo, temveč prava poslastica je bil ženski element, ki je z lepoto in šarmom začel nekaj točk: Ana Bežjak, strastna temnolasa interpretka, je v ansamblu zablestela s pristopom, ki je segel v globino tangovske glasbe.

V siju rdečih luči, ki so se okusno spajale z rdečim metuljčkom Milenkovićeve črne obleke, so nam mojstri nazivali vrsto klasikov, pa tudi avtorskih ko-

madov (pretežno Hatlakovih) in priredb: Astor Piazzolla, Richard Galliano, Gerardo Matos Rodriguez, Francisco Canaro in drugi mojstri tanga so zazveneli v osledju, ki mu je harmonikar vlil strastne odtinke, lahko pa smo tudi občudovali Milenkovićevo fleksibilnost, ki se sicer ni dodobra otrešla klasične matrice, je pa očarala z brezhibno igro, nepričakovano sposobnostjo improvizacije in sproščenim, pa tudi suverenim nastopom, ki je značilen za srbskega virtuozu.

Navdušenje občinstva je bilo na višku, koncert je bil kar prekratek, zato pa so se mojstri v foajehu rade volje zadržali z občudovalci: Milenković je prisrčno sprejel mnogo violinistov, ki so lani obiskovali njegov mojstrski tečaj v organizaciji Glasbene matice ter obljubil, da bo tudi letos julija prišel v Devin kot docent, še prej (11. marca) pa bo v goriškem gledališču Verdi igral Mendelssohnov koncert z orkestrom Mitteleuropa.

Katja Kralj

SLIKARSTVO - Znanstveniki preučili znamenito Van Goghovo Spalnico

Vijoličaste stene

AMSTERDAM - Kemična analiza fragmentov barve na eni izmed treh znamenitih Spalnic nizozemskega umetnika Vincenta van Gogha je pokazala, da so bile originalne barve drugačne od današnjih. Stena sobe, ki je danes modra, je bila v izvorniku vijoličasta. Van Gogh je na sliki Spalnica, ki je nastala v treh različicah, upodobil svojo sobo v Rumeni hiši v Arlesu, kjer je vse do drastičnega poslabšanja duševnega zdravja prebival s prijateljem, umetnikom Paulom Gauguinom. Postopoma je med njima prišlo do osebnih nesoglasij in decembra 1988 mu je Van Gogh celo grozil z britvijo. Pozneje si je z njo odrezal košček ušesa.

Stene v sobi so bile bele, vijoličasta barva je bila tako plod umetnikove domišljije, s katero je verjetno želel poudariti počitek misli ali pa svojo ustvarjalnost, ugotavljajo znanstveniki. O tem, da je stene upodobil v blede vijoličasti barvi, je umetnik pisal tudi svojemu bratu Theu. Ob tem je opisal tudi dejanske barve spalnice, ki pa jo je želel polepšati in obenem izraziti svoj čustveni svet, piše britanski časnik Independent.

Tri slike spalnice v Arlesu nakazujejo njegovo željo, da bi se končno ustabil in ustvaril nekaj, kar bi lahko imenoval dom. Umetnik se je namreč v 37 letih kar 37-krat preselil. Prva slika spalnice, ki jo

hranijo v Amsterdamu, je nastala oktobra 1888, dve pa je naslikal leto pozneje in se danes nahajata v Parizu in Chicagu.

Van Gogh (1853-1890) velja za enega najpomembnejših utemeljiteljev modernega slikarstva. Sprva je slikal temne slike, kot so Jedci krompirja iz leta 1885. Leta 1886 pa je odšel v Pariz, kjer je preučeval impresioniste; družil se je z umetniki, kot so bili Gauguin, Henri de Toulouse-Lautrec, Emile Bernard, Camille Pissarro in John Russell. Njegova barvna lestvica je v Parizu postala svetlejša, po-

teže čopiča izrazitejša, dramatičnost slike pa poudarjena s črnim robljenjem barvnih ploskev. Ker ga je zanimal predvsem portret, modelov pa si ni mogel privoščiti, se je obrnil k lastni podobi. V Parizu je ustvaril vsaj 20 avtoportretov. Maja 1889 je bil sprejet v psihiatrično bolnišnico v Saint-Remyju v bližini Arlesa. V letu, ki ga je preživel v bolnišnici, je ustvaril 150 slik. Maja 1890 se je iz Saint-Remyja preselil v Auvers-sur-Oise v bližini Pariza. Julija 1890 se je na pšeničnem polju ustrelil. (sta)

VIDEM - Do 28. februarja je v muzeju Cavazzini na ogled

»Le« foto

VIDEM - O sebi je nekoč zapisala, da je »le« fotografinja. A v isti sapi tudi priznala, da so njene fotografije drugačne, neobičajne, ker za razliko od večine svojih sodobnikov z njimi ne želi ustvarjati, temveč pošteno, brez olepšav in manipulacij dokumentirati realnost. Fotografija je bila zanjo predvsem sredstvo, ki naj objektivno dokumentira življenje in pripomore k družbenim spremembam, revoluciji.

Življenjska zgodba Tine Modotti zadnja desetletja navdušuje in navdihuje ljubitelje fotografije in ne. Leta 1896 v Vidmu rojena fotografinja je s svojim vznemirljivim življenjem, nekonvencionalno lepoto, političnim angažmajem in fotografskim talentom za marsikoga prava ikona. Tej ikoni se v teh mesecih poklanja tudi njeno rojstno mesto z razstavo *Tina Modotti: nova vrtnica. Umetnost, zgodovina in nova človečnost*. Na ogled je v muzeju moderne in sodobne umetnosti Casa Cavazzini v središčni Ulici Cavour do 28. februarja (vsak dan razen ponedeljka med 10.30 in 17. uro). Postavitev bogate razstave bi resnici na ljubo lahko bila racionalnejša in nekoliko manj kaotična, obiskovalcu pa nedvomno ponudi zanimiv vpogled v Tinino življenje. Od otroških let v Vidmu (s fotografijami iz osebnega arhiva Tinine sestre Jolande) do smrti v Mehiki leta 1942, predvsem pa v vmesno obdobje, v dvajseta in trideseta leta prejšnjega stoletja, ko je Tina Modotti postala Tina Modotti. Poudarek je zlasti na njenem političnem angažmaju.

Tina se je rodila 17. avgusta 1896 v Vidmu v številni delavski družini, v kateri se je po zaslugi strica Pietra Modottija seznanila tudi s fotografiranjem. Rada je obiskovala tako njegov ateleje kot šolo, pri dvajsetih letih pa se je že zaposlila v tekstilni tovarni. Poklic je nadaljevala tudi po letu 1913 v San Franciscu, kamor se je družina Modotti preselila v iskanju boljših življenjskih pogojev. Istočasno je obiskovala razstavišča in gledališča ter tudi sama nastopala v amaterskih predstavah, ki so nastajale v Little Italy. Njena prva velika ljubezen je bil pesnik in slikar Roubaix del'Abrie Richey - Robo, s katerim se je preselila v Los Angeles. Tu so jo zamikali hollywoodski studiosi, leta 1920 je nastopila v nemem filmu *The Tiger's Coat* režiserja Roya Clementa, a ta svet kmalu zapustila, saj je bila razočarana nad njegovo pretirano komercialno naravo.

Ekspresivnost obraza in lepota sta privlačili mnoge fotografe, ki so Tino radi ovekovečili v svojih fotografijah. Med njimi je izstopal Edward Weston, s katerim je po Robojevi smrti začela tudi ljubezensko razmerje. Weston je avtor

nekaterih njenih najlepših portretov, ki jih je mogoče občudovati na videmski razstavi, a tudi izkušen fotograf, s katerim je Tina poglobila svoje poznavanje fotografije in pridobila dovolj znanja in samozavesti, da je lahko stopila na samostojno fotografsko pot. Skupaj sta se preselila v Mehiko, živela v kulturno in politično živahnem okolju, prijateljela z umetniki, na primer s slikarjem Diegom Rivero, in komunisti, ki so se zbirali okrog časopisa *El Machete*.

Tina je tudi sama pristopila v mehiško komunistično partijo, njene fotografije so vse bolj postajale sredstvo družbenega raziskovanja in političnega delovanja: vrtnice, kaktuse in kale so zamenjale kompozicije s srpi, koruznimi storži in naboji, vzljubila je roke delavcev in mater, otroške obraze, berače na mehiških ulicah. Tako ene kot druge so kustosi vključili v videmsko razstavo, obenem pa posebno pozornost namenili političnemu okolju, v katerem so nastajale fotografije Tine Modotti, ki je medtem svojo življenjsko pot prepletla s tisto kubanskega revolucionarja Julia Antonia Melle. Iz tega obdobja so tudi doslej v Evropi nepoznane fotografije, ki jih je furlanska fotografinja posvetila gibanju »Svobodnih kmečkih sol Emiliana Zapate« (na videmsko razstavo so prepotovali iz Mehike). Njuno ljubezensko in politično zvezo je kmalu prekinila njegova nasilna smrt, Tina se je še bolj poglobila v svojo politično fotografijo, leta 1930 pa so jo nove oblasti izgnale iz Mehike. Na parnik, ki jo je peljal v Evropo, se je vkrcala s tržaškim revolucionarjem Vittoriojem Vidaliem. Po krajšem berlinskem obdobju, med katerim so njene fotografije objavljali glavni levičarski časopisi, mu je sledila v Moskvo: tu je postavila svojo zadnjo razstavo, nato pa vse sile posvetila komunistični partiji in Mednarodni rdeči pomoči. Živela je med Moskvo, Varšavo, Dunajem in Parizom ter pomagala političnim preganjancem. Ob izbruhu španske državljanske vojne sta z Vidaliem odšla v Madrid: ona pod tajnim imenom Maria, on pa kot komandant 5. regimenta Carlos Contreras. Tu je pomagala ranjencem in prijateljela s fotografoma Robertom Capom in Gerdo Taro, pisateljem Hemingwayem in drugimi intelektualci. V Italiji jo je medtem iskal fašistični režim (na razstavi je na ogled tudi dokumentacija videmske policije), z Vidaliem sta se vrnila v Mehiko, kjer je njeno bogato življenje 5. januarja 1942, med nočno vožnjo s taksijem, prekinil infarkt.

Ampak kot je zapisal pesnik Pablo Neruda, sestra Tina Modotti kljub vsemu ne spi, kajti ogenj ne umre. Tako kot njena fotografija.

Poljanka Dolhar

Ena redkih fotografij, na kateri ima Tina Modotti (tu s kolego in partnerjem Edwardom Westonom) v rokah fotografski aparat; desno vhod v videmski muzej Casa Cavazzini

led razstava o Tini Modotti

ografinja

Edward Weston je Tino Modotti ovekovečil v številnih čudovitih portretih (zgoraj), desno Tinina fotografija Roke lutkarja

TRST - Jutri v Mieli koncert tango pank skupine España Circo Este »Le ljubezen do bližnjega lahko privede do končne revolucije«

Argentinsko-italijanska zasedba je lani izdala prvenec *La revolución del amor*

TRST - Italijanska tango pank zasedba España Circo Este se vrača v Trst. Bend bo po enem letu jutri spet nastopil v tržaškem gledališču Miela in sicer v sklopu glasbenega niza Miela Music Live.

España Circo Este je mlad glasbeni projekt, ki ga je pred tremi leti ustanovil argentinski glasbenik Marcelo. Skupino je kmalu »poitalijančil« vstop treh italijanskih glasbenikov, to so harmonikar Missi, basist Ponz in bobnar Jimmy. Bend spaja v svojih komadih hitre tango ritme z zapeljivo, argentinsko tango glasbo. V samih treh letih je zasedba nastopila na več kot štiristotih koncertih, med katerimi je delila oder tudi z znamenitimi svetovnimi glasbeniki, kot so Manu Chao, Gogol Bordello, Shaggy, Dubioza Kolektiv ipd. Lani pa je zagledal luč tudi album z naslovom *La revolución del amor*. Gre za prvenec, ki ga sestavlja enajst pesmi in s katerim nas skupina opozarja, da bomo revolucijo udeležili samo s pomočjo ljubezni ...

Vstopnice za petkov koncert si lahko nabavite pri blagajni gledališča Miela, stanejo pa 8€. Pred tango pank glasbeniki bosta ob 21.30 stopila na oder tržaška kantavtorja Cortex in Giovy. O ploščku, nastanku benda in še marsičem smo se pogovorili z Marcelom, pevcem in kitaristom benda España Circo Este.

Kako je nastal mednarodni glasbeni projekt España Circo Este?

Skupino sem v bistvu pred tremi leti ustanovil sam, z mano pa sta takrat igrala še dva Argentinca. Fanta sta se kmalu naveličala, v Emilii Romagni pa sem takoj našel nove, izredne glasbenike in s to postavo se vam bomo predstavili tudi na jutrišnjem koncertu v tržaškem gledališču Miela.

Svojo glasbo ste sami definirali kot tango pank, kako pa pravzaprav izgleda ta glasbena zvrst?

Tango pank radi igramo na ves glas na svojih nastopih! Gre za posrečeno glasbeno mešanico »zahodnega« panka in živahnih ritmov latinskoameriškega tanga. S to glasbeno zvrstjo se zelo zabavamo in prepričani smo, da se bomo še za nedolžen čas.

Svojemu prvencu ste dali naslov *La revolución del amor* - zakaj pa?

S ploščo želimo na nek način fotografirati sodobnega človeka. Predstavljal sem si osebo, ki apatično leži na svojem kavču in buli v televizijo, nenadoma pa se odloči, da bo odregirala. Prepričani smo, da nas lahko le ljubezen do bližnjega privede do končne revolucije. Iz tega začetnega koncepta je počasi zrasel naš album *La revolución del Amor*!

Dandanes ostaja ljubezen, tako kot demokracija, pogosto v ozadju. Pesmi vašega ploščka pa so vseeno dokaj optimistične ...

Prav gotovo, ampak med svojimi glasbenimi potovanji smo spoznali cel kup

izrednih ljudi in odkrili zanimive glasbene scene. Underground scena je na primer ena izmed teh. Že tri leta živimo v tem glasbenem kontekstu, ki ni ravno »pod reflektorji«, je pa vseeno poln življenja in ljudi, ki stremijo po kulturi. Vedno bolj nam je jasno, da je na svetu veliko nespelih skupin, ki bodo prej ali slej počile ... in to v pozitivnem smislu.

V teh treh letih ste nastopili na številnih koncertih, večkrat pa ste si delili oder z mednarodnimi glasbenimi zvezdami. S kom ste se najbolj zabavali?

V srcu nam bodo nedvomno osta-

li nastopi s Shaggyjem in skupinami Gogol Bordello ter Will and the People. Dan pred koncertom z Manujem Chaom pa smo se obnašali, kot bi to bil zgodovinski dogodek ... in res, nastop s tako legendo je bil gotovo najpomembnejši v naši kratki glasbeni karieri.

V Evropi ste že marsikje koncertirali, na Balkan pa se še niste podali ...

Balkan je eden izmed naših prihodnjih glasbenih ciljev. Prepričani smo, da lahko s svojo glasbo očaramo balkansko publiko!

Rajko Dolhar

filmi@primorski.eu **GREMO V KINO**

The Danish Girl

Velika Britanija, Belgija, ZDA 2015

Režija: Tom Hooper

Igrajo: Eddie Redmayne, Alicia Vikander, Ben Whishaw, Amber Heard

Ocena: ★★

POGLEJ TRAILER!

Einar Wegener je slikar, ki je živel dve življenji: najprej tisto moškega, ki se je tudi poročil in nadaljeval svojo pot ob ženi Gerdi, nato pa tisto ženske Lili Elbe, v katero se je preoblekel, ko mu je bilo jasno, da mu je veliko ljubše biti ženska kot moški in se je tudi zato odselil v Pariz.

Najnovejši film oskarjevca Toma Hoopera je resnična zgodba slikarskega para, se pravi zakoncev Wegener, ki ju spoznamo leta 1926 v lepem Kopenhagnu. Tam Einar kot krajinski slikar uživa ugled v umetniških krogih, medtem ko se njegova žena Gerda s svojimi portreti uglednih državljanov postopoma uveljavlja.

Nekega dne pa prav Gerda zaprosi moža, da bi si nadel žensko obleko, ker mora dokončati sliko, na kateri je upodobljena dama. Einarju je žensko oblačilo tako domače, da mu je kar prijetno v njem in se zato odloči, da se bo v ženski preobleki udeležil tudi zabave s prijatelji.

A situacija mu kmalu zbeži iz rok, saj v dekle preoblečeni Einar pritegne zanimanje postavnega Henrika in to v mladem slikarju prebudi nepoznane občutke. Spoznanje seveda zelo prizadene njegovo ženo Gerdo, ki pa se kljub vsemu odloči, da mu bo stala ob strani in ga celo spodbujala pri iskanju nove identitete. Einar se tako, kot prvi v zgodovini, odloči za spremembo spola, pa čeprav gre za nadvse tvegan kirurški poseg.

Za Gerdo postane Lili prava muza, ki ji celo pomaga, da se s portreti uspe prebiti v sam vrh umetniške elite.

Hooperjevemu celovečercu o gotovo zanimivem umetniškem in tudi zgodovinskem liku pa ni uspelo priti junakom do bistva, saj sledimo na velikem platnu estetsko zelo dopolnjenemu filmu, ki pa ne uspe prepričljivo ponazoriti nadvse razburkane življenjske zgodbe Einarja Wegenerja in njegovega alter ega, Lili. (Iga)

GORICA - V mestu zalotili tri torbičarje

V enem dopoldnevu ukradli tri denarnice

Avtomobil z nemško registracijo so policisti izsledili in ustavili med Trgom Saba in Korzom Italia v Gorici

V enem samem dopoldnevu so ukradli tri osebe. Denar, ki so si ga nezakonito prilastili, pa so nekaj ur kasneje zasegli goriški policisti, ki so tri spretno torbičarje odpeljali v vojašnico Massarelli pri Rdeči hiši in jih nato ovadili zaradi tatvine in zlorabe ukradene bančne kartice.

Trojico bolgarskih državljanov je osebje goriške kvesture prijelo v torek okrog poldneva. Nekaj ur prej je pripadnik goriške mejne policije, ki je sicer imel prost dan, srečal svojo znanko v Tržaški ulici v Gorici. Goričanka mu je izročila denarnico, ki jo je nekaj minut prej v koš za odpadke odvrгла neznana ženska. Policistu je znala ob sumljivem dogodku podrobno opisati tudi neznanko in avtomobil, iz katerega je izstopila, da bi se znebila denarnice: šlo je za avtomobil znamke Volkswagen passat bele barve in z nemško registracijo.

Policist je nemudoma poklical kolege, kmalu zatem je več policijskih patrolj po mestu iskalo omenjeni avtomobil. Dva avtomobila letedečega oddelka goriške kvesture in patrolja železniške policije so vozilo z nemško registracijo tablico izsledili in

Trem torbičarjem je policija zasegla 1700 evrov, 44 dolarjev in več bančnih kartic, s katerimi so že dvignili denar na bankomatu

ustavili med Trgom Saba in Korzom Italia. V njem so sedeli trije Bolgari, dve ženski in en moški. Eno izmed dveh žensk so posedli v policijski avtomobil ter jo odpeljali v vojašnico Massarelli, kamor so pospremili tudi druga dva pajdaša.

Policisti so ugotovili, da je imela trojica za sabo že več ovadb zaradi tatvin. Denarnico, ki jo je ena izmed dveh Bolgark odvrгла v Tržaški ulici, so v torek zjutraj v trgovini Inš na Korzu Italia ukradli ženski iz Fare, ki je nekaj ur kasneje podala ovadbo zoper neznanca. Torbičarji so istega dne obiskali še trgovino Lidl v Ulici Terza Armata in trgovino Eurospin v Tržaški ulici, kjer so iz torbice ukradli denarnico slovenski državljanke in ženski iz Građeža.

Policisti so Bolgarom zasegli okrog 1700 evrov, ob teh pa še 44 ameriških dolarjev: tudi ti so bili po vsej verjetnosti plen tatvine. Zasegli so jim tudi nekaj ukradenih bančnih kartic, s katerimi so že dvignili nekaj gotovine na bankomatu. Denar in kartice so vrnili lastnicam, trojico pa so prijavi goriškemu tožilstvu zaradi tatvine in zlorabe bančnih kartic. (ale)

GORICA - Karabinjerji opravili osebno in hišno preiskavo

Ovadili razpečevalca

30-letni slovenski državljan z bivališčem v goriški občini je pri sebi imel 44 gramov marihuane

Nekaj mamila je imel v žepu, ostalo pa so našli na njegovem domu. Zato so goriški karabinjerji v prejšnjih dneh ovadili mlajšega moškega, ki je osumljen posedovanja prepovedanih drog, namenjenih preprodaji.

Na 30-letnega slovenskega državljanca A.R., ki ima stalno bivališče v Gorici, so karabinjerji naleteli v prejšnjih dneh na Verdijevem korzu. Moški je pritegnil njihovo pozornost, ker se je sredi noči taval po mestnem središču. Karabinjerji operativnega oddelka so ga ustavili v bližini ljudskega vrta: pregledali so njegove osebne dokumente in ga vprašali, zakaj se je odločil za nočni sprehod. 30-letnik ni našel prepričljivega odgovora, zato so ga karabinjerji odpeljali na sedež poveljstva na Verdijevem korzu, kjer so opravili osebno preiskavo. 30-letnik, ki je že stari znavec sil javnega reda, je imel pri sebi dve celofanski vrečki, v katerih je bilo 44 gramov marihuane. Karabinjerji so nato preiskali še mladeničev dom v Gorici, kjer so

Zasežena marihuana

našli še nekaj mamila. Prepovedano snov so karabinjerji zasegli, 30-letnega A.R. pa so ovadili na podlagi 73. člena enotnega zakonskega besedila št. 309/90 oz. posedovanja mamila, namenjenega preprodaji. Mladenič ostaja na prostosti.

Boju proti drogam posvečajo goriški karabinjerji veliko pozornost. V lanskem letu so zaradi preprodaje mamil aretirali štiri ljudi in jih ovadili 49; skupno so v dvanajstih mesecih zasegli 11,5 kilograma droge. (ale)

GORICA - Zaradi obnovitvenih del

Zapore in omejitve

V torek so zaprli del Verdijevega korza, od ponedeljka bo Ulica Oberdan enosmerna

Prometna zapora na Verdijevem korzu

BUMBACA

Kot napovedano bosta v teh dneh družbi AcegasAmga in Iri-sacqua začeli obnavljati nekatere ceste goriškega mestnega središča, ki so zaradi posledic vzdrževalnih del na vodovodnem, električnem in plinskem omrežju že dalj časa v slabem stanju. Obnova cest bo s seboj prinesla tudi več prometnih omejitev.

V torek so zaprli odsek Verdijevega korza med hišno številko 12 in križiščem s Semeniško ulico, kjer bodo najprej položili nov električni kabel, nakar bodo pretlakovali odsek med križiščema z Mamelijevo in Semeniško ulico. Zaradi gradbišča so premaknili postajo mestnega avtobusa, saj bo ulica zaprta za promet predvidoma do aprila. Od ponedeljka do 12. marca bo gradbišče zasedalo Ulico Oberdan, ki jo bodo na novo tlakovali s porfirnimi kockami. Promet bo potekal enosmerno, in sicer v smeri proti Ulici Roma. Takoj zatem bo na vrsti Morrellijeva ulica med križiščema s Crispijevo in Garibaldijevo ulico, kjer naj bi se dela zaključila maja. Spomladi bodo tlakovali še odsek Morrellijevе ulice med križiščema z Oberdanovo in Crispijevo ulico. Zaradi obnove vodovodnega omrežja je od včeraj prepovedano parkiranje na prehodu med ulicama Brigata Casale in Leopardi. (ale)

ŠTEVERJAN

Dodatnih dvajset hektarjev vinogradov

»Zaradi tehničnih težav se je v prejšnjih mesecih postopek nekoliko zavlekel, tokrat pa gre zares,« pravi Marjan Drufovka, občinski odbornik občine Števerjan, ki bo na nocojšnji seji občinskega sveta dokončno sprejela večkrat napovedano spremembo prostorskega načrta. Glavni novosti, ki ju predvideva, sta povečanje površine kmetijskih zemljišč in zmanjšanje obsega zazidljivih območij.

Uprava županje Franke Padovan je prilagoditev prostorskega načrta novim stanovanjskim in poslovnim zahtevam obljubila občanom že v prejšnji mandatni dobi. Postopek je bil dolgotrajen. Pri pripravi variante je občina upoštevala tudi prošnje, ki so jih v zadnjih letih vložili občani. »Prejeli smo jih okrog 30.

Vsako smo preučili, nismo pa vsem ugodili. Preprečiti smo hoteli morebitne špekulacije s spremembo namembnosti zemljišč,« je pojasnil občinski odbornik Marjan Drufovka, po katerem je glavna novost variante regulacijskega načrta v tem, da so povečali površino kmetijskih zemljišč in zmanjšali obseg zazidljivih območij.

Več zemljišč z oznako E2, ki so vinikulirana, čeprav so bili v preteklosti tam vinogradi, so vključili med zemljišča z oznako E4. Na njih bodo vinogradniki lahko spet sadili trte in razvijali svojo dejavnost; površino uporabnih kmetijskih površin v števerjanski občini se bo po zaslugi nove variante povečala za približno 20 hektarjev. Z varianto bodo ugodili tudi nekaterim občanom, ki so vložili prošnjo za zazidljivost, na splošno pa se bo površina zazidljivih zemljišč v občini skrčila za 1200 kv. metrov. Med nezazidljiva zemljišča so vključili tudi območja, ki so izpostavljena hidrogeološkemu tveganju, poleg teh pa tudi nekatera zemljišča v lasti zasebnikov, ki so vložili prošnjo za spremembo namembnosti.

»Skupaj s spremembo regulacijskega načrta bomo sprejeli tudi nov pravilnik za njegovo izvajanje, ki bo prispeval k ohranjanju značilne briške arhitekture. Tudi to je zelo pomembno v vidiku turistične promocije naše občine,« je poudaril pristojni odbornik Drufovka in pristavil, da je morala občina sprejeti novo spremembo prostorskega načrta tudi zaradi potrebe po njegovi uskladitvi z nekaterimi javnimi deli, zlasti s križiščem na Jazbinah, ki so ga zgradili v prejšnjih letih, in širitvijo števerjanskega pokopališča. (ale)

1. SVETOVNA VOJNA
PEKEL NA DOBERDOBU

Sodelujeta gosta:
zgodovinar
VASJA KLAVORA

režiser in scenarist filma
VALENTIN PEČENKO

Danes, četrtek 18.2.2016
ob 20.00 uri

Sedež KD Jezero
DOBERDOB (Go)

Stražarski stolp na Vrtojbenskem polju

Mreža štirih mini muzejev na slovensko-italijanski meji bo, kot kaže, končno zaokrožena še to jesen. Ideja o zgodovinski učni poti, ki bi osvetljevala zgodovino nekdanjega režima na meji med Goricama, se je več kot pred desetletjem utrnula tedanjemu direktorju Goriškega muzeja Andreju Malničju, ki je žal preminil, preden je mreža zaživela v celoti.

Prvo zgodbo o meji pripoveduje muzej ob železniški postaji v Novi Gorici, posvečena je mejnim policistom in carinikom. Muzej v stražarskem stolpu na Vrtojbenskem polju osvetljuje zgodbo vojaka, ki v njem varuje mejo. Naslednja zgodba je postavljena na mirensko pokopališče in opisuje čase, ko je bilo le-to razdeljeno med

V objektu carinarnice bi radi uredili »escape room«: obiskovalec, se bo moral s pomočjo odgovorov na zastavljena vprašanja dokopati do ključa, da bo lahko izstopil

dve državi, posvečena pa je tudi vsem, ki so bili ubiti na meji: bodisi beguncem, bodisi vojakom. V mozaiku štirih muzejev manjka še zadnji, posvečen tihotapstvu, ki bo umeščen v nekdanjo carinarnico na Pristavi (Rafutu). Po več let trajajočih birokratskih postopkih, ki jih je začel že Malnič - objekt je od ministrstva za javno upravo bilo treba najprej prenesti na novogoriško mestno občino, z nje pa na Goriški muzej -, se končno obeta srečen konec.

Nekdanja carinarnica na Pristavi je bila s pogodbo o upravljanju v prvi polovici lanskega novembra vendarle prenesena še z mestne občine Nova Gorica; dober mesec pred smrtjo jo je podpisal tedanji direktor Goriškega muzeja Matjaž Breclj.

NOVA GORICA - Muzej tihotapstva naj bi zaživel jeseni

Kako so čez mejo nekoč »švercali« kavo in kavbojke

Objekt nekdanje carinarnice na Pristavi je bilo treba najprej prenesti od ministrstva za javno upravo na novogoriško mestno občino, z nje pa na Goriški muzej

FOTO K.M.

DOGOVOR Z LASTNIKI

Ko je posle vršilca dolžnosti Goriškega muzeja pred kratkim prevzel Vladimir Peruničič, se je zelo zavzel za uresničitev muzeja na Pristavi. »Ta muzej mi je prirasel k srcu že od prvega dne, ker vem tudi, koliko je bil za to idejo zagret Andrej (Malnič, op.n.). Z uresničitvijo muzeja tihotapcev bo zgodba o meji končno zaokrožena,« pravi Peruničič, ki je od predhodnikov »podedoval« tudi zaplete okrog objekta. Ob pregledu dokumentacije je bilo namreč ugotovljeno, da objekt ne stoji v celoti na občinskem zemljišču. Košček ozemlja, gre za okrog 6 kvadratnih metrov, je bil v lasti družine Leban, ki prebiva v neposredni bližini, a že na italijanski strani meje. »Osebnost sem stopil v stik z njimi, dobili smo se na licu mesta, poklicali geode in izvedli izravnavo v naravi. Družina Leban nam je teh nekaj kvadratnih metrov odstopila, za kar sem jim zelo hvaležen. Na sploh so bili ves čas izjemno kooperativni,« poudarja Vladimir Peruničič. Družini se namerava posebej zahvaliti tako, da ji bo posvetil enega od eksponatov bodoče muzejske zbirke v objektu na Pristavi, ki bo lepo dopolnil vsebino: iz časov zarisovanja meje na tistem območju obstaja namreč fotografija družinske hiše Lebanovih. Pred hišo je na fotografiji njihova krava, ki s prednjima nogama stoji v Jugoslaviji, z zadnjima pa v Italiji, vmes pa je vidna z apnom zarisana mejna črta.

ŠE VELIKO BIROKRACIJE

Dogovori okrog lastništva zemljišča so torej sklenjeni, vendar administrativnih postopkov še ni konec. Goriški muzej mora urediti še spremembo namembnosti objekta. »Tudi prostorski akt je bil v tem delu popravljen, sedaj v njem piše, da je v opuščeni carinarnici na Pristavi dovoljena dejavnost gostinstva, turizma in druž-

benih dejavnosti. S stališča prostorskega akta torej ni nobenih težav. Upravni enoti v Novi Gorici, ki izdaja gradbeno dovoljenje, moramo dokazati, da je objekt, takšen kot je danes, bil postavljen že pred letom 1967, kar po zakonu o graditvi objektov pomeni, da ima gradbeno in uporabno dovoljenje. Bil je, a ne moremo dobiti otipljivih dokazov za to. Imamo sicer geodetski posnetek iz leta 1964, kjer je objekt že vrisan, in dve pričji. Še pred tem pa čakamo še na dokončno ureditev nove parcelacije na geodetski upravi,« pojasnjuje Peruničič. Ko bodo na geodetski upravi potrdili in zabeležili nastanek nove parcele - gre za omenjeni podarjeni košček zemljišča družine Leban - bo muzej lahko za-

čel s postopkom na novogoriški upravni enoti. Ko bo ta zaključen, čaka muzej še sprememba namembnosti objekta, a tukaj Peruničič ne pričakuje težav, saj gre za relativno hiter postopek. »Če bo teklo, tako kot pričakujem, bi junija morali imeti gradbeno dovoljenje. Poleti bi nato objekt uredili, v jeseni pa bi začeli s postavljanjem razstave,« napoveduje Peruničič. Ureditev objekta, ki zajema okrog 60 kvadratnih metrov površin, bo bolj vzdrževalne narave, saj v gabarite ne smejo posegati. Zamenjali bodo okna in vrata, uredili instalacije, tlake in sanitarije, ki bodo primerne tudi za gibalno ovirane osebe. »Poseg bomo financirali s sredstvi iz muzeja,« zagotavlja sogovornik.

Muzej v stavbi železniške postaje v Novi Gorici (levo) in mirenskega pokopališča (desno)

FOTO K.M.

TIHOTAPLENJE PO GORIŠKO

Kako pa bodo v objektu prikazali tihotapljenje čez mejo? »Prostor ni velik, zato ne dopušča umestitve veliko stvari. Gradivo bo slikovno s teksti, imeli bomo seveda tudi predmete. Iščejo ideje, kako bi zadevo naredili interdisciplinarno, da bi obiskovalce animirali oz. vključili v zgodbo. V zadnjem delu objekta bi, na primer, radi uredili "escape room": obiskovalec se bo moral s pomočjo odgovorov na zastavljena vprašanja dokopati do ključa, da bo lahko izstopil ...,« niza ideje sogovornik, ki tudi opozarja, da je »muzej tihotapstva« delovni naslov projekta. Za poimenovanje muzejske zbirke še iščejo ustrezen naziv. »Gre za tisti droben 'šverc', ki ni ogrožal ne imetja ne države. Mi, ki izhajamo iz tega prostora, točno vemo, za kaj gre. Za nekoga, ki prihaja od drugod, ima pa besedna zveza "muzej tihotapcev" lahko drugo perspektivo, ki nakazuje na nekaj čisto drugega: tihotapljenje ljudi, orožja, droge ... A to s kavo in kavbojkami nima nič opraviti,« zaključuje Vlado Peruničič.

Katja Munih

TRŽIČ-GORICA - Rožnati sobi za žrtve nasilja

Pomoč poiskalo 35 žensk

Najmlajša je bila stara 20 let, najstarejša 90 - Služba deluje od leta v urgencah tržiške in goriške bolnišnice

Od odprtja so nudili pomoč 35 ženskam, v glavnem italijanskim državljanke. Najmlajša je bila stara 20 let, najstarejša 90. Skupno jim je, da so bile žrtve nasilja in da so našle zatočišče v »rožnatih sobah«, ki sta ženskam, mladoletnim, otrokom, starostnikom in drugim šibkejšim članom družbe že od leta 2014 na voljo v urgencah tržiške in goriške bolnišnice.

Tržiška in goriška bolnišnica sta prvi v Furlaniji-Juljski krajini, ki sta se opremili s tovrstno službo. Le-ta omogoča žrtvam nasilja, ki jih sprejmejo na urgenci, da poiščejo nekaj miru in nasvet v nekoliko odmaknjeni rožnati sobi - na

varnem, daleč od indiskretnih oči in ob podpori strokovnjakov. Z osebjem urgence namreč sodelujejo tudi predstavniki družinske svetovalnice, pediatri, ginekologi, kirurgi in drugi zdravniki, v naslednjih fazah lahko nastopijo še sile javnega reda in centri proti nasilju. Rožnati sobi sta odprti 24 ur dnevno, vsak dan in vse noči v letu. Zdravstveno podjetje za Posočje in južno Furlanijo načrtuje, da bo rožnati sobi odprlo še v bolnišnicah v Palmanovi in Latisani.

Žrtvam nasilja pomagata tudi društvi SOS Rosa in Da donna a donna, ki imata v Gorici in Ronkah svoji svetovalnici. Število žensk, ki so se nanju

obrnilo v lanskem letu, jasno govori o tem, da je pojav tudi pri nas zelo razširjen. Leta 2015 je društvo SOS Rosa v Gorici obravnavalo 129 primerov nasilja. 53 žensk se je že leta prej zateklo v center, 76 pa je bilo novih obrazov. Našteli so 105 italijanskih in 24 tujih državljanek, ki so stare v povprečju 47 let. Podobne številke beleži tudi ronško združenje Da donna a donna, ki je lani sledilo 179 ženskam, od katerih je bilo 80 odstotkov italijanskih državljanek. Te so bile v povprečju nekoliko mlajše v primerjavi z goriškimi (40,4 leta), najbolj razširjena oblika nasilja pa je bila tudi v njihovem primeru psihično nasilje.

Žrtvam nasilja pomagajo v urgencah splošne bolnišnice v Gorici (levo) in Trziču

BUMBACA

GORIŠKA - Usoda Pokrajinskih muzejev na deželi vse bolj zapečaten

Skoraj sto milijonov zaklada Gherghetta: Ne bom podpisal

Deželni odbornik za kulturo Gianni Torrenti je izrazil zadovoljstvo nad včerajšnjim izglasovanjem osnutka zakona o ustanovitvi kulturne in muzejske ustanove ERPAC (*Ente regionale per il patrimonio culturale*) v pristojni deželni komisiji. Za so glasovali člani večine, proti stranka Forza Italia, Gibanje 5 zvezd se je vzdržalo. Osnutek, po katerem bo nova ustanova s pravnim sedežem v Gorici »podobovala« tudi goriške Pokrajinske muzeje, naj bi že prihodnji teden šel v obravnavo in odobritev v deželni svet. Kritična do izglasovanega besedila pa sta tako predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta, ki napoveduje, da pod sedanjimi pogoji ne bo podpisal akta o predaji premoženja muzejev, kot župan Gorice, ki pa še računa na zadovoljiv dogovor o lastništvu in upravljanju premoženja.

Torrentijevo zadovoljstvo je posledica hitrega postopka in tudi sprejetih amandmajev, ki so v zakonski osnutek vnesli pomembne spremembe. Po oceni Gherghette in Romolija pa besedilo nikakor ne upošteva zahtev Goriške predvsem, kar zadeva lastništvo premoženja Pokrajinskih muzejev. Znano pa je, da sta glede tega na diametralno nasprotnih bregovih. Oba sta včeraj dopoldne zagovarjala svoji stališči na avdiciji v deželni komisiji.

Romoli: »Usoda muzejev je odvisna predvsem od tega, ali je Gorica pripravljena dovoliti, da jo dežela dodatno osiromaši - Mnenja sem, da je dogovor še vedno mogoč«

»Ne strinjam se s formulacijo besedila. Presplošna je in ne ustreza vrednosti premoženja Pokrajinskih muzejev. Po najnovejšem izračunu ta znaša 94.400.000 evrov. Takšnega zaklada ne bomo kar tako spustili iz rok, saj ne more biti obravnavan kakor katera koli razstava. Pravno jamstvo, ki naj bi ga priznala državna uprava in na osnovi katerega naj bi muzejsko premoženje ostalo vezano na goriški teritorij, ni dovolj. Prevzem takšnega zaklada zasluži poseben zakon. Ključna zadeva je lastništvo. Če bo osnutek ostal pri današnji formulaciji, akta o predaji premoženja ne bom podpisal.« je sinoči povedal Gherghetta, ki pa priznava, da je omemba medobčinske zveze UTI in EZTS-ja v zakonskem osnutku vsekakor korak naprej.

»Ne bomo odstopili od zahteve, da premoženje Pokrajinskih muzejev podeduje goriška občina,« je včeraj dejal Romoli in napovedal, da bo občinski odbor danes sprejel uradni sklep s takšno zahtevo. »Usoda muzejev bo odvisna predvsem od tega, ali je Go-

rica pripravljena dovoliti, da jo dežela še dodatno osiromaši. Če ni, potem mora v boj. Torrentijeva poteza pomeni korak nazaj: odpiranje novih in potratnih ustanov brez prave identitete je skregano s časom,« je še izjavil župan, ki pa meni, da je dogovor z deželo še vedno mogoč.

»Romoli naj se vda: premoženje ne bo nikoli last goriške občine, saj pripadajo muzeji vsem 25 občinam pokrajine,« je sinoči znova zatrdil Gherghetta. (*ide*)

E. Gherghetta

E. Romoli

Palača Attems v Gorici, sedež Pokrajinskih muzejev

TRŽIČ - Inovativni projekt MonBlock

Usposablajo delavce

Potrebujejo cevarje in varilce - Zasebni in javni sektor sta združila moči in priredila osemmesečni tečaj

Združevanje moči med zasebnim in javnim sektorjem s ciljem, da se ustvari nove priložnosti za zaposlitev in hkrati zadosti potrebam lokalnih podjetij, ki potrebujejo primerno usposobljeno delovno silo. To je po besedah deželne odbornice za delo Loredane Panariti prednost projekta MonBlock, v okviru katerega bodo v prihodnjih mesecih v Trzinu za poklic varilca in cevarja usposobili okrog 40 brezposelnih delavcev ali mladih, ki iščejo prvo zaposlitev. Pri projektu sodelujejo goriška pokrajina, dežela FJK, tržiški industrijski konzorcij, konzorcij BlueLine Group in zavod ENFAP.

50.000 evrov sta po besedah pristojne pokrajinske odbornice Ilarie Cecot prispevali pokrajina in dežela, ključna pa je bila vloga konzorcija BlueLine, ki je poskrbel za ureditev inovativne učilnice: osemmesečni tečaj bodo udeleženci opravili v prostoru, ki je zgrajen kot pravi trup ladje. Tečajniki bodo namreč imeli dobre možnosti za zaposlitev ravno v ladjedelniškem sektorju, kjer varilcev in cevarjev primanjkuje. »Poudarek bo na kakovosti, a tudi na varnosti,« je dejal Domenico Gentile iz konzorcija BlueLine. Prvi tečaj se je že začel, za naslednja dva pa je še nekaj prostih mest. Za dodatne informacije se

lahko zainteresirani obrnejo na urad za zaposlovanje. Za uresničitev projekta ima za sluge tudi predsednik pokrajinskega sveta Gennaro Falanga. »Gentile je pred enim letom stopil v stik z mano in s predsednikom Gherghetto. Predlagal je, naj mu pokrajina pomaga ustvariti pogoje, da lahko zaposli nove delavce: s pomočjo dežele nam je uspelo. Menim, da je tokrat politika dobro opravila svojo nalogo,« je dejal Falanga. Projekt bodo v soboto v Trzinu predstavili javnosti ob navzočnosti predsednice dežele FJK Debore Seracchiani in pooblaščenega upravitelja družbe Fincantieri Giuseppeja Bona. (*ale*)

ŠTANDREŽ Vzpi-Anpi zaseda in poziva

V Štandrežu so so pred kratkim na občnem zboru zbrali člani krajevne sekcije partizanskega združenja Vzpi-Anpi. Odborniki in člani bodo ponovno zasedali danes, 18. februarja, z začetkom ob 20. uri v prostorih kulturnega doma Andrej Budal v Štandrežu.

Pri krajevni sekciji Vzpi-Anpi si zelo želijo novih sil, zato vabijo tiste, ki so jim pri srcu ideali odporne gibanja, naj se včlanijo. Zato vabijo vse, ki menijo, da je ohranitev sekcije Vzpi-Anpi v Štandrežu velikega pomena, da se jim danes pridružijo na sestanku.

GORICA - Denar za tečaja Slovenski jezik za osebje prefekture

»Manjšinci se bodo obračali na upravo v lastnem jeziku«

Oddelek za deželne zadeve, avtonomije in šport pri predsedstvu italijanske vlade je pred kratkim sporočil goriški prefekturi, da bosta na osnovi državnega zakona za manjšine 482/1999 financirana dva izobraževalna tečaja slovenskega jezika. Organizirala ju bo ustanova ENFAP iz dežele Furlanije-Juljske krajine.

Prefektura je prošnjo za pridobitev finančnega prispevka poslala na vlado v lanskem letu in jo utemeljila s potrebo, da se slovenščine učijo uslužbenci prefekture. Ker je bil denar nakazan, bodo zanje priredili tečaj za usvajanje osnov jezika in še tečaj naprednega znanja za tiste, ki osnove že obvladajo.

»Tečaja bosta omogočila prefekturi, da bo lahko zagotavljala navzočnost osebja, ki bo znalo odgovarjati na potrebe javnosti v jeziku, ki je zakonsko zaščiten, kot predvideva zakon 482/1999. Postopno se bodo pripadniki slovenske narodnostne skupnosti lahko obračali na državno upravo v lastnem jeziku tako pisno kakor ustno,« so včeraj sporočili z goriške prefekture.

TRŽIČ - V mestu praznično

V nedeljo dan maternih jezikov, slovensko društvo soudeleženo

»Novi« Tržičani

BONAVENTURA

Tudi društvo Tržič bo med udeleženci *Mednarodnega dneva maternih jezikov*, ki ga bodo priredili v nedeljo ob 11. uri na tržiškem Trgu Falcone-Borsellino in ob 14.30 v Ulici Sant'Amrogio. Dopoldne bodo položili cvetje k spomeniku neodvisnosti Bangladeša, sledilo bo nagajevanje literarnega natečaja *Materni jezik*. Popoldne bosta na vrsti sprevid in kulturni program.

S prireditvijo želi mestna uprava spomniti, da je Unesco leta 1999 razglasil 21. februar za dan maternega jezika v spomin na protest in smrt bengalskih študentov, ki so leta 1952 zahtevali enakopravnost za svoj jezik. Ob društvu Tržič bodo sodelovali še društvo Bangladeševcev iz Gorice, bejaško kulturno društvo, društvo bengalskih staršev, društvo Fogolar Furlan iz Tržiča, kulturno društvo Istro-Veneta Istria, rekreacijsko društvo Trullo, odbor občanov tržiškega mestnega središča, občinska konzulta kulturnih društev, skupina Incontri Bisiachi, večstopenjska šola Giacich-Duca d'Aosta, župnija sv. Ambroža in Zavod združenega sveta iz Devina. »V Trzinu živijo ljudje iz 83 držav. Vsak izmed njih nosi v srcu svoj jezik,« opozarjajo mestni upravitelji.

TRŽIČ - Danes

Shod proti okoljskemu dovoljenju za centralo

Termoelektrarna v Trzinu

Okoljsko dovoljenje AIA za termoelektrarno v Trzinu, na podlagi katerega bo uporaba premoga omogočena še do leta 2025, povzroča številne in pričakovane reakcije tako predstavnikov politike in javnih uprav kakor tudi občanov in okoljevarstvenih organizacij.

Odklonilna drža županije Silvie Altran uživa podporo deželne odbornice Sare Vito, medtem ko je opozicija v tržiškem občinskem svetu zahtevala županjin odstop. Altranova pa se bo morala soočiti še s protestom skupine občanov, ki se bodo nocoj ob 19.30 zbrali na Trgu Repubblica, zato da bi njihovo zavračanje premoga upoštevali na današnji seji občinskega sveta. Skupina si je nadelala naziv *Gruppo San Valentino*, v kolikor so se predstavniki različnih krajevnih sredin prvič zbrali ravno na valentinovo, zato da bi se dogovorili o pobudah proti podaljšanju dovoljenja AIA in za opustitev uporabe premoga do konca prihodnjega leta. Občane pozivajo, naj se jim drevi množično pridružijo na shodu.

»V zadnjih mesecih so se vrstile pomirjevalne vesti s podatki o čistem zraku, po drugi strani pa so v javnost prišli izsledki epidemiološke študije, na osnovi katere je v goriški pokrajini naraslo število obolenih za rakom, zlasti za rakom dojke, mehurja in pljuč. Od decembra 2012 obstaja omizje predstavnikov tržiške centrale ter dežele, pokrajine in občine, rezultat pa je na dlani: centrala hoče še eno desetletje uporabljati kot gorivo premog, krajevne uprave pa trdijo, da s tem niso bile seznanjene ... Nedopustno je, Tržič je že plačal previsok davek,« pravijo v omenjeni skupini.

Istega mnenja je tržiški krožek organizacije Legambiente, ki zahteva od dežele FJK, da takoj skliče omizje z družbo A2A in poišče pot do dogovora o opustitvi premoga. Obenem odklanja podaljšanje okoljskega dovoljenja AIA za termoelektrarno. S tem v zvezi prvi krožku opozarjajo, da je ohranitev premoga skregana z deželnim energetskim načrtom, po katerem se mora termoelektrarna odreči premogu. S tem v zvezi je krajevni krožek angažiral tudi državno vodstvo Legambiente.

GLOSA

Fojbe izničujejo intelektualno zrelost italijanskega naroda

JOŽE PIRJEVEC

Vsaka dežela ima svoje probleme. V listu India Express berem na primer članek nekega Sukumara, ki pripoveduje, kaj pomeni pripadati nižji kasti. Že v šoli se mu je dogajalo, da so bili tisti, ki so bili višje kaste pred njim, čeprav jih je on intelektualno prekašal. Poročil se je z mlado vdovo iz višje kaste, pri čemer ji ni povedal, da spada v nižjo. Čeprav je skrbel za otroka, ki ga je imela iz prvega zakona, se je njuna zveza porušila, ko je žena izvedela, da po rojstvu ni »na višini«. »Ne moremo izničiti kast«, resignirano ugotavlja Sukumar. »One bodo še dalje uničevale nas.«

Pri branju novic iz Italije, ki poročajo o »dnevu spominjanja« 10. februarja, pa se ne morem odtegniti misli, da je eden od velikih problemov te dežele njen nerazčiščen odnos do zgodovine. Ta odnos je delno posledica kulturne zaostalosti velikega dela italijanske družbe, za katero pomeni »Sanremo« višek intelektualne angažiranosti, delno pa Katoliške cerkve, ki je ljudem odvzela dolžnost do izpraševanja vesti in jo nadomestila z obredom spovedi. Namesto, da bi krivdo, ki so jo zagrešili, očistili skozi proces zavestnega razmisleka, je bilo dovolj iti v cerkev, zaupati duhovniku svoje grehe, odzbrati nekaj očenašev in nato še dalje grešiti. Danes jih gre sicer k spovedi bolj malo, način lahkotnega odpuščanja pa je ostal trdno zakoreninjen v kolektivnem razumevanju morale.

Kar zadeva eksodus in fojbe je pogosto slišati, da se o njih desetletja ni govorilo, ker je to prepovedevala Komunistična partija. Nihče se ne spomni na to, da je tančico pozabe nad novejšo zgodovino razgrnil Palmiro Togliatti, njen generalni sekretar, ko je leta 1946 kot pravosodni minister razglasil amnistijo za fašistične zločine pa tudi za grozodejstva, ki so zaznamovala državljansko vojno v Salojki republiki. V nasprotju z Nemci, ki so jim zavezniki organizirali Nürnberški proces in jih s tem prisilili, da se soočajo s svojo nacistično preteklostjo, sta v Italiji fašizem in druga svetovna vojna bila oproščena vsakega greha, kar pomeni, da ni prišlo do tiste katarze, brez katere se narod ne more dvigniti na višji nivo zavesti o sebi.

Rezultat je na dlani. Kar zadeva fojbe in ekzodus se je uveljavila lažna resnica, ki je nobeno sklicevanje na zgodovinske vire ni kos. Če jo izpoveš, si »negacionist« in s tem a priori brez verodostojnosti. Ko sem pred dobrih mesecem na kongresu ANPI v Milanu povedal svoje mnenje o omenjenih temah, se si zaslužil grajo ezulskih združenj. »Kar zadeva Pirjevec poseg«, piše v enem od njihovih blogov »pollice verso«. Če bi bil premagan gladiator v areni, bi me obsodili na smrt.

Letošnje pisanje časopisov ob »dnevu spominjanja« je zgovorno pričalo zagato časnikarjev, ki se lovijo med »uradno« in zgodovinsko resnico. Prijatelj, Guido Franzinetti je na primer dal za list »Il Fatto Quotidiano« intervju, v katerem je pošteno povedal, kako je s fojbami. Časnikarka, s katero se je pogovarjal, je sicer povzela nekaj njegovih tez, obenem pa jih je garnirala po svoje. Že naslov je zgovoren: »Dan spomina. V fojbah na tisoče žrtev. In 200 tisoč deportiranih Italijanov.« Kot mi je pisal Franzinetti, je bil nad tako manipulacijo tako ogorčen, da se mu ni zdelo niti primerno protestirati.

In kaj naj rečemo o uglednem listu Corriere della Sera, ki je na svoji spletni strani objavil deset krajših zapisov o »dnevu spominjanja«. Nimam prostora, da bi jih podrobneje analiziral. Naj se dotaknem samo zadnjega, naslovljenega »Okupacija in ekzodus Italijanov«. V njem piše: »Ob koncu druge svetovne vojne je Tito naredil vse, kar je bilo mogoče, da zasede Gorico in Trst pred zavezniškimi silami in si tako v pogajanjih (za novo mejo) zagotovi močno pozicijo. In prav v teh dveh mestih je bilo v času slovanske zasedbe več tisoč Italijanov aretiranih, pobitih ali deportiranih v jugoslovanske lagerje, predvsem v Borovnico in Ljubljano, zato da bi izgledalo, da predstavljajo Jugoslovani večino prebivalstva«. Ne bom komentiral trditve o »več tisočih«, časnikarja bi samo vprašal, ali res misli, da bi bilo mogoče na ta način spremeniti etnično strukturo Julijske krajine?

Da sklenem s Sukumarom, ne moremo izničiti fojb. One bodo še naprej izničevale intelektualno poštenost mnogih italijanskih časnikarjev.

VREME OB KONCU TEDNA

Dolgotrajna vrzel v zračnem tlaku se počasi polni

DARKO BRADASSI

Kdor ima doma barometer ali je kje prebral podatke o zračnem pritisku, se je včeraj in v torek morda tudi malce začudil. Zračni tlak je bil namreč v teh dneh razmeroma visok, stalno nad 1015 hektopaskali, kar nekaj časa tudi višji od 1020 hektopaskalov, nad nami je torej bil anticiklon, vseeno pa je prišlo do vremenskega poslabšanja, mestoma občutnega. Marsikdaj je ob tako visokem zračnem pritisku vreme vsaj stanovitno, če že le ne sončno, toda izjeme potrjujejo pravila. Tokrat je šlo za različno dogajanje v spodnjih in višjih slojih ozračja. Vrzel je nastala zlasti v višinah. Kot smo pisali v našem ponedeljkovem srečanju na spletu, so bili naši kraji v teh dneh ravno vmes med sredozemskim ciklonom južno in arktičnim zrakom severno. Ciklon je zaobjemal zlasti višje sloje ozračja, proti nam je v višinah iznad Sredozemlja z južnimi tokovi pritekalo zelo vlažen in razmeroma topel zrak, v prizemlju pa z burjo hladnejši zrak, ki ga je proti nam preusmerjal anticiklon s središčem nad severnimi evropskimi predeli. Nastala je zmes, ki je prinesla padavine in v gorah močno sneženje.

Da se dva nasprotujoča ekstrema statistično izničita, dokazujejo podatki, ki jih je namerila radiosonda iz Campofornida pri Vidmu. Ozračje je bilo glede temperature v teh dneh pri nas skoraj povsem skladno z dolgoletnim povprečjem, ničta izoterma se je spustila do nadmorske višine 1406 metrov, kar sodi v normalno mesečno dogajanje.

Vremenska faza, ki je bila za februar zelo bogata s padavinami, se počasi zaključuje. Količine padavin v glavnem že povsod prese-

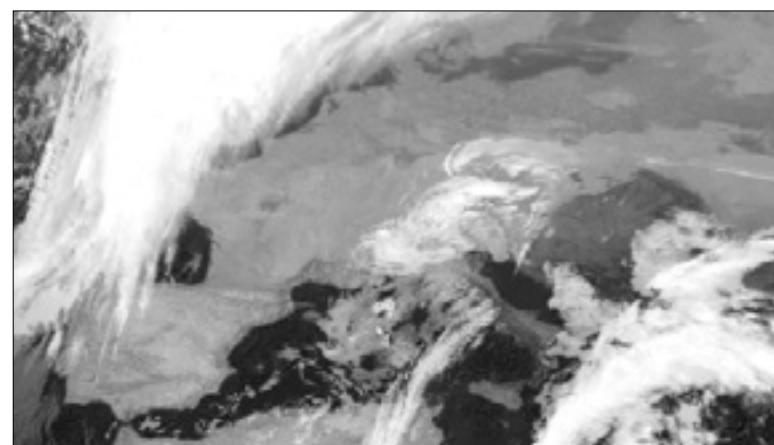
gajo dolgoletno mesečno povprečje, od 17 dni v mesecu je bilo večini kar 13 vsaj delno mokrih. Za primerjavo naj napišemo, da je doslej marsikje že padla več kot trikratna količina padavin kot lani v celotnem mesecu.

Obsežna vrzel v zračnem tlaku, ki nas je v različnih oblikah spremljala dalj časa, se počasi polni. Toda bo šlo za postopno dogajanje, ki bo doseglo svoj višek v soboto in nedeljo, ko bo anticiklon, kaže sicer, da le prehodno, kar soliden. Kljub izboljšanju, je bolj težko pričakovati dolgotrajnejšo in popolno jasnino, prej kaže na vsaj občasnno zmerno oblačnost ali spremenljivost, mestoma lahko tudi na kakšno kapljo dežja. Od nedelje bo nekoliko bolj vlažno. Vremenska slika pa bo v prihodnjih dneh vseeno občutno bolj stanovitna kot v minuli preteklosti in bo tudi precej sonca.

Od danes do nedelje bo prevladovalo delno jasno vreme z občasnno povečano oblačnostjo, zlasti danes in v noči met petkom in soboto bo lahko padla kakšna kaplja dežja, možnost je sicer zaenkrat majhna. Topleje bo, najvišje dnevne temperature bodo ob sončnem vremenu zlasti v nedeljo lahko presegle 14 stopinj Celzija.

V začetku prihodnjega tedna kaže, da bo večji del Evrope in naše kraje prešla atlantska vremenska fronta, povezana z globokim ciklonskim območjem s središčem med severnimi predeli Britanskega otočja in Skandinavijo. Prišlo bo do poslabšanja s padavinami, v gorah bo snežilo. Toda o tem in o tedenski analizi podrobneje v ponedeljek na spletu.

Na sliki: ciklon je včeraj postopno slabel in se počasi umikal

RADIO SLOVENIJA Danes o zaščitnem zakonu (17.00)

LJUBLJANA - »To je zgodovinski dogodek! V zgodovini in knjigi Slovencev v Italiji. To je zmaga demokracije!«, so bile prve besede Rudija Pavšiča, predsednika Slovenske kulturno gospodarske zveze v Rimu, 14. februarja leta 2001, le nekaj minut po sprejemu državnega zaščitnega zakona. Sergij Pahor, prvi mož Sveta slovenskih organizacij, pa je hkrati svoje prve vtise strnil v naslednje besede: »Zadovoljen sem, po tolikšnem času pričakovanj, pa tudi bojazni, nemiru. To je končno zadoščenje!«

15 letnici zakona, uresničevanju zaščitnih določil in prihodnosti slovenskih rojakov ob dodeljeni zaščiti bo namenjena tudi današnja oddaja Prvega programa Radia Slovenija Studio ob 17.00. V njen bodo sodelovali poznavalci tematike iz Italije in Slovenije.

Jutri dopoldne pa bo program VALA 202, to je drugega programa Radia Slovenija, v živo potekal iz Slovenskega knjižnega središča v Trstu. K poslušanju vabijo novinarji Luka Hvalc, Gasper Andrinek in Mirjam Muženič.

Videmšek med kandidati za novinarsko nagrado

LJUBLJANA - Med nominiranimi za letošnje evropske novinarske nagrade je tudi Delov novinar Boštjan Videmšek z zgodbo Oda radosti na makedonsko-grški meji. Ob še šestih novinarskih kolegih iz različnih evropskih držav je nominiran za posebno nagrado, s katero se bodo letos poklonili tistim, ki so pisali o begunski krizi. Nепреkinjena kolona človeške tragedije, ki jo EU poskuša nasilno ustaviti, je po mnenju Videmška, ki je beležil begunske zgodbe v Italiji, Grčiji, Makedoniji, Srbiji, na Madžarskem in v Turčiji, popolno ogledalo človeštva, so ob tem zapisali v Delu.

V znamenju penečih vin

LJUBLJANA - Ljubljana bo tudi letos, tretje leto po vrsti, v znamenju penečih vin. Jutri bo namreč v Grand hotelu Union med 16. in 22. uro potekal salon penečih vin s sloganom Naj se začne v velikem slogu, naj se začne z mehurčki! Peneča vina - teh bo 111 - bo predstavljalo 34 domačih in tujih peničarjev. Peneča vina bo pospremila kulinarika chefv Grand hotela Union, ki bodo posebej za to priložnost, za spajanje s penečimi vini, pripravili tudi vrsto izbranih jedi. Na vrsti bo tudi nagrajevanje. Med belimi in rose penečimi vini, pridelanimi po tankovski metodi, so bila najboljše ocenjena Muškata penina in Penina Rose iz P&F Jeruzalem ter Gašper penina iz Evina. Med belimi penečimi vini, pridelanimi po klasični metodi, so slavile penine Brut (Bjana), Zlata penina (Radgonske gorice) in Sentio (Vinarstvo Erzetič). Najbolje ocenjena rose peneča vina, pridelana po klasični metodi, pa so penine Gourmet rose brut (Istenič), DP Brut Rose (Dveri-Pax) in Floridia (Vina Sanabor).

PISMO UREDNIŠTVU

Komunisti in Cosolini

Z začudenjem smo prebrali javni predlog deželnega tajnika Ssk Igorja Gabrovca, naj bi Zveza levice sodelovala na primarnih volitvah za županskega kandidata v Trstu.

Ssk, ki je zvest partner Demokratske stranke v Trstu, dobro pozna politične premike zadnjih let. Pred štirimi leti smo na občinskih volitvah nastopili v levosredinskem zavezništvu in podprli Roberta Cosolinija in njegov program. Še isti večer, ko je bila Cosolinijeva zmaga na dlani, so voditelji Demokratske stranke med praznovanjem v kopalnišču Ausonia ugotavljali, da je novoizvoljeni župan prejel 56% glasov in da glasovi komunistov niso bili odločilni. Počasi, a odločno, je bila komunistična levica izrinjena iz večinske koalicije. Cosolini, ki

je Iztoku Furlaniču obljudljal odborništvo za mladino in šport, se je takoj premislil in raje odstopil drugo odborništvo prijateljci desničarja Bandellija. Tako v njegovem odboru ni bilo ne komunistu, ne Slovenca, niti pristaša Ssk. Furlanič je bil izvoljen za predsednika občinskega sveta in je to delikatno funkcijo ob splošnem priznanju opravljal vedno korektno. Seveda pa ni molčal, ko je bilo treba povedati svoje mnenje, naprimer o resoluciji, s katero je Cosolinijeva večina razglasila, da je bil Trst »osvojen« šele sredi junija 45, ko so partizani zapustili Trst. Zaradi poudarjanja zgodovinske resnice je bil Furlanič pod udarom in najglasnejši je pri tem bil senator Francesco Russo, ki je zahteval, naj se ga zapodi. Pozneje je občinska uprava postavila v parku pod sv.J ustom spomenik tej »osvojitvi Trsta izpod partizanskega jarma.«

Pod Cosolinijevo upravo se odnos do Slovencev (ne glede na imenovanje občinskega odbornika Krausa) ni bistveno spremenil. Imenovanje vrta pri sv. Jakobu po Marini Bernetič ne more odtehati dejstva, da je vidna dvojezičnost še vedno omejena na Lonjer in Kras, o učinkovitih dvojezičnih storitvah in uradih v mestu ne moremo govoriti. V Gorici je župan skrajni desničar, vendar se v goriškem občinskem svetu spoštuje zakon in slovenski svetovalci lahko govorijo v materinem jeziku. V Trstu ne.

Kaj se bo zgodilo, ko nam bodo ukinjali okoliške občine ali jih podredili metropolitanski občini, dobro vemo. Nič dobrega.

Kljub zaostrenim odnosom so komunisti ZL v tržaškem občinskem svetu lojalno podpirali uresničevanje dogovorjenega upravnega programa, ne pa

neoliberalnih in nepotrebnih privatizacij in drugih sklepov, ki so bili v nasprotju z načeli levice.

Zdaj, ko se Cosolinievo petletje izteka, je v Trstu močnejše zapihal Renzijev duh spogledovanja z desnico in diskriminacije levice. Cosolini in njegovi so jasno povedali, da levica ne marajo v novem zavezništvu. Niti sedaj, ko jim po nekaterih anketah trda prede. Raje bodo poskali podporo kje na desni, kot vedno doslej. V tem duhu lahko razumemo trdovratni molk Demokratske stranke (ali, kot jo imenuje Renzi, Nacionalne stranke) ob nezaslišanem predlogu, da bi koronejske zapore poiimenovali po ječarjih, ki so pošiljali talce pred puške in na vislice, po vojni pa jih je doletela partizanska kazen. Predlog je žaljiv za stotine Slovencev, ki so med koronejskimi židovi čakali na deportacijo ali smrt.

Pa se Gabrovca zmisli, da bi moral levica priskočiti na pomoč Cosoliniju? Zakaj pa? Levica že dalj časa snuje alternativen program skupaj z drugimi naprednimi silami in osebnostmi, tudi takimi, ki so svoj čas sodelovali v Cosolinijevi upravi, a so se od nje oddaljili.

Če pa želi Ssk sodelovati na tržaških primarnih volitvah s svojim slovenskim županskim kandidatom naj pazi, da ne bo pekoče poražena s pomočjo glasov kitajskih priseljencev, kot priča izidi podobnih volitev v Milanu.

Stojan Spetič

VČERAJ IN DANES V ČRNO-BELEM

Frozen Time

V svoji mrzli spokojnosti je zimsko morje za Roberta Strahinjca brez valovanja; preplavlja ga tanka zabrisanost, kot da bi šlo za nekako vzdihovanje plimovanja, iz katerega se v jasnih diagonalah dvigajo geometrični liki pomolov, mostič, ... Črno-bele podobe pripovedujejo o metafizičnih lagunah, v katerih se čas zgosti v dolgo shrljivo turobnost, ki vse zamrzne. In ta ledeni potni prt zaustavi tudi čutenje, ugasne sončne jasnine in prepusti mesto izključno nostalgичnim bolečinam in komajda zaznavni boleznosti rahle malinhonije.

Fotografije
Robert
Strahinjić

Tarasov izzival s Putinom

ISTANBUL - Na torkovi nogometni tekmi evropske lige v Istanbulu je igralec moskovskega kluba Lokomotiv Dmitriy Tarasov poskrbel za incident, ki bo bržčas imel posledice za klub. Po koncu tekme s Fenerbahčejem je namreč s seboj odnesel dres, pod njim pa je imel majico s sliko predsednika Vladimirja Putina in napisom Najbolj prijazen predsednik. Napis najverjetneje ne bo ostal brez posledic, saj je krovna evropska zveza Uefa že večkrat s kaznimi pokazala, da resno misli pri svoji politiki ničelne tolerance.

Lavezzi na Kitajsko

PEKING - Argentinski nogometni reprezentant Ezequiel Lavezzi je naslednji v nizu nogometašev, ki so se iz Evrope preselili na Kitajsko. Napadalec, ki je bil do zdaj član Paris St. Germaina, se je preselil k ekipi Habei China Fortune, nekdanjemu klubu Miroslava Radovića, novega igralca ljubljanske Olimpije. Tridesetletni nogometaš je podpisal dveletno pogodbo, po pisanju francoskih medijev znaša odškodnina 30 milijonov dolarjev.

**KOŠARKA - A2-liga
Zadnje minute
odločilne
za Tržačane**

Alma Agenzia per il lavoro - Proger Chieti 82:68 (26:18; 40:38; 60:57)

Alma Agenzia per il lavoro: Nelson 13 (2:2; :1, 3:4), Parks 16 (2:3, 7:13, 0:2), Bossi 12 (2:2, 2:3, 2:5), Pecile 11 (-, 4:7, 1:3), Landi 11 (2:4, 3:5, 1:3), Coronica 4 (-, 2:3, -), Baldasso 7 (-, 2:2, 1:1), Prandin 4 (-, 2:4, 0:2), Pipitone 3 (1:1, 1:2, -), Canavesi 1 (1:2, -, -), Donda, Gobbato.

TRST - Tržaški košarkarji so šele v zadnjih minutah strli odpor trdoživnega Chietija. Gostje iz Abrucov so pred tekmo zaostajali le dve točki za Tržačani in so bili torej nevaren tekme za končnico. Dalmassonova ekipa se tokrat ni pustila presenetiti in je, kljub temu, da ni bila igra vselej zelo prepričljiva, v odločilnih trenutkih znala obdržati koncentracijo in ohraniti mirno kri. Novi tujec Nelson se postopoma vključuje v igro ekipe, sinoči pa je dokazal, da je dober strelec tudi iz razdalje. Ob njem pa imajo največ zasluga za zmago Bossi, Pecile in Parks. (mo)

ZENSKA B-LIGA - Izida: Sgt - Interclub 48:72, Abf Tržič - Oma 63:58.

POKAL ŠPAR - Četrtnfinale (povratne tekme): Tajfun - Šenčur 57:63, Union Olimpija - Zlatorog 71:76, Lastovka - Polzela 85:66, Krka - Helios 71:65. Polfinale (jutri): Tajfun - Krka, Zlatorog - Lastovka.

ODBOJKA - Liga prvakov, moški, prva tekma osmine finala: Ankara - Modena 3:0, Volley Asse-Lennik - Trentino 2:3. Pokal CEV, moški, četrtnfinale: Verona - Arago de Sete (Fra) 3:2. V Sloveniji, moški: Salonit - Calcit 2:3; ženske: Gen-i Volley - Luka Koper 3:0.

NOGOMET - Prva tekma osmine finala lige prvakov na rimskem Olimpiku

Roma igrala, Real zadeval

**EVROPSKA LIGA
Fiorentina,
Napoli
in Lazio**

Napadalec Rome Stephan El Shaarawy med Realovim branilcem Danijem Carvajalom in vratarjem Keylorom Navasom. Roma se je večkrat nevarno približala madridskim vratom, toda neuspešno

ANSA

V drevesnih prvih tekмах šestnajstine finala evropske lige bosta prva (že ob 19. uri) stopila na igrišče Fiorentina in Napoli. »Vijoličasti«, ki jih vodi Paulo Sousa, bodo na domačem Franchiju gostili angleški Tottenham, ki je drugi na lestvici v Premier League. V Firencah se bojijo, da bi prišlo do navijaških izgrediv. Napoli bo ob enakem času igral v gosteh proti španski ekipi Villarreal. Lazio bo igral šele ob 21.05. Pionirski varovanci bodo v Istanbulu igrali proti Galatasarayju. Povratne tekme bodo že prihodnji teden.

Roma - Real Madrid 0:2 (0:0)

Strelca: Ronaldo 57., Jese 86.

Roma: Szczesny, Florenzi (Totti), Manolas, Rüdiger, Digne, Vainuquer (De Rossi), Pjanić, Nainggolan, Salah, El Shaarawy (Džeko), Perrotti.

Real Madrid: Navas, Carvajal, Varane, Ramos, Marcelo, Modrić, Kroos, Isco (Kovačić), James Rodriguez (Jese), Ronaldo (Casemiro), Benzema.

RIM - Nogometaši španskega Reala iz Madrida so v prvi tekmi osmine finala v italijanski prestolnici ugnali Romo z 2:0 (0:0), drugi sinočnji dvoboj med belgijskim Gentom in nemškim Wolfsburgom pa se je končal z zmago slavjem nemške zasedbe s 3:2 (1:0). Prvi polčas v večnem mestu je minil v izenačenju predstavi, nekaj več pobude so imeli izbranci francoskega stratega na španski klopi Zinedina Zidana, ki je prvič samostojno vodil ekipo v najbolj imenitnem klubskem tekmovanju na stari celini, medtem ko je Roma na svoje prilike iskala v bliskovitih nasprotnih napadih. A izrazitih priložnosti si oboji v prvi polovici tekme niso priigrali. Začetek drugega polčasa je bila preslikava prvega, v 57. minuti pa je Real povedel prek svojega najboljšega strelca Cristiana Ronaldo, ki je lepo stekel v prostor, preigral branilca Alessandra Florenzi-ja ter nato še zadel za 1:0.

V nadaljevanju je Roma zaigrala bolj napadalno. Še najbližji zadetku je bil v 71. minuti Francoz William Vainqueur, njegov strel z 20 metrov je končal mimo leve vratnice vratarja Keylorja Navasa, obojavno priložnost je napravil tudi Edin Džeko. V nadaljevanju so bili v obojavnih priložnostih tudi Ronaldo, James Rodriguez in Karim Benzema, a žoga ni našla poti do mreže poljskega čuvaja Wojciecha Szczesnyja, zato pa je v 86. minuti po bliskovitem nasprotnem napadu z močnim in natančnim strelom po tleh zadel rezervist Jese in povišal na 2:0.

Prihodnji teden bodo še štiri tekme. V torek, 23. februarja, bosta na sporedu tekmi Juventus - Bayern in Arsenal - Barcelona, dan kasneje pa PSV Eindhoven - Atletico Madrid in Dinamo Kijev - Manchester City.

OLIMPIJSKE IGRE 2024 - V igri Rim, Pariz, Budimpešta in Los Angeles

Res nizkocenovne »igre«?

Olimpijske igre v Rimu naj bi Italiji pomagale, da bi se BDP dvignil za najmanj 0,4 odstotka - Dodatnih 177 tisoč delovnih mest?

RIM - Mednarodni olimpijski komite (Mok) je včeraj potrdil, da se bodo za organizacijo 33. poletnih olimpijskih iger leta 2024 potegovali francoski Pariz, italijanski Rim, ameriški Los Angeles in madžarska Budimpešta. Vsi štirje kandidati so izpolnili vse kriterije Moka, saj poleg športnih izpolnjujejo tudi gospodarske, socialne in okoljske pogoje. Prireditelja poletnih olimpijskih iger bodo izbrali na kongresu Moka, ki bo 13. septembra prihodnje leto v perujski Limi.

Organizatorji rimske kandidature obljublajo nizkocenovne olimpijske igre, ki bi bruto domači proizvod dvignile za 0,4 odstotka (najbolj optimisti napovedujejo tudi 2,4 %). Na včerajšnji uradni predstavitvi kandidature Rim 2024 so v večnem mestu obenem poudarili, da bi samo v letih, ko bi se pripravljali na olimpijske igre (seveda le v primeru zmage italijanske kandidature), zmanjšali število brezposelnih: potrebovali bi namreč dodatnih 177 tisoč delovnih mest.

Kaj pa pomeni nizkocenovne olimpijske igre? Organizatorji so prepričani, da bi lahko igre izvedli le s 5,3 milijarde evrov. Samo z vstopnicami in pokrovitelji bi se v blagajno vrnilo 3,2 milijarde evrov. Drugih 2,1 bi Rim pokrila turistično investicijo. »Olimpijski Rim« bi po ocenah analitikov zavrtel okrog 14,5 milijarde evrov. Brez olimpijskih iger se drugače v Rimu »vrti« okrog 10,5 milijarde evrov. »Kot leta 1960

Predsednik italijanskega olimpijskega komiteja Coni Giovanni Malagò (desno) in uradni logotip Rima 2024, kolosej pobarvan v italijansko trobojnico

ANSA

bi želeli, da bi tudi leto 2024 postalo neke vrste razpotje nove gospodarske rasti,« je dejal italijanski predsednik Sergio Mattarella.

Organizatorji načrtujejo, da bi se rimske kulturne znamenitosti spajale in prepletale s športnimi, ki bi jih v celoti obnovili. Zgodovinski športni center Foro Italico bi gostil vodne športe, atletiko in svečanosti. Ob rimskem sejišču bodo uredili vodni park za kajakaše in kanuiste.

Novo olimpijsko naselje pa naj bi zraslo v Tor Vergati. »Načrtujemo, da bi zgradili prostor za 17 tisoč spalnih mest, ki bi jih po olimpijskih igrah uporabili za univerzitetno naselje in bližnji bolnišnico,« je poudaril predsednik državnega olimpijskega komiteja Coni Giovanni Malagò. V okviru olimpijskega načrta bi obenem obnovili rimski športni predel Calatrava, kar bi stalo okrog 400 milijonov evrov. Olimpijsko prizorišče bi s središčem me-

sta povezovala podzemna železnica (Olympic lane).

Morebitne olimpijske igre leta 2024 ne bi angažirale samo Rima. Nogometne tekme bi namreč igrali tudi na drugih prizoriščih. Med kandidati naj bi bil tudi posodobljen videmski stadion Friuli.

Organizatorji obljublajo, da bi Rim, v primeru uspešnih olimpijskih iger leta 2024, povsem spremenil podobo. »V boljše in lepše,« pravijo.

V nedeljo zaostale tekme

Zaostale nogometne tekme zadnjega kroga v raznih deželnih amaterskih prvenstvih bodo igrali konec tedna. Vse ekipe naših društev bodo stopile na igrišče v nedeljo. V 1. amaterski ligi bo Breg v Špetru ob Soči igral proti domačemu Isonzu. Mladost in Zarja bosta igrala doma. Mladost v Doberdolu proti Gradeseju. Zarja pa v Bazovici proti Pro Gorizii. Tekme bodo ob 15. uri. Nedelja, 21. februarja, je bila namreč na koledarju deželne nogometne zveze prost dan.

Finale in cigareta

Finale državnega pokala promocijske lige bo v soboto ob 15. uri v Krminu. Pomerili se bosta tržaška Costalunga, ki je druga na lestvici v skupini B, in Casarsa. Disciplinska komisija deželne nogometne zveze tokrat ni diskvalificirala nobenega nogometaša ekip naših društev. V promocijski ligi pa je opomin prejel predsednik Primorca Darko Kralj, ker je kot spremljevalec na klopi ob igrišču kadil, kar je po pravilniku prepovedano.

ODBOJKA - C-liga Zalet Sloga mora tokrat le zmagati

Drevi se bo zaključil 18. krog ženske deželne C-lige. Zalet Sloga trenerja Jasmina Čuturiča bo ob 20.30 v občinski telovadnici v Repnu gostil zadnjevrščeni Il Pozzo, ki doslej zbral le 5 točk (ena zmagala). Zmaga je torej za zaletovke imperativ. Trener Čuturič naj bi imel na razpolago vse odbojkarice. Pod vprašajem je le Babudrijeva, ki še ni povsem sanirala lažje poškodbe na palcu. Že predvčerajšnjim so odigrali dve srečanja. Videmski Dlf je s 3:1 premagal Rojalkennedy. Tržaški Sant'Andrea pa je bil s 3:0 boljši od Staranzana.

Zaletovke bodo nato znova igrale že v soboto zvečer, ko jih čaka gostovanje v Fontanafreddi.

Sinoči: Rizzi Volley - Sangiorgina, Pordenone - Volleybas 3:1, Coselli - Estvolley 0:3

NOGOMET - Tekmo državnega pokala Vesna - Liapiave so zaradi močnega naliva preložili

Igrišče kot močvirje

Nedeljsko deževje je med predstavniki v prvenstvu elitne lige sprožilo številne polemike na račun igranja v izredno slabih pogojih, ki so jih narekovali nalivi in blatna igrišča. Podobno nelagodje se tokrat v Križu na pokalnem srečanju ni ponovilo. Sodnik Baldelli iz Reggio Emilie je po nepričakovanem nalivu, ki se je nad Križem zgnetlo pol ure pred srečanjem, salomonsko prestavil tekmo državne faze italijanskega pokala med Vesno in Liapiave na prihodnjo sredo, 24. februarja.

Kronika nogometne tekme se je morala tokrat umakniti pred meteorološko. Slabe pol ure pred sodnikovim začetnim živžgom se je namreč nad Križem pojavil izredno temen oblak, ki je nad igrišče in vasjo ob dežju stresel še točo in igrišče za nekaj minut popolnoma pobelil. V okoliških vaseh podobnega vremenskega pojava ni bilo. Šlo je za pravo naključje, ki je udarilo ob nepravem trenutku na nepravem mestu. Posledice so bile dokaj hude. Že slabo podlago kriškega igrišča so v kratkem krasile široke in globoke luže, ki so ob preverjanju razmer igralnega pravokotnika sodnika Baldellija zaustavljale kotaljenje in odbijanje žoge. Le gostje iz Veneta so potihoma upali, da bo igrišče hitro vpiilo obilico vode, kar pa se po prvi preložitvi ni zgodilo. Ob 15.45 je sodnik dokončno zažvižgal konec oziroma preložitve tekme, ki bo v pričakovanju uradnega komunikeja že naslednjo sredo. Kakršnikoli poskus začetka srečanja bi še zdaleč ne bil podoben igranju sprejemljive in dopadljive nogometne tekme. Najbolj razočarani so bili seveda navijači gostujoče ekipe, ki so se v Križ pripeljali z avtobusom, manj pa domači. Pri Vesni računajo, da bodo lahko po nedeljskem premoru še bolj spočiti, medtem ko bo Liapiave moral odigrati prvenstveno srečanje. (mar)

Postavi:

Vesna: Carli, G. Kerpan, Stanich, Purič, Vatovec, Potenza, Kosmač, Arduini, D. Colja, Božičič, Venturini. Trener: Sandrin.
Liapiave: Dal Bo, Boro, Cittadini, Gagno, Bortot, Bianchi, Basei, Pettina, Abazi, Florean, Fiorotto. Trener: Piovesan.

Kapetan Vesne Edvin Carli in Liapiave sta s sodniki preverila, da se na kriškem pravokotniku ne da igrati. Žoga se v blatu in vodi sploh ni odbijala od tal. Na fotografiji spodaj so morali navijači, ko so zapuščali tribuno, skakati desno in levo, da si ne bi zmočili čevljev

FOTODAMJ@N

KOŠARKA - V prvenstvu under 20 elite

Breg se je maščeval Albi, jadranci (kot člani) KO v Tržiču

Breg - Alba 70:49 (19:9, 24:16, 18:12, 9:12)

Breg: I. Gregori 8, Pugliese, Gelleni 17, L. Gregori 8, Crismani 2, Schiano 10, Bandi, Zobec 6, Giuliani 8, Coretti, Bazzarini 11; trener Kladnik. 3 točke: Bazzarini 1.

Breg se je Albi maščeval za poraz v prvem delu. Razen nekaj začetnih minut so domačini čvrsto držali vajeti v svojih rokah in prepričljivo vodili že ob polčasu (+18). V drugem delu so gostje poskusili s consko obrambo in nekaj minut celo nižali prednost, nato pa so gostitelji z nekaj domiselnimi akcijami pritisnili na plin in pred zadnjo četrtino je bila prednost nedosegljivih 24 točk. Pri Bregu sta tokrat izstopala Schiano in Crismani.

Falconstar - Jadran 75:62 (14:15, 18:19, 25:11, 18:17)

Jadran: Kojanec 6, Peric 3, Ušaj, Koci-

jančič 13, T. Daneu 3, Skoko, Coloni, A. Daneu 23, Cettolo 13, trener Mura, pomočnik Švab. Tri točke: Cettolo 3, A. Daneu 1, Kocijančič 1, Peric 1; PON in izključen: 35. Cettolo.

Tržiški Falconstar je bil usoden tudi za mladince Jadrana. Po rahli prednosti dveh točk po prvem polčasu so povsem odpovedali v tretji četrtini, saj niso našli pravega orožja proti agresivni obrambi igralcev Falconstarja. Napravili so tudi več navpičnih napak.

Under 16 dekleta

Polet - Concordia 76:39 (19:4, 33:21, 51:37)

Polet: Perčič 26, Furlan 8, Sosič 2, Daneu 10, Tavčar 11, Kravos 8, Daneu 11; trenerka: Brollo.

Poletovke so po pustnem premoru ponovno stopile na igrišče in se

z drugo prvenstveno zmago veselile zaključka prvega dela prvenstva. Ekipo Concordie so poletovke premagale že v prvi tekmi v gosteh. Brollova dekleta pa se tudi tokrat niso pustila presentiti in takoj prevzele pobudo. Že v prvi četrtini so poletovke pustile nasprotnice na varni razdalji. Z dobro skupinsko igro so nato prednost tudi zrelo upravljale, končno visoko razliko pa so si priigrale zlasti z odlično igro v zadnji četrtini, ki so jo zaključile z delnim izidom 25:2. Vse igralke so dobro opravile svojo nalogo, pohvalo za nastop pa si tokrat zaslužita zlasti Martina Danev in Lara Furlan. S to tekmo se je za Polet zaključil prvi del prvenstva, ki je bil za opensko ekipo zelo naporen zaradi dolgih gostovanj in kakovostnih nasprotnic. Druga faza prvenstva bi morala biti za poletovke bolj izenačena. (ep)

NAMIZNI TENIS - V Lignanenu

Bronasta kolajna za namiznoteniškega igralca Krasa Mattea Parenzana

Na mednarodnem paraolimpijskem mladinskem prvenstvu Italije je 12-letni namiznoteniški igralec zgoniškega ŠK Kras Matteo Parenzan (na fotografiji) stopil na zmagovalni oder. V razredu 6 v kategoriji under 23 se je Parenzan uvrstil na tretje mesto. Boljša od njega sta bila le Anglež Martin Robert Perry in Čilenec Matias Nicolas Pino Lorca. Prizorišče paraolimpijskega mladinskega prvenstva Italije je bil športni center v Lignanenu. Parenzan pa je nastopil z dresom italijanske mladinske namiznoteniške reprezentance.

Kisik za krasovce v C1-ligi

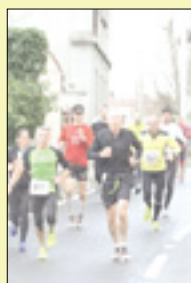
Po napovedih so Krasovi namiznoteniški igralci v državni C1-ligi spravili v žep nov zlati vrednih par točk. Zmaga proti ekipi TT Città di Marostica pomeni mirnejšo plovbo na sredini lestvice. Pepelka prvenstva, ki je še brez osvojenih točk, je Krasu odščipnila le eno piko. Končni rezultat 5:1 priča o razliki med ekipama. Že začetek je kazal na ugoden razplet rdeče-belih, saj so Katja Milič, Tom Fabiani in Dušan Michalka brez težav odpravili vsak svojega nasprotnika. Za tem se je zataknilo Fabianiju proti Renzu Rensu (1:3), nakar sta Miličeva in Michalka zaključila srečanje. Prvenstvo se bo nadaljevalo konec meseca.

Zaključil se je redni del prvenstva za nekatere deželne lige. V D1-ligi so krasovci bili kos še zadnjemu nasprotniku: ekipo TT Fiumicello s premagali 5:1. »Resnici na ljubo tekma ni bila med najlažjimi. Nasprotniki so pokazali dobro formo, tako da je bilo občasno treba stisniti zobe,« je dvoboj komentiral veteran Edi Bole, ki je v soboto osvojil dve točki. Prav tako je storila Claudia Micolaučič, eno točko pa je odnesel Simone Giorgi, ki pa je nasprotnikom prepustil tudi edino točko. Vsekakor je Kras skozi celotno prvenstvo pokazal kostantnost in neporažen osvojil vrh lestvice. Play-off bo dokončno odločal o prestopu v C2-ligo. V D2-ligi pa je Kras A okusil čisti poraz z 0:5 v Latisani. Monica Mosetti, Alen Corbati in Roberto Trampus niso bili kos prvouvrščenemu Libertasu, ki je krasovcem prepustil vsega skupaj le en niz. Podobno se je zataknilo »dvojčku« Krasu B, ki je klonil proti direktnemu tekmeču TT Trieste-Sistiana s 3:5. Kljub temu pa je obdržal prvo mesto na lestvici, čeprav v družbi slednjega. Največ je prispevala Damjana Sedmak z dvema zmagama, Roberto Milič z eno, tokrat pa je bil neuspešen mladi Luca Ceppo. V D3-ligi Open so odigrali še zadnji tekmi prvenstva. Kras je z 1:5 klonil proti Polisportivi San Giorgio z edino osvojeno točko Isabelle Torrenti. Nastopila sta še Saša Paulina in Erik Farinelli. S spreminjeno postavbo pa zabeležimo zmago proti Gemoni B s 4:2. Bodisi Torrenti kot Romeo Nava sta prispevala vsaka z dvema zmagama, Erik Giacominini pa je ostal prazen rok. Kras Open je prvenstvo zaključil na zadnjem mestu. (tr)

prej do novice

www.primorski.eu

primorski_sport
facebook

V Sežani za veliko noč

Mali kraški maraton bo letos padel ravno na velikonočno nedeljo. Start sežanskega polmaratona in rekreativnega 9,4 km dolgega teka bo namreč v nedeljo, 27. marca, ob 11. uri v Sežani. Proga ostaja nespremenjena: šla bo mimo Lipice, Bazovice, Padrič in Trebč do Orleka. Ob 11.20 bo na atletski stezi tudi mednarodna tekma v hitri hoji. Pri stadionu v Sežani bo tržnica kraških dobrot, športni sejem in tudi športni vrtec. Ob 10.00 bodo organizirali še pohod po živem muzeju Krasa.

Kokoš Trail 2016

V nedeljo, 13. marca, pa bo v športnem centru Zarje v Bazovici (ob 10. uri) start gorsko-tekaške preizkušnje Kokoš Trail 2016, ki ga organizirata SD Evinrude in Running World, v sodelovanju s Track&Field, Ritmo in Le Vie del Carso. Organizatorji bodo pripravili dve progi: 15-kilometrsko z višinsko razliko 500 m in 8-kilometrski tek s 300 »višinci«. Prijavite se lahko po elektronski pošti: kokos@euromarathon.it ali pa kar v športni trgovini Track&Field v Bazovici.

V AVSTRIJI Z rekreacijo prihranili v zdravstvu

S športom za vse in športno rekreacijo so v Avstriji v letu 2013 prihranili 712 milijonov evrov v zdravstvu, kar je trikrat toliko, kot 15 let pred tem. Študija univerze na Dunaju še enkrat več razkriva, da ukvarjanje s športom deluje preventivno predvsem proti modernim boleznim našega vsakdana. Rekreativni šport je posebej učinkovit pri preprečevanju srčno-žilnih bolezni, diabetesa, pa tudi raka in poškodb hrbtenice. »To, da je prihranek tako velik in da se je potrojil, gre predvsem na račun stroškov zdravljenja modernih bolezni, ki so običajno posledica pomanjkanja gibanja,« pravijo znanstveniki v Avstriji.

Skupni prihranek zdravstva je znašal več kot milijardo evrov, a je temu treba odšteti stroške zdravljenja športnih poškodb, teh je bilo v letu 1998 98.000, leta 2013 pa kar 194.000. Strošek zdravljenja je s 302 milijona evrov narasel na 398 milijonov evrov. »Poškodb je veliko več, saj se vse več ljudi ukvarja s športom, pa tudi statistika spremljanja poškodb se je močno izboljšala. Nižji stroški zdravljenja športnih poškodb, ti so s 3050 evrov padli na 2050 evrov, pa so posledica boljšega preventivnega dela in vse varnejše športne opreme.« (sta)

INTERVJU - Dr. Samo Rugelj, maratonec, ultramaratonec, pisatelj, založnik

»Teči čimbolj do konca«

»Sam skušam teči na dolgo progo, ki se ji reče življenje, in moja ambicija je teči čimbolj do konca.«

Dr. Samo Rugelj je pred nekaj leti izdal knjigo Delaj, teci, živi, v kateri opisuje svojo izkušnjo s pripravami na maraton, ob tem pa predstavi še marsikatero zanimivost iz svojega življenja. Prijateljski tandem v sestavi Boštjan Videmšek, Žiga X. Gombač in Samo Rugelj so se pred nekaj več kot letom dni odpravili v ZDA in tam odtekli huronsko stokilometrsko tekaško preizkušnjo. Najverjetneje je odveč pri tem dodati, da je v soavtorstvu omenjenih treh ultramaratoncev nastala še ena izjemna knjiga o teku z naslovom Ultrablues. V kolikor torej že govorimo o teku, je Samo Rugelj zagotovo več kot le primeren sogovornik, ki mu velja prisluhniti.

Kot prvi tekaški preizkus v letu pri nas se vse bolj približuje letošnji mali kraški maraton. Ali se ga name-ravate udeležiti?

Da, dejansko se ga bom, tudi zato, ker pade ravno na moj okrogli rojstni dan. Teklo bo vseh pet članov naše družine in še nekaj prijateljev, eni na desetek, drugi na polovičko.

O teku se vse več govori. Pišejo se knjige in to ne samo klasični priročniki o teku in tudi drugače postaja vse bolj priljubljena oblika športa. Zakaj?

Ta val se je začel že kar nekaj let nazaj. K temu so najbolj prispevali mediji, ki so teku dajali medijski prostor, potem kriza, ki je mnoge ljudi spodbudila, da se bolj ukvarjajo s svojo telesno pripravljenostjo, nekaj pa s(m)o dodali tudi pisci in založniki, ki smo izdajali knjige s tega področja. Poleg tega je tek lepa metafora življenja, marsikaj se da izpeljati iz teka na dolge proge.

V kolikor se ne motim ste se v maratonu prvič preizkusili kot najstnik, potem pa tek za domala dve desetletji odložili. Od kod ponovna potreba po teku?

Šlo je za splet različnih okoliščin. Kakih dvajset let sem bolj sedel kot tekel, čeprav sem bil v solidni telesni kondiciji pa nisem zmogel dovolj discipline za pripravo na maraton. Spodbuda za pisanje knjige o tem se je nato uje-la s tekaškim korakom in na koncu se je poklopilo: napisal sem knjigo o teku in ponovno preteklo tudi maraton (smeh).

Koliko zaslug menite, da gre v vašem primeru pripisati družinski vzgoji?

Kar veliko. Pozitivna izkušnja z gibanjem v naravi, ki jo dobi človek v mladosti, se usede in ne pozabi, tako kot vožnjo s kolesom tudi ne. Morda v najstništvu potem pride do obdobja, ko se mladostniki odvrnejo od tega, da bi tekli, se gibal, tudi zaradi upiranja staršem, družbi itn. Vendar pa kasneje, če dobijo pravo družbo, pravega partnerja in prijatelje, lahko v športnih aktivnostih najdejo skupno točko – morda spet tudi s starši. Pri meni je že bilo tako.

Kaj pa menite o teku znotraj osnovnošolskega procesa recimo pri telesni vzgoji? Ali se teku posveča dovolj pozornosti in ali je ta ustrezna?

Veliko je odvisno od posamezne-

Samo Rugelj na postojanki na ameriškem ultramaratonu Zion

ga učitelja. Če je ta pravi, lahko tek in vztrajnostno gibanje lepo približa učencem in jim za vse življenje ponudi pot, na kateri se lahko sprostijo in obenem razmišljajo. Vendar pa žal ni veliko takih učiteljev. Športno vzgojo nekateri jemljejo preveč na lahko in rutinsko, posledica tega pa je, da se danes vseeno giblje relativno majhen del odraslega prebivalstva.

Dotakniva se sedaj še področja knjig in vas kot pisca knjig o teku. Koliko zaslug gre pripisati recimo delu O čem govorim, ko govorim o teku, ki ga je napisal sloviti japonski pisatelj Murakami, da ste se tudi sami odločili in združili knjigo in tek?

Precej. Murakamija sem prebral kmalu po izidu v angleščini in glede na to, da sem imel za seboj že skoraj 30 let rekreativnega teka, se mi je zdelo, da bi kaj podobnega lahko napisal tudi sam. Seveda pa je bila tekaška knjiga Murakamija nekaj, kar je on napisal (in odtekel) mimogrede, jaz pa sem moral dati vse od sebe. (smeh)

»Sam skušam teči na dolgo progo, ki se ji reče življenje, in moja ambicija je teči čimbolj do konca,« zapišete v knjigi Delaj, teci, živi. Kaj vam pomeni tek?

Tek mi pomeni dobrodošel način gibanja, ki ga sam ali v družbi izvajam za to, da lažje in bolje funkcioniram v precej napornem delovnem ritmu. Zadnje čase praktikiram predvsem gozdni tek, kar mi omogoči, da sem med tekom povrh vsega tega še v naravi.

Koliko vam tek kroji življenje oziroma ali razumete tek kot način življenja?

V letih 2012, 2013 in delno 2014 je bil tek kar intenziven del mojega življenja, saj sem res veliko tekel in pisal o njem. Sedaj pa je zelo naravno vključen v moje življenje, pogosto se odvijne mimogrede in spontano. Lani sem recimo odtekel gorski ultramaraton v dolžini skoraj 60 kilometrov, pa se sploh nisem kaj posebej pripravil nanj.

Boštjan Videmšek, Žiga X. Gombač in vi ste avtorji še ene izjemne

knjige o teku z naslovom Ultrablues. Kaj je tisto, kar človeka žene dalje, da se pomeri recimo še na tako ekstremni preizkušnji, kot je ultramaraton v Utahu?

To je bila pustolovščina v svoji najbolj izvorni obliki. Odiš s prijatelji na drug konec sveta ter ob tem odteči še najdaljši tek v svojem dotedanjem življenju. Plus o tem napisati še knjigo. V soavtorstvu. Izziv: tako telesno kot umsko.

Koliko časa ste se pripravljali? Približno osem mesecev, resneje pa zadnje tri mesece pred samo preizkušnjo.

Katera je za vas, poleg dolžine seveda, tista najbolj bistvena razlika med tekom na maratonu in ultramaratonu?

Tempo. Maraton se kljub vsemu teče na maksimalno hiter tempo, ki ga pač tekač v nekem trenutku zmore, ultra pa se teče bolj lahkotno, počasne-

je, ves čas s perspektivo, koliko je še pred teboj. Ultra je dolga, zato se je treba lotiti spoštljivo in počasi, maraton pa se teče bolj na polno.

Kaj se dogaja s psiho ultramaratonca na tovrstni preizkušnji?

Pomembno je, da približno več, kaj te čaka, da si pripravljen na telesna nihanja med preizkušnjo. Drugače pa imaš ves čas ogromno dela z razmišljanjem o usklajenem delovanju telesa, njegovi hidraciji in energetskem stanju, psiha je ves čas (vsaj pri meni) polno zaposlena.

Ali nam za konec lahko zaupate vaš naslednji projekt (na pisateljski ali pa na tekaški poti)?

Najprej odteči »vašo« kraško polovičko s svojo ženo, ki bo na tej cestni razdalji tekla prvič. Potem pa dokončati knjigo kratkih zgodb s tekom kot rdečo nitjo in naslovom Na dolge proge! Izide jeseni. Upam! (smeh)

Robi Šabec

Obvestila

AŠD SK BRDINA obvešča, da bo v nedeljo, 21. februarja, ob priliki smučarskih tečajev, na razpolago avtobusni prevoz za člane društva v Forni di Sopra. Odhod avtobusa ob 6.30 iz parkirišča na krožišču na Opčinah. Prosimo za točnost. Info in prijave na tel. št.: 3405814566 (Valentina).

AŠD BREG organizira vsakoletni smučarski izlet na Zoncolan v nedeljo, 21. februarja. Zbirališče pred občinsko telovadnico v Dolini ob 6.45 in na Proseku, obrtna cona pri bencinskemu servisu Adriaenergy, ob 7.15. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Za informacije in vpisnine 3495196951 (Aleš), 3313801505 (Katja), 3406483572 (Matej), 3382743639 (Tanja), 3484718440 (Martina).

ŠZ SOČA v sodelovanju z ZSŠDI organizira v nedeljo, 21. februarja, v sovođenjski telovadnici turnir v mikro in miniodbojki. Začetek ob 14.30.

SHINKAI KARATE CLUB iz Zgonika organizira od ponedeljka, 22. februarja, tečaj samoobrambe v prostorih osnovne šole Salež, dvakrat tedensko, ponedeljek in četrtek ob 19.00 do 20.00 ure. Eno brezplačno mesto je namenjeno brezposelni občanki Občine Zgonik, prijave pošljite na protocollo@com-sgonico.regione.fvg.it. Za informacije: 3492566134 ali 3473955129.

SK DEVIN v sodelovanju s ZSŠDI, SK Snežnik in ŠD Stjanž organizira 28. Pokal prijateljstva treh dežel - 12. Memorial »Lucijan Sosič« v okviru letošnjega Primorskega smučarskega pokala. Velelalomska tekma bo v nedeljo, 28. februarja, v kraju Forni di Sopra. Za informacije in vpisovanja: info@skdevin.it, ali pa na 3358416657 - 3402323538.

PLANINSKI SVET

Planinska zveza Slovenije: okolju in družinam prijazne planinske koč

Slovenska planinska društva upravljajo 178 planinskih koč, zavetišč in bivačev, od tega je 163 oskrbovanih planinskih koč. Planinska zveza Slovenije (PZS) je doslej 40 med njimi podelila certifikate, da so bodisi okolju, bodisi družinam prijazne koč, nekatere pa se ponajajo kar z obema certifikatoma. Cilj projekta Okolju prijazna planinska koča je zagotavljati do okolja prijazno in energetsko učinkovito upravljanje koč, namen projekta Družinam prijazna planinska koča pa je privabiti na koč otroke in njihove starše ter poskrbeti, da se bodo dobro počutili in se radi vračali. Oba certifikata je pred leti uvedla Planinska zveza Nemčije, naknadno so k akciji pristopile tudi planinske zveze Avstrije, Južne Tirolske in Slovenije, so sporočili iz PZS.

»Na planinski zvezi smo prepričani, da koč z enim ali obema certifikatoma pridobijo na ugledu in so zato bolj obiskane, saj pravimo, da dober glas seže v deveto vas. Planinci in tudi drugi obiskovalci naših koč se vedno bolj zavedajo, da je treba na planinskih kočah najti kompromis med udobjem in skrbjo za okolje,« ob tem pravi nosilec projektov Drago Dretnik iz gospodarske

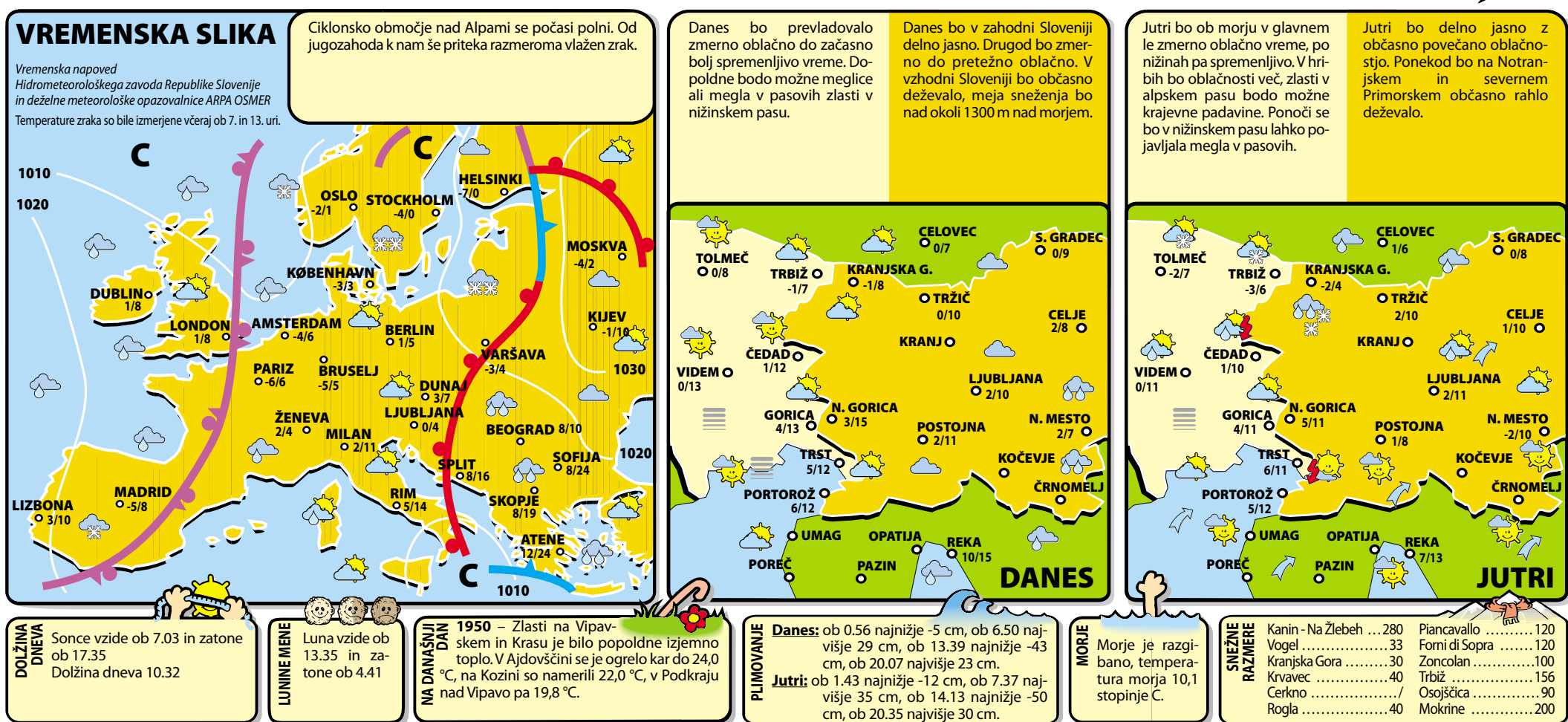
komisije pri PZS.

Z obema certifikatoma se med drugim ponaša Kočo na Blegošu, ki sodi pod okrilje Planinskega društva Škofja Loka. Certifikat okolju prijazna planinska koča so prejeli leta 2013. Kot pojasnjuje podpredsednik društva Jože Stanonik, so pogoje izpolnili tako, da so koč v celoti komunalno opremlili, poleg tega v objektu uporabljajo varčne žarnice, kurijo z drvni, v sanitarijah uporabljamo razgradljiva čistila in papir, uredili so tudi elektriko iz omrežja in tako odpravili agregate.

Da so leto dni pozneje pridobili še certifikat družinam prijazna planinska koča, so ponudbo hrane prilagodili otrokom, v koči uredili otroški koteček s slikanicami, ob koči postavili igrala, z ograjicami na posteljah pa so poskrbeli tudi za varnost v sobah.

Certifikata veljata za štiri leta, nato pa jih morajo planinske koč, če se še želijo z njima ponašati, obnoviti.

Tudi papež lahko izgubi živce

CIUDAD DE MEXICO - Papež Francišek je med obiskom v Mehiki za trenutek izgubil živce oz. se razjezil, kar zanj sicer ni običajno. Vse skupaj se je dogajalo na stadionu v mestu Morelia, kjer je argentinski papež vodil slovesnost, ki se je je udeležilo več sto tisoč mladih. Po slovesnosti se je spustil z odra do prve vrste, v kateri so bili invalidni otroci, za njimi pa je stala navdušena mladež, ki je svetega očeta prosila za rožne vence in se ga skušala dotakniti. Nekemu mladeniču je pri tem 79-letnega Franciška uspelo močno potegniti za roko, zaradi česar je padel na invalida pred njim. Sveti oče se je hitro pobral, poljubil otroka na vozičku in se mu nasmehnil, a obraz se mu je takoj zatem pomračil, zatem pa je objestneža z jezno dvignjeno roko nadrl: »Ne bodi egoist, ne bodi egoist!«

Umrl režiser Andrzej Zulawski

VARŠAVA - V 76. letu starosti je umrl francoski režiser poljskega rodu Andrzej Zulawski. Zulawski, ki je lani na filmskem festivalu v švicarskem Locarnu za film Cosmos prejel nagrado za režijo, je umrl po dolgotrajni bitki z rakom. Rodil se je v okupirani Poljski leta 1940. Ko je bil star pet let, se je s straši preselil v Pariz, kjer je pozneje študiral na Sorbonni. Za njegove filme so značilni precejšnja doza nihilizma, surova erotika in brezupnost, ki so se porodili iz izkušnje druge svetovne vojne. Zulawski je med drugim režiral tudi filma Trejti del noči (Trzecia czesc nocy, 1971) in Vrag (Diabel, 1972).

PARIS - Skupina Eagles of Death Metal se je spomnila Bataclana

Frontman skupine je med koncertom zapustil oder in objel preživelo oboževalko

PARIS - Ameriška skupina Eagles of Death Metal je v torek sklenila svoj koncert v pariški dvorani Olympia. Nastopila je za preživle v novembrskem terorističnem napadu v koncertni dvorani Bataclan. Nastop bi lahko med oboževalci vzbudil občutke travme, vendar je glasbenikom uspelo poskrbeti za dobro razpoloženje. Ob zaključku koncerta so oboževalci pristali v objemu drug drugega, frontman skupine Jesse Hughes pa je med koncertom zapustil oder in objel preživelo oboževalko.

Nekateri strokovnjaki so odločitev rock skupine označili kot prezgodnjo vrnitev na pariški koncertni oder, vendar je večer minil brez zapletov.

Koncert označuje nov začetek tako v življenju oboževalcev kot tudi članov zasedbe. Eagles of Death Metal so prišli na oder med predvajanjem pesmi Paris Wakes Up v ozadju, ki predstavlja potret mesta, kjer se začne nov dan. Skupina je koncert odprla s pesmijo I Only Want You.

Eden izmed oboževalcev je povedal, da je po 40 minutah koncerta pogledal na uro, saj je prav po slabi uri novembrskega koncerta prišlo do terorističnega napada. Eagles of Death Metal so še pred časom povedali, da si želijo biti prva skupina, ki bo nastopila ob ponovnem odprtju Bataclana. To naj bi se zgodilo konec letošnjega leta. Zasedba je sicer po napadih v Parizu že nastopila 7. decembra. Pridružila se je enemu od koncertov irske rock skupine U2 v areni AccorHotels. Na koncu nastopa Ircev so skupaj zaigrali in zapeli ganljivo izvedbo pesmi People Have The Power ameriške pevke Patti Smith. Ameriška zasedba je zaigrala tudi svojo uspešnico I Love You All The Time. (sta)

Gledališče, v katerem je nastopila kalifornijska skupina

ANSA

El Nino ogroža življenje afriških otrok

JOHANNESBURG/NAIROBI - V vzhodni in južni Afriki zaradi hude podhranjenosti potrebuje zdravstveno pomoč skoraj milijon otrok. Dve leti neenakomernih deževnih in sušnih obdobij skupaj z vremenskim pojavom El Nino močno ogrožajo življenje najranljivejših otrok, ki jim grozi pomanjkanje hrane, vode ter bolezn. Lesoto, Zimbabve in večina provinc v Južni Afriki so zaradi naraščajočega pomanjkanja virov preživetja razglasili naravno katastrofo. V Etiopiji bo število ljudi, ki potrebujejo pomoč v hrani do konca leta 2016 predvidoma naraslo iz 10 na 18 milijonov. Po podatkih Unicefa v Etiopiji zaradi dveh sezon brez dežja skoraj šest milijonov otrok potrebuje pomoč v hrani. V Somaliji sta bili več kot dve tretjini tistih, ki potrebujejo nujno pomoč, primorani zapustiti svoje domove. V Keniji močno deževje in poplave še pospešujejo izbruhe kolere. V Lesotu je ogrožena kar četrtina prebivalstva. V Zimbabveju se 2,8 milijona ljudi spopada s pomanjkanjem hrane, povečuje pa se tudi tveganje za razvoj bolezni, ki se prenašajo prek vode, še posebej driske in kolere. V Malaviju 2,8 milijonom grozi pomanjkanje hrane, delež hudo podhranjenih ljudi, pa je od decembra 2015 do januarja 2016 narasel za 100 odstotkov. V Angoli približno 1,4 milijona ljudi ogrožajo ekstremni vremenski pogoji, 800.000 pa se jih spopada s pomanjkanjem hrane. Unicef bo za humanitarno pomoč v teh državah potreboval okoli 155 milijonov ameriških dolarjev.

PRAGA - Izvedli njuno kantato

Mozart in Salieri si nista bila v laseh

PRAGA - V torek so prvič po 200 letih izvedli nedavno odkrito kantato avstrijskega skladatelja Wolfganga Amadeusa Mozarta ter italijanskega skladatelja in dirigenta Antonia Salierija. Dve stoletji izgubljena kantata prinaša nov pogled na intenziven odnos med klasičnima mojstroma.

Nemški muzikolog in skladatelj Timo Jouko Herrmann je novembra lani v praškem glasbenem muzeju odkril kantato To Ophelia's health (Per la ricuperata di Ophelia). Po nadaljnji razčlenitvi jo je pripisal Mozartu in Salieriju, po njegovih besedah pa delo iz leta 1785 predstavlja ključ do razumevanja odnosa med skladateljema. Njun odnos označuje kot kolegialni in ne rivalski, kot ga vidijo nekateri. Dodal je, da je omenjena kantata tudi edino skupno Mozartovo in Salierijevo delo.

Po besedah glasbenika Lukasa Vendla je del kantate, ki jo je ustvaril Mozart, bolj dramatičen, Salierijev del pa v izvedbo prinaša liričnost. Vendl je štiriminutno kantato v torek uglasbil na čembalu.

Pri ustvarjanju kantate, naslovljene To Ophelia's health (Per la ricuperata di Ophelia), je sodeloval še neznani glasbenik Cornetti. Kantata spremlja tudi libreto italijanskega pesnika Lorenza Da Ponteja, ki je posevečen angleški sopranistki Nancy Storaice.

Odkritje kantate je še posebej zanimivo, saj legenda pravi, da je Salieri odigral vlogo pri Mozartovi smrti. Zastupil naj bi ga iz ljubosumja, saj da ni prenesel njegove nadarjenosti. Legenda se je prvič pojavila v Puškinovi drami Mozart in Salieri, leta 1984 pa še v filmu Amadeus, za katerega nekateri zgodovinarji menijo, da je Salierijevo rivalstvo z Mozartom prikazano pretirano. Film je bil posnet v češki prestolnici, kjer je Mozart nekaj časa tudi živel.

V Pragi so leta 1787 gostili premiero Mozartove opere Don Juan, ki je na Dunaju doživela mlačen sprejem. Leta 1791 pa je v Pragi debitalno z opero Titus. Letošnje leto označuje 260. obletnico Mozartovega rojstva in 225-letnico njegove smrti. (sta)

Mozart